

ด่วนที่สุด

สำเนา

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๓๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๔ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง การกำหนดให้วันคล้ายวันแห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ

กราบเรียน/เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง, กรม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๑๐๑๑/๑๑๒๔๙
ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๑/๗๐๘
ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๘
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ที่ วธ ๐๒๐๔.๔/๕๘๘๘ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗
๔. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๙/๑๘๘๘
ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗
๕. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๔/๑๑๖๘๗ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบให้วันที่ ๑๘ มกราคมของทุกปี เป็นวันคล้ายวันแห่งชาติ เป็นวันสำคัญของชาติ โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๘ ลงมติเห็นชอบให้วันที่ ๑๘ มกราคมของทุกปี เป็นวันคล้ายวันแห่งชาติ โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับความเห็นของกระทรวงมหาดไทยไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ณัฐจักรี อนันตศิลป์

(นางณัฐจักรี อนันตศิลป์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๔๓ (ยศพรรณี), ๑๕๒๒ (เฉลิมขวัญ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

หมายเหตุ อัยการสูงสุด : จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

รอง-นรม., รัฐ นร., กระทรวง : จึงเรียนยืนยันมา

องค์กรอิสระ, กรม : จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ให้ทราบ ดังนี้

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง การกำหนดให้วันคล้ายวันแห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ

๑. รองนายกรัฐมนตรี (นายภูมิธรรม เวชยชัย)
๒. รองนายกรัฐมนตรี (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ)
๓. รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล)
๔. รองนายกรัฐมนตรี (นายพิระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค)
๕. รองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย ชุณหวชิร)
๖. รองนายกรัฐมนตรี (นายประเสริฐ จันทรรวงทอง)
๗. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายชูศักดิ์ ศิรินิล)
๘. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นางสาวจิราพร สินธุไพร)
๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
๑๐. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๑๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
๑๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๑๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
๑๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๑๘. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
๒๐. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๒๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๒๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
๒๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
๒๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
๒๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๒๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
๒๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๒๘. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๙. เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๓๐. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๓๑. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๓๒. เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

- ๓๓. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
- ๓๔. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- ๓๕. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ๓๖. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
- ๓๗. เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- ๓๘. เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- ๓๙. ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง
- ๔๐. ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
- ๔๑. ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
- ๔๒. ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
- ๔๓. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- ๔๔. เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ๔๕. เลขาธิการราชบัณฑิตยสภา
- ๔๖. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- ๔๗. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
- ๔๘. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
- ๔๙. เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๕๐. เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
- ๕๑. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์
- ๕๒. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- ๕๓. เลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
- ๕๔. เลขาธิการพระราชวัง
- ๕๕. เลขาธิการวุฒิสภา
- ๕๖. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ๕๗. เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
- ๕๘. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
- ๕๙. เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
- ๖๐. เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- ๖๑. เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ๖๒. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
- ๖๓. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- ๖๔. เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ๖๕. อัยการสูงสุด

ที่ กษ ๑๐๑๑/งป๒๕๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง การกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗

๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗

๓. ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับวันกล้วยไม้แห่งชาติ

๔. สำเนาหนังสือมูลนิธิภูมิปัญญา - พันธุ์ทิพย์ ที่ ๐๕๔/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๗

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง การกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕ (๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตกล้วยไม้เขตร้อน (Tropical orchid) อันดับหนึ่งของโลก ยาวนานอย่างต่อเนื่องมากกว่า ๕๐ ปี แต่ด้วยสถานการณ์ในช่วง ๕ ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖) มูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง จากเดิมสัดส่วนการส่งออกต่างประเทศต่อการใช้ภายในประเทศ ๖๐:๔๐ แต่ในปัจจุบันสัดส่วนมีการเปลี่ยนเป็น ๕๐:๕๐ ที่เกิดจากสภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้องมีการส่งเสริมการใช้ภายในประเทศมากขึ้น และเป็นการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ประกอบกับกล้วยไม้ออกผลผลิตมากอยู่ในระหว่างช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคมของทุกปี เพื่อเป็นการกระตุ้นการใช้ในประเทศที่มากขึ้น และให้สอดคล้องกับช่วงฤดูกาลออกผลผลิตของกล้วยไม้เขตร้อน อีกทั้งยังสามารถให้สาธารณชนได้ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าของกล้วยไม้ไทย รวมถึงเป็นการสร้างให้เกิดความภาคภูมิใจในกล้วยไม้ที่เป็นทั้งเอกลักษณ์และภาพลักษณ์ความเป็นชาติไทย จึงเห็นควรเสนอเรื่อง การกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ มาเพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และเนื่องจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือต้องเสนอคณะรัฐมนตรี และการกำหนดวันสำคัญของชาติที่ผ่านมา ต้องดำเนินการเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

๓. สาระสำคัญ...

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะเลขานุการคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ได้จัดประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เพื่อพิจารณา และให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้เสนอวันที่ ๑๘ มกราคมของทุกปี เป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” เนื่องจากมีความสอดคล้องและเกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญ เหตุการณ์สำคัญ และช่วงเวลา ที่เหมาะสม พร้อมทั้งมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการตามขั้นตอนและระเบียบต่อไป (รายละเอียด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๓.๒ คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการประชุม คณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมมีมติรับทราบการกำหนดให้วันที่ ๑๘ มกราคมของทุกปี เป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๒.๑ การศึกษาข้อมูลบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า จอมพลเรือ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงสนพระทัยในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ เป็นงานอดิเรกตั้งแต่ต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงนิพนธ์และทรงจัดพิมพ์หนังสือ ชื่อ “ตำราเล่นกล้วยไม้” เล่มแรกของประเทศไทย เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ เป็นงานอดิเรก เมื่อปี ๒๔๖๐ ในวงกว้าง จนได้รับการยกย่องให้ทรงเป็น “พระบิดาวงการกล้วยไม้ของประเทศไทย”

๓.๒.๒ เหตุการณ์สำคัญของกล้วยไม้กับประวัติศาสตร์ชาติไทย ประเทศไทยได้รับเกียรติ ให้เป็นเจ้าภาพจัดงาน the 9th World Orchid Conference Bangkok 1978 เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๒๑ ณ สวนสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นการจัดงานกล้วยไม้ในระดับนานาชาติขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย และมีผู้เข้าร่วมงานประชุมกว่า ๓,๐๐๐ คน จาก ๔๑ ประเทศทั่วโลก อีกทั้ง ประชาชนไทยได้ออกแสดงมภ์ ขุดการประชมกล้วยไม้โลกครั้งที่ ๙ ปี ๒๕๒๑ เป็นการนำภาพกล้วยไม้มาจัดทำเป็นครั้งแรก

๓.๒.๓ ในช่วงเดือนมกราคมของทุกปี เป็นช่วงที่ดอกกล้วยไม้สกุลหวายมีคุณภาพดี และดอกมีความสวยงามที่สุด โดยเฉพาะกล้วยไม้เอื้องพันธุ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีกล้วยไม้พื้นเมือง กล้วยไม้สกุลช้าง กล้วยไม้ลูกผสมต่าง ๆ และกล้วยไม้อีกหลายสายพันธุ์ ที่ให้ผลผลิตดีในช่วงเดือนมกราคม เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์กล้วยไม้ของประเทศไทยให้ผู้สนใจทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจากทั่วโลกได้รู้จักกล้วยไม้ไทยอย่างแพร่หลาย

๓.๒.๔ กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดประชุมและรับฟังความคิดเห็นร่วมกับองค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมศูนย์ปฏิบัติการกรมส่งเสริมการเกษตร โดยที่ประชุมสนับสนุนการผลักดันให้มีการประกาศวันกล้วยไม้แห่งชาติให้เป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการระลึกถึง จอมพลเรือ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต โดยอ้างอิง จากวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๔๘๗ ซึ่งเป็นวันสิ้นพระชนม์ อันเป็นที่มาของการเสนอให้กำหนดวันที่ ๑๘ มกราคม ของทุกปี เป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ อีกทั้งยังต่อยอดการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์กล้วยไม้ไทยในวงกว้างต่อไป (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๓.๓ กล้วยไม้ไทย มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจในประเทศไทย ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ผลิต และส่งออกกล้วยไม้เขตร้อน (Tropical orchid) อันดับ ๑ ของตลาดโลก พันธุ์ที่ส่งออกหลัก ได้แก่ สกุลหวาย สกุลอะแรนดา แวนดา และออนซิเดียม อีกทั้งประเทศไทยยังเป็นแหล่งพันธุ์กรรมของกล้วยไม้เขตร้อน ที่สมบูรณ์ในธรรมชาติมากกว่า ๑,๒๐๐ ชนิด และเป็นแหล่งกระจายพันธุ์ของกล้วยไม้พันธุ์แท้ (Species) ที่มีความหลากหลายของกล้วยไม้ไทยทั้งชนิดแท้และลูกผสม จึงเป็นที่ยอมรับในระดับโลก และได้รับการขนานนาม เป็น Land of Orchid แห่งหนึ่งของโลก (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๓.๔ มุลนิธิจุมภฏ - พันธุ์ทิพย์ ได้มีหนังสือ ที่ ๐๕๔/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๗ ประธานมูลนิธิ โดยหม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร ได้ดำเนินการเรียนถามความเห็นสมาชิกราชสกุลบริพัตร ผู้อาวุโส ซึ่งต่างให้ความเห็นชอบแล้ว จึงสามารถนำวันครบรอบวันสิ้นพระชนม์จอมพลเรือ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต วันที่ ๑๘ มกราคม ไปบรรจุเป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” ได้ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

๔.๑ เป็นการประกาศให้สาธารณชนเกิดความตระหนักรู้มากยิ่งขึ้นถึงคุณค่าของกล้วยไม้ไทย ให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้างทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

๔.๒ เป็นโอกาสอันดีในการสร้างให้เกิดความภาคภูมิใจในกล้วยไม้ที่เป็นทั้งเอกลักษณ์ และภาพลักษณ์ความเป็นชาติไทย

๔.๓ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านผลิตและการส่งออกกล้วยไม้ของประเทศ

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

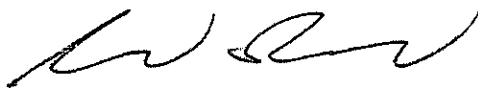
ไม่มี

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความเห็นชอบกำหนดให้วันที่ ๑๘ มกราคมของทุกปี เป็นวันกล้วยไม้แห่งชาติ เป็นวันสำคัญของชาติ โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางนฤมล ภิญโญสินวัฒน์)

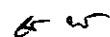
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมส่งเสริมการเกษตร

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๑๕๐๑

E-mail : flowerdoae@gmail.com

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเฉลิมขวัญ ทองจันทร์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

1 พ.ค. ๖๕

รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗

วันพฤหัสบดีที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๓๐ น.

ณ ห้องประชุม ๑๓๔ ชั้น ๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หรือสถานที่ตั้งของผู้เข้าประชุม ผ่านระบบออนไลน์ ด้วยโปรแกรม Zoom Cloud Meeting

รายนามคณะกรรมการเข้าประชุม

๑. นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและระบบสหกรณ์)	ประธานอนุกรรมการ
๒. นางสาวเสาวลักษณ์ ศุภกมลเสนีย์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นายอุรินทร์ โสทรโยม	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมชลประทาน แทนรองอธิบดีกรมชลประทาน	อนุกรรมการ
๔. ว่าที่ร้อยตรีรัชชวาลย์ เกตุแก้ว	ผู้ทรงคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
๕. นายอิศเรศ ชื่นปริดา	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายธุรกิจเกษตร แทนรองผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	อนุกรรมการ
๖. นางสาวเพ็ญระพี ทองอินทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมไม้ผล รักษาการแทน ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร แทนรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ และเลขานุการ
๗. นางสาวมารศรี วงศ์อนันทรพิชัย	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมไม้ดอกและไม้ประดับ ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๘. นางสาวณัฐณี ยมโชติ	ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชสวน แทนผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

รายนามคณะกรรมการเข้าประชุมทางไกลด้วยโปรแกรม Zoom Cloud Meeting

๑. นายเอกราช ตรีพล	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร แทนรองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ
๒. นางสาวรวงคณา มากกำไร	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ สถาบันวิจัยพืชสวน แทนรองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร	อนุกรรมการ
๓. นางสาววรรณพร บัณฑิตภูวนนท์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ๒ แทนรองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
๔. นายประทีป อารยะกิตติพงศ์	นักวิชาการมาตรฐานชำนาญการพิเศษ สำนักกำหนดมาตรฐาน แทนรองเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๕. นางสาวพร ฉันทวสินกุล	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ แทนรองอธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	อนุกรรมการ
๖. นายธรินทร์ นวลฉวี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานกิจการพิเศษ สำนักนโยบายและแผน ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๗. นายต่อ ถัมมณี	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ แทนรองอธิบดีกรมการค้าภายใน	อนุกรรมการ
๘. นางสาวภูษณิศ มานะพงศ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ผู้แทนกระทรวงแรงงาน	อนุกรรมการ

๙. นางชุติมา เอี่ยมโชติชวลิต	ผู้ว่าการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวขวัญนลิน นพเก้า	ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	อนุกรรมการ
๑๑. นายธรา ศรีหะมาศ	ผู้อำนวยการฝ่ายสินเชื่อบุคคล	อนุกรรมการ
๑๒. นายศรัณย์พงศ์ ฟุ้งเกียรติ	ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	อนุกรรมการ
๑๓. นางอรสา ดิสภาพร	รองเลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติ ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๔. นางสาวกฤษณา มีคำ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
๑๕. นายสุวิทย์ แสงเทียน	ผู้แทนภาคเอกชน (นายกสมาคมผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้ไทย)	อนุกรรมการ
๑๖. นายยงยุทธ ศรีจินดา	ผู้แทนเกษตรกร (แทนนายพยงค์ คงอุดมทรัพย์)	อนุกรรมการ

รายนามคณะอนุกรรมการที่ไม่เข้าประชุม

๑. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ
---	------------

รายนามผู้เข้าประชุม

๑. นายสรวิทย์ พูลศรี	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ	กรมส่งเสริมการเกษตร
๒. นางสาวอาทิตย์ยา ทองแถมแก้ว	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ	กรมส่งเสริมการเกษตร
๓. นายสรศักดิ์ แก่อินทร์	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ	กรมส่งเสริมการเกษตร
๔. นางสาวสุจิตรา ปัญญาพิสิทธิ์	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ	กรมส่งเสริมการเกษตร
๕. นางสาวนภาพร ตระการตาพิทย	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ	กรมส่งเสริมการเกษตร
๖. นางสาวจิตาภา สระเศษ	นักวิชาการเกษตร	กรมส่งเสริมการเกษตร
๗. นางสาวโสมสุทธา ภัสสรปรกรณ์กิจ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๘. นายไวฑูรย์ แก้วพาดิ	นักวิชาการคอมพิวเตอร์	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๙. นางสาวสิริกุล ศิริพรอุทัย	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ	กรมพัฒนาที่ดิน
๑๐. นายปริญญา คำพะวงศ์	เศรษฐกรชำนาญการ	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รายนามผู้เข้าประชุมทางไกลด้วยโปรแกรม Zoom Cloud Meeting

๑. นายพีรพันธ์ คอทอง	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรมส่งเสริมการเกษตร
๒. นางเพ็ญลักษณ์ ชูดี	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนา การเกษตรนครปฐม	กรมวิชาการเกษตร
๓. นายวันชัย ศรีอรุณ	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน	กรมวิชาการเกษตร
๔. นางสาวพรพิมล ชื่นชม	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ	กรมวิชาการเกษตร
๕. นางสาวยิ่งลักษณ์ ทองอินทร์	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ	กรมวิชาการเกษตร
๖. นางสาวลักขณ์ กิตติธนวัตร	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ	กรมวิชาการเกษตร
๗. นายภาณุพันธ์ คำวังสง่า	เศรษฐกรปฏิบัติการ	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๘. นายอนันต์ พิริยะภัทรกิจ	นักวิจัยอาวุโส	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
๙. นางสาวดารารัตน์ โฮตาก้า	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ	กรมพัฒนาที่ดิน
๑๐. นางสาวพนิดา ปรีเปรมโมทย์	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ	กรมพัฒนาที่ดิน

เริ่มประชุม เวลา ๐๙.๓๐ น.

นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานการประชุม กล่าวเปิดการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

จากการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ ได้เห็นชอบให้นำ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ไปใช้ในการขับเคลื่อนงานตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานไปพลางก่อน และในช่วงที่ผ่านมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ลงพื้นที่พบปะผู้ปลูกและผู้จำหน่ายในตลาดดอกไม้ปากคลองตลาดใหม่ ได้รับทราบปัญหาและข้อเสนอของกล้วยไม้ รวมทั้ง ไม้ดอกไม้ประดับที่มีการผลิตอยู่ในตลาดตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ เช่น ตระกูลไม้ดอกสีเหลืองที่นิยมใช้กันเป็นจำนวนมาก ในการลงพื้นที่ดังกล่าวผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับได้สะท้อนปัญหาเกี่ยวกับสินค้ากล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ โดยที่คณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ จะพิจารณาแนวทางการดำเนินการต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แจ้งเวียนรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาตามหนังสือคณะอนุกรรมการฯ ที่ กษ ๑๐๑๑/ว ๖๗ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗ และ ที่ กษ ๑๐๑๑/ว ๖๘ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗ ทั้งนี้ มีหน่วยงานขอแก้ไขรายงานการประชุมฯ จำนวน ๒ หน่วยงาน ดังนี้

๑. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ขอแก้ไข

๑.๑ หน้าที่ ๕ บรรทัดที่ ๕ แก้ไขคำผิด จากเดิม “ในบางตำแหน่ง” เป็น “ในบางตำแหน่ง”

๑.๒ หน้าที่ ๙ บรรทัดที่ ๑๒ ข้อความ “ข้อคิดเห็นข้อสังเกตข้างต้น” ควรเลือกใช้คำว่า ข้อคิดเห็นหรือข้อสังเกต อย่างใดอย่างหนึ่ง

๑.๓ หน้าที่ ๑๒ บรรทัดที่ ๑๕ แก้ไขคำผิด จากเดิม “รายงาน” เป็น “รายงาน”

๑.๔ หน้าที่ ๑๒ บรรทัดก่อนสุดท้าย จากข้อความเดิม “สำหรับศัตรูพืชทั่วไปที่พบ จะดำเนินการกำจัดหรือส่งกลับคืนแล้วแต่กรณี” เสนอแก้ไขเป็น “สำหรับกรณีตรวจพบศัตรูพืช จะดำเนินการสั่งให้ทำลายสินค้า หรือกำจัดศัตรูพืชแล้วจึงอนุญาตให้นำเข้าได้ หรือส่งสินค้ากลับประเทศต้นทาง แล้วแต่กรณี”

๑.๕ หน้าที่ ๑๔ บรรทัดที่ ๒๕ แก้ไขคำผิด จากเดิม “นัยสำคัญ” เป็น “นัยสำคัญ”

๑.๖ หน้าที่ ๑๕ บรรทัดที่ ๑๙ แก้ไขคำผิด จากเดิม “คำของงบประมาณ” เป็น “คำของงบประมาณ”

๒. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ขอแก้ไข

๒.๑ หน้าที่ ๙ ข้อ ๔.๒.๑ สถานการณ์กล้วยไม้ ปี ๒๕๖๖ การอ้างอิงข้อมูลตารางการผลิต จากเดิม “ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗” ขอแก้ไขเป็น “ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๖”

๒.๒ หน้าที่ ๑๐ ข้อ ๒.๑ การส่งออก บรรทัดที่ ๗ จากเดิม “ลดลงร้อยละ ๒.๗๑” ขอแก้ไขเป็น “ลดลงร้อยละ ๒.๗๐”

๒.๓ หน้าที่ ๑๐ ข้อ ๒.๒ ราคาที่เกษตรกรขายได้ บรรทัดที่ ๖ จากเดิม “ปี ๒๕๖๕” ขอแก้ไขเป็น “ปี ๒๕๖๕”

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แก้ไขรายงานการประชุมดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๑๖ หน้า

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่อง

๓.๑ รายงานความก้าวหน้าการเสนอ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ต่อคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์พิจารณาให้ความเห็นชอบ

เรื่องเดิม

การประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ที่ประชุมมีมติมอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการ

๑. เพิ่มเติมคำว่า “กล้วยไม้” ในสาระสำคัญของ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ให้สอดคล้องกับชื่อแผนและวิสัยทัศน์

๒. จัดทำความสอดคล้องเชื่อมโยงของ (ร่าง) แผนพัฒนาฯ กับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และให้เสนอ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ฯ ต่อคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๓. เห็นชอบให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนำกรอบตาม (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ฯ ไปปฏิบัติตามภารกิจและหน้าที่ของหน่วยงาน โดยไม่ขัดกับระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อเท็จจริง

กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดทำรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ และ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ฉบับแก้ไข

๒) มีหนังสือคณะอนุกรรมการฯ ที่ กษ ๑๐๑๑/ว ๖๗ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗ และที่ กษ ๑๐๑๑/ว ๖๘ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗ เรียนคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ และ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ที่ได้เพิ่มเติมสาระสำคัญและข้อเสนอแนะจากการประชุม และมีคณะอนุกรรมการฯ ขอแก้ไขรายงานการประชุม ส่วน (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ฯ ได้ผ่านการรับรองจากคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งจะได้นำเสนอคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๓) มีหนังสือคณะอนุกรรมการฯ ที่ กษ ๑๐๑๑/๑๖๒๘ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ส่ง (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ พร้อมวาระการประชุมในรูปแบบเอกสาร และ Power Point เรียนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ บรรจุเป็นวาระเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการประชุมคณะกรรมการนโยบายและแผนฯ ครั้งต่อไป ทั้งนี้ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการฯ ของคณะกรรมการนโยบายและแผนฯ ได้รับหนังสือเรียบร้อยแล้ว

๔) มีหนังสือคณะกรรมการนโยบายและแผนฯ ที่ กษ ๑๓๐๔/๑๗๐๑ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ ได้แจ้งว่าอยู่ระหว่างเตรียมการประชุมคณะกรรมการนโยบายและแผนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ คาดว่าจะจัดประชุมในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๗ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานการประชุม โดยขอความอนุเคราะห์หน่วยงานภายใต้คณะกรรมการนโยบายและแผนฯ รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ และพิจารณาเรื่องสำคัญที่ประสงค์บรรจุเป็นวาระการประชุมคณะกรรมการนโยบายและแผนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ พร้อมวาระการประชุมในรูปแบบเอกสาร และ Power Point สำหรับบรรจุในวาระการประชุมคณะกรรมการนโยบายและแผนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

๔.๑ สถานการณ์และแนวโน้มกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ (สศก. และ กสก.)

๔.๑.๑ สถานการณ์กล้วยไม้ ปี ๒๕๖๖ (โดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

๑) การผลิต

ในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของกล้วยไม้มีแนวโน้มลดลงร้อยละ ๔.๓๖ ร้อยละ ๗.๘๙ และร้อยละ ๓.๖๙ ต่อปี ตามลำดับ โดยปี ๒๕๖๗ คาดว่ามีพื้นที่เก็บเกี่ยว ๑๖,๔๔๗ ไร่ ผลผลิต ๓๐,๑๓๑ ตัน ผลผลิตต่อไร่ ๑,๘๓๒ กิโลกรัม ลดลงจากปี ๒๕๖๖ ที่มีพื้นที่เก็บเกี่ยว ๑๗,๑๘๓ ไร่ ผลผลิต ๓๕,๓๗๒ ตัน ผลผลิตต่อไร่ ๒,๐๕๙ กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ ๔.๒๘ ร้อยละ ๑๔.๘๒ และร้อยละ ๑๑.๐๒ ตามลำดับ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวเท่าที่ควรจากผลกระทบโรคโควิด - ๑๙ และต้นทุนการผลิต เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายา ค่าแรงงาน ที่สูงขึ้น ทำให้เกษตรกรรายย่อยส่วนใหญ่ที่ไม่สามารถแบกรับภาระต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นได้ ปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น ประกอบกับสภาพอากาศที่แปรปรวน ส่งผลให้ผลผลิตลดลง โดยแหล่งปลูกที่สำคัญ ๕ อันดับแรก ได้แก่ นครปฐม สมุทรสาคร ราชบุรี กรุงเทพมหานคร และกาญจนบุรี เป็นต้น

รายการ	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗*	%Δ (ปี ๖๕-๖๗)	%Δ (ปี ๖๖-๖๗)
พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	๑๗,๑๘๓	๑๖,๑๘๓	๑๖,๔๔๗	-๕.๓๖	-๕.๒๘
ผลผลิต (ตัน)	๓๕,๕๑๓	๓๕,๓๗๒	๓๐,๑๓๑	-๗.๘๙	-๑๔.๘๒
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	๑,๙๗๕	๒,๐๕๙	๑,๘๓๒	-๓.๖๙	-๑๑.๐๒

ข้อมูลพยากรณ์ * ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

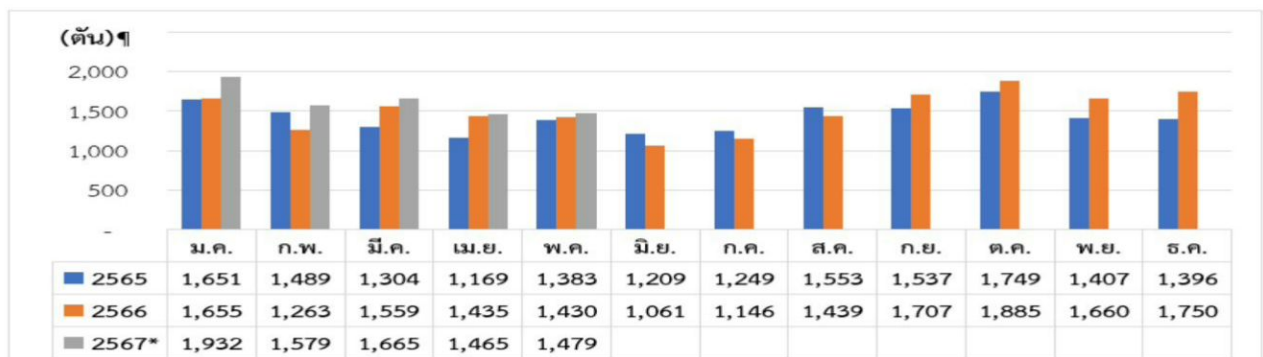
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๒) การตลาด

(๑) การส่งออก

ปี ๒๕๖๗ (มกราคม - พฤษภาคม) ไทยส่งออกดอกกล้วยไม้ปริมาณ ๘,๑๒๐ ตัน มูลค่า ๙๕๗.๓๔ ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันกับปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ ๑๐.๕๕ และ ๔.๙๘ ตามลำดับโดยตลาดส่งออกหลัก ปี ๒๕๖๗ (มกราคม - พฤษภาคม) พบว่า เมื่อพิจารณาตลาดส่งออกที่มีมูลค่าสูง ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีมูลค่าส่งออก ๒๘๐.๙๑ ล้านบาท ปริมาณ ๙๕๓ ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี ๒๕๖๖ ร้อยละ ๔.๔๒ และร้อยละ ๑๐.๓๒ ตามลำดับ ๒) ประเทศเวียดนาม มีมูลค่าการส่งออก ๒๐๗.๓๔ ล้านบาท ปริมาณ ๑,๕๒๗ ตัน มูลค่าลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปี ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑๓.๙๙ แต่ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๕.๒๔ และ ๓) ประเทศญี่ปุ่น มีมูลค่าการส่งออก ๑๔๑.๒๙ ล้านบาท ปริมาณ ๙๔๐ ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑๑.๕๓ และร้อยละ ๑๑.๙๙ ตามลำดับ ในขณะที่ประเทศจีนมีมูลค่าส่งออก ๑๑๙.๙๑ ล้านบาท ปริมาณ ๓,๑๖๗ ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑.๗๒ และร้อยละ ๓๕.๗๗ ตามลำดับ

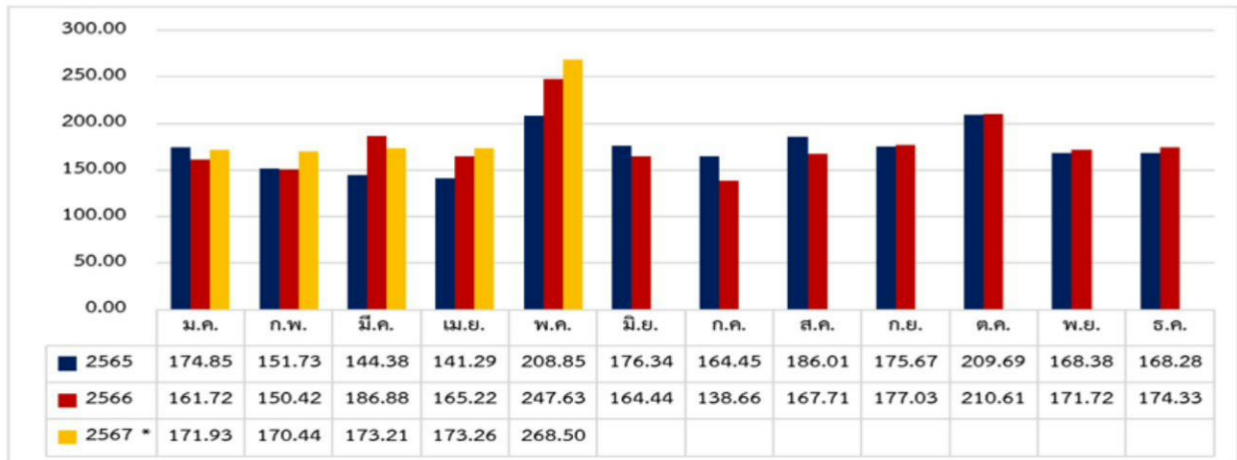
ปริมาณการส่งออกดอกกล้วยไม้ของไทยรายเดือน ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

ที่มา: กรมศุลกากร เรียบเรียงโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

มูลค่าการส่งออกดอกกล้วยไม้ของไทยรายเดือน ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

(ล้านบาท)

ที่มา: กรมศุลกากร เรียบเรียงโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การส่งออกดอกกล้วยไม้ของไทยรายประเทศ ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

รายการ	ปี ๒๕๖๕		ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๖ (ม.ค. - พ.ค.)		ปี ๒๕๖๗ (ม.ค. - พ.ค.)		%Δ (ปี ๖๖ - ๖๗)	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ลบ.)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ลบ.)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ลบ.)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ลบ.)	ปริมาณ	มูลค่า
จีน	๖,๔๗๑	๒๗๐.๕๐	๗,๕๕๗	๒๕๙.๒๘	๓,๑๑๔	๘๘.๓๒	๓,๑๖๗	๑๑๙.๙๑	๑.๗๒	๓๕.๗๗
เวียดนาม	๒,๖๗๓	๕๐๒.๐๑	๒,๕๔๕	๔๙๕.๙๙	๑,๐๕๑	๒๔๑.๐๗	๑,๕๒๗	๒๐๗.๓๔	๔๕.๒๔	-๑๓.๙๙
ญี่ปุ่น	๒,๓๔๑	๓๔๐.๔๔	๒,๒๒๑	๓๗๐.๕๘	๘๔๓	๑๒๖.๑๖	๙๔๐	๑๔๑.๒๙	๑๑.๕๓	๑๑.๙๙
สหรัฐอเมริกา	๑,๙๒๗	๔๗๗.๓๔	๑,๘๖๒	๔๙๓.๕๑	๙๑๓	๒๕๔.๖๓	๙๕๓	๒๘๐.๙๑	๔.๔๒	๑๐.๓๒
อิตาลี	๖๙๔	๑๒๘.๗๑	๕๙๘	๑๒๓.๓๖	๒๒๒	๔๙.๒๙	๒๒๒	๓๙.๒๖	-๐.๑๖	-๒๐.๓๖
อื่นๆ	๒,๙๙๐	๓๔๗.๘๗	๕,๐๖๒	๗๒๑.๐๔	๑,๒๐๐	๑๕๒.๓๘	๑,๓๑๑	๑๖๘.๖๔	๙.๒๔	๑๐.๖๗
รวม	๑๗,๐๙๖	๒,๐๖๙.๙๒	๑๗,๙๙๒	๒,๑๑๖.๓๕	๗,๓๔๓	๙๑๑.๘๕	๘,๑๒๐	๙๕๗.๓๔	๑๐.๕๘	๔.๙๙

ที่มา: กรมศุลกากร เรียบเรียงโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(๒) ราคา

ปี ๒๕๖๗ (เดือน ม.ค. - พ.ค.) ราคาดอกกล้วยไม้ขนาดความยาวก้านข้อ ๕๕ - ๖๔ ซม. ขนาด ๔๕ - ๕๔ ซม. และขนาด ๓๕ - ๔๔ ซม. ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ข้อละ ๑.๗๖ บาท ๑.๒๑ บาท และ ๐.๗๓ บาท ตามลำดับ ลดลงจากปี ๒๕๖๖ ในช่วงเวลาเดียวกันที่ขายได้ข้อละ ๓.๙๙ บาท ๓.๑๗ บาท และ ๒.๒๔ บาท ลดลงร้อยละ ๕๕.๘๙ ร้อยละ ๖๒.๐๐ และร้อยละ ๖๗.๕๓ ตามลำดับ

ขนาดความยาว ก้านช่อดอก	ปี	เดือน												เฉลี่ย (ม.ค.-พ.ค.)	GR. (๖๖ - ๖๕) (๖๗ - ๖๖)
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๕๕ - ๖๔ ซม.	๒๕๖๕	๒.๘๓	๒.๐๖	๒.๔๙	๔	๖.๐๘	๖.๕๒	๕.๘๕	๔.๔	๓.๒๖	๓.๐๘	๓.๕๒	๓.๘๓	๔.๐๓	๓.๔๙
	๒๕๖๖	๔.๓๔	๓.๘๕	๔.๒๕	๒.๗๘	๔.๗๓	๖.๐๔	๘.๘	๖	๒.๗๙	๑.๕๖	๑.๔	๑.๓๕	๓.๙๙	๓.๙๙
	๒๕๖๗	๑.๗๘	๐.๘๗	๑.๕	๑.๖๗	๓								๑.๗๖	-๕๕.๘๙
๔๕ - ๕๔ ซม.	๒๕๖๕	๒.๑๖	๑.๔๕	๑.๖๙	๓	๕	๕.๕๒	๔.๘๕	๓.๒๘	๒.๓๓	๒.๑๕	๒.๕๒	๒.๗๓	๓.๐๙	๒.๖๖
	๒๕๖๖	๓.๒๒	๓.๑๖	๓.๗๔	๒.๐๒	๓.๗๓	๔.๕๒	๗.๘	๔.๖๒	๑.๑๒	๑.๐๕	๐.๙๒	๑.๑๗	๓.๑๗	๓.๑๗
	๒๕๖๗	๑.๒๕	๐.๖๒	๐.๙๔	๐.๗๗	๒.๒๕								๑.๒๑	-๖๒.๐๐
๓๕ - ๔๔ ซม.	๒๕๖๕	๑.๐๖	๑.๓๑	๐.๙๗	๒.๒๙	๔.๔	๓.๖๒	๓.๒๕	๒.๒	๐.๘๑	๐.๗	๑.๓๗	๑.๓๓	๑.๙๔	๒.๐๑
	๒๕๖๖	๑.๙๔	๒.๓๗	๒.๗๘	๑.๓๖	๒.๗๓	๓.๕๒	๖.๖	๓.๖๒	๑.๑๒	๐.๖	๐.๔๔	๐.๕๓	๒.๒๔	๒.๒๔
	๒๕๖๗	๐.๘๒	๐.๓๗	๐.๔๔	๐.๕	๑.๕							๐.๗๓	๐.๗๓	-๖๗.๕๓

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอขอให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรวิเคราะห์เพิ่มเติม ในประเด็นราคาของกล้วยไม้ปี ๒๕๖๗ ตกต่ำ ซึ่งต่ำกว่า ๒ ปี ที่ผ่านมา โดยเฉพาะในช่วงที่มีความต้องการใช้กล้วยไม้สูงในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม และขอให้ศึกษาการใช้กล้วยไม้ในต่างประเทศว่า มีความต้องการใช้ในกิจกรรมอะไรบ้าง เพื่อใช้เป็นแนวทางในงานส่งเสริมการผลิตต่อไป นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (climate change) เป็นเรื่องที่สำคัญ เนื่องจากปีนี้การคาดการณ์สถานการณ์ต่าง ๆ เป็นไปค่อนข้างยาก เพราะช่วงต้นปีเกิดเอลนีโญและปลายปีเกิดลานีญา ฝ่ายวิชาการจะต้องมีการวิเคราะห์และเสนอแนวทางในการเตรียมรับมือ โดยแจ้งให้เกษตรกรผู้ผลิตปฏิบัติตามต่อไป และในส่วนของอุปทานที่ลดลงทำให้ราคาสูงขึ้น ประเทศผู้ซื้อมีเทศกาลอะไรบ้างที่ใช้กล้วยไม้ในช่วงที่ประเทศไทย มีการส่งออกได้มาก เช่น ประเทศอินเดีย ใช้ในเทศกาลวันแต่งงาน ฯลฯ และฝากไว้เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

๒. นางสาวณัฐณี ยมโชติ ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจพืชสวน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กล่าวว่า ตลาดกล้วยไม้มีทิศทางเปลี่ยนไปจากเดิม และมีคู่แข่งมากขึ้น เช่น ตลาดเวียดนามต้องการกล้วยไม้คุณภาพ ในราคาถูก ส่วนตลาดจีนมีความต้องการใช้กล้วยไม้พลาสติกแทนกล้วยไม้สดมากขึ้น เนื่องจากมีความคงทน

๓. ว่าที่ร้อยตรีชัชวาลย์ เกตุแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อสังเกตว่า ราคาปลายปี ๒๕๖๖ ถึงเดือนเมษายน ปี ๒๕๖๗ ตกต่ำมาก สาเหตุมาจากปริมาณผลผลิตที่ออกมากในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๖ - เมษายน ๒๕๖๗ เนื่องจากสภาพอากาศเปลี่ยนแปลง มีอุณหภูมิสูงขึ้น ทำให้กล้วยไม้ออกหน่อพร้อมกับช่อดอก เมื่อสภาพอากาศเหมาะสมกับการเจริญเติบโต ทำให้ตาดอกที่อยู่กับลำลูกกล้วยเก่าและลำลูกกล้วยใหม่ออกช่อดอกพร้อมกัน ทำให้ผลผลิตช่วงเดือนมกราคม - เมษายน ๒๕๖๗ มีปริมาณมาก ราคาจึงตกต่ำ และในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม เป็นช่วงที่มีช่อดอกกะเทย (ตาดอกที่แตกเป็นตาด้าน) ทำให้ผลผลิตลดลงและราคาจะสูงขึ้น กระทั่งกับความต้องการในช่วงเทศกาล ซึ่งมีความต้องการสูง

๔. นางอรสา ดิสภาพร ผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอข้อคิดเห็นว่า จากข้อมูลด้านการผลิต ตัวเลขแนวโน้มพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตควรมีการเพิ่มเติม จำนวนเกษตรกร จำนวนที่ลดลง เป็นรายย่อยหรือรายใหญ่ และตามที่ได้วิเคราะห์ว่าเกษตรกรรายย่อยส่วนใหญ่รับภาระไม่ได้ เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ทั้งที่ข้อมูลพื้นที่เก็บเกี่ยวไม่ได้แตกต่างจากเดิมมากนัก หากมีการรายงานจำนวนเกษตรกรควบคู่กัน จะทำให้เห็นภาพชัด และสามารถนำมาวิเคราะห์ กำหนดกลยุทธ์ในการทำงานได้อย่างแม่นยำขึ้น

๕. นายสุวิทย์ แสงเทียน ผู้แทนเกษตรกร ให้ข้อสังเกตว่า สถานการณ์กำลังซื้อในปีนี้อาจลดลงเป็นจำนวนมากไม่สัมพันธ์กับปริมาณการผลิต มีการทดแทนดอกไม้จริงด้วยดอกไม้ประดิษฐ์ในปริมาณที่สูงมากขึ้น พบในการจัดงานใหญ่ ๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา มีค่าใช้จ่ายในส่วนของดอกไม้ประดิษฐ์ (ทำจากผ้าไหม) ใกล้เคียงกับดอกไม้จริง ในงานแต่งงานจะมีการใช้ดอกไม้ประดิษฐ์เสริมกับดอกไม้จริงเป็นการประหยัดต้นทุน และด้วยภาวะเศรษฐกิจโลกที่ผันผวนส่งผลให้กำลังซื้อลดลง สำหรับตลาดในประเทศไทย เช่น ปากคลองตลาดจะพบสินค้าจากประเทศจีนเข้ามาเยอะมาก แต่สินค้าขายไม่ดี สำหรับในงานเทศกาลต่าง ๆ จะมีการใช้ดอกไม้สดลดลง เพราะเป็นการลดค่าใช้จ่าย และเมื่อสถานการณ์ทุกอย่างคลี่คลายลง ควรจะต้องมีการปรับในด้านการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการใช้

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๑.๒ สถานการณ์ไม้ดอกไม้ประดับ (โดย กรมส่งเสริมการเกษตร)

๑) การผลิต (ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร)

ปี ๒๕๖๖ มีเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ๑๐,๙๓๕ ครัวเรือน พื้นที่ ๔๓,๙๐๕ ไร่ ไม้ดอกไม้ประดับที่มีเกษตรกรปลูกมากที่สุด ได้แก่ ไม้ชูดล้อมอื่น ๆ ดอกกรัก มะลิ กล้วยไม้ และไม้ประดับกระถางอื่น ๆ ตามลำดับ ส่วนไม้ดอกไม้ประดับที่มีเนื้อที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ กล้วยไม้ ไม้ชูดล้อมอื่น ๆ ดอกกรัก บัวหลวง และมะลิ ตามลำดับ

๒) การส่งออก (ข้อมูลกรมศุลกากร)

- ปี ๒๕๖๖ ประเทศไทยส่งออกไม้ดอกไม้ประดับรวม ๔,๔๗๔ ล้านบาท โดยส่งออกกล้วยไม้มากที่สุด ๒,๖๘๒ ล้านบาท (ร้อยละ ๕๙.๙) แบ่งเป็น กล้วยไม้ตัดดอก ๒,๑๑๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๔๗.๓) และต้นกล้วยไม้ ๕๖๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๒.๖) ตามลำดับ รองลงมา ได้แก่ ไม้ดอกไม้ประดับอื่น ๆ มูลค่า ๑,๗๙๒ ล้านบาท (ร้อยละ ๔๐.๑) แบ่งเป็น ต้นไม้ประดับอื่น ๆ มูลค่า ๗๒๙ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๖.๓) ไม้ตัดใบและส่วนอื่น ๆ มูลค่า ๓๙๙ ล้านบาท (ร้อยละ ๘.๙) เมล็ดไม้ดอกมูลค่า ๓๒๗ ล้านบาท (ร้อยละ ๗.๓) ไม้ตัดดอกอื่น ๆ มูลค่า ๒๘๒ ล้านบาท (ร้อยละ ๖.๓) และพืชหัว มูลค่า ๕๔ ล้านบาท (ร้อยละ ๑.๒) ซึ่งมีประเทศผู้นำเข้าไม้ดอกไม้ประดับที่สำคัญของไทย ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา เวียดนาม ญี่ปุ่น อินเดีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน และจากข้อมูลของกรมวิชาการเกษตร พบว่า การส่งออกไม้ดอกไม้ประดับอื่น ๆ ที่มีการขอใบรับรองสุขอนามัยพืชมากที่สุด ได้แก่ ว่านงาช้าง รองลงมา ได้แก่ เฟื่องฟ้า ต้นไม้ประดับตาลกิ่ง ใบกล้วย (ใบตอง) ลิ้นมังกร พิไลเดนดรอน พลูดอก จามจุรี ต้นกระบองเพชร

- ปี ๒๕๖๗ (พ.ค.) ประเทศไทยส่งออกไม้ดอกไม้ประดับ ๒,๑๐๔ ล้านบาท โดยส่งออกกล้วยไม้มากที่สุด ๑,๑๗๙ ล้านบาท (ร้อยละ ๕๖.๐) (กล้วยไม้ตัดดอก ๙๕๗ ล้านบาท ร้อยละ ๔๕.๕ และต้นกล้วยไม้ ๒๒๑ ล้านบาท ร้อยละ ๑๐.๕) และไม้ดอกไม้ประดับอื่น ๆ ๙๒๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๔๔.๐) แบ่งเป็น ต้นไม้ประดับอื่น ๆ ๓๕๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๗.๐) ไม้ตัดใบและส่วนอื่น ๆ ๑๔๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๖.๙) เมล็ดไม้ดอก ๒๔๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๑.๗) ไม้ตัดดอกอื่น ๆ ๑๕๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๗.๔) และพืชหัว ๒๒ ล้านบาท (ร้อยละ ๑.๐) ประเทศผู้นำเข้าไม้ดอกไม้ประดับที่สำคัญของไทย ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา เวียดนาม ญี่ปุ่น อินเดีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน

- แนวโน้มการส่งออกในช่วง ๖ ปี ที่ผ่านมา (ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖) ในภาพรวม มีปริมาณลดลง ร้อยละ ๕.๙๑ แต่มูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓๖.๓๓ ต่อปี โดยมูลค่าเพิ่มขึ้นในทุกกลุ่มสินค้า ยกเว้นกล้วยไม้ตัดดอก และพืชหัว โดยเมล็ดไม้ดอกมีมูลค่าเพิ่มขึ้นมากที่สุด ร้อยละ ๓๖.๘๙ รองลงมา ได้แก่ ไม้ประดับอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙.๐๒ ไปไม่ถึงกึ่งไม้ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๒๙ ไม้ตัดดอก เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๖๐ และต้นกล้วยไม้ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๘๖ ส่วนกล้วยไม้ตัดดอก ลดลงร้อยละ ๐.๙๐ และพืชหัว มีมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ ๑๓.๘๔ โดยในช่วง ๓ ปี ที่ผ่านมา (ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖) ไทยส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา เวียดนาม ญี่ปุ่น อินเดีย ซาอุดีอาระเบีย สหราชอาณาจักรอิตาลี มีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่ส่งออกไปสาธารณรัฐประชาชนจีน และเนเธอร์แลนด์ มีมูลค่าการส่งออกลดลง

๓) การนำเข้า (ข้อมูลกรมศุลกากร)

- ปี ๒๕๖๖ ประเทศไทยนำเข้าไม้ดอกไม้ประดับ ๒,๒๓๗ ล้านบาท โดยนำเข้า กล้วยไม้มูลค่า ๕๒ ล้านบาท (ร้อยละ ๒.๓) และไม้ดอกไม้ประดับอื่น ๆ มูลค่า ๒,๑๘๔ ล้านบาท (ร้อยละ ๙๗.๗) แบ่งเป็น ไม้ตัดดอกอื่น ๆ มูลค่า ๑,๔๘๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๖๖.๒) ไม้ประดับอื่น ๆ มูลค่า ๔๐๗ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๘.๒) เมล็ดไม้ดอก มูลค่า ๒๑๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๙.๔) ไม้ตัดใบ มูลค่า ๕๗ ล้านบาท (ร้อยละ ๒.๕) และพืชหัว มูลค่า ๓๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๑.๔) และจากข้อมูลของกรมวิชาการเกษตร พบว่า ไม้ตัดดอกอื่น ๆ ที่ไทยนำเข้ามากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นไม้ดอก เมืองหนาว ได้แก่ ดอกเบญจมาศ รองลงมา ได้แก่ ดอกคาร์เนชั่น ลิลลี่ กุหลาบ ยูสโตมา มะลิ ลิโมเนียม ยิบโซฟิล่า และดอกไฮเดรนเยีย ซึ่งส่วนใหญ่นำเข้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ยกเว้น เบญจมาศ นำเข้าจากมาเลเซีย ดอกมะลิ นำเข้าจากอินโดนีเซีย ไม้ประดับ นำเข้าจากมาดากัสการ์ และกุหลาบ นำเข้าจากประเทศคอซตาริกา สำหรับ ไม้ประดับอื่น ๆ ที่มีการนำเข้ามาก ได้แก่ ต้นพาสีโพเดียม หน้าวัว ประแอฟริกา สนใบพาย ยูโฟเบีย อะโลคาเซียร์ มอนสเตอรา สับปะรดสี ซีดาร์ และต้นไฮเดรนเยีย

- ปี ๒๕๖๗ (พ.ค.) ประเทศไทยนำเข้าไม้ดอกไม้ประดับ ๘๘๐ ล้านบาท โดยนำเข้ากล้วยไม้ ๒๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๒.๓) กล้วยไม้ตัดดอก ๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๐.๖) และต้นกล้วยไม้ ๑๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๑.๗) และไม้ดอกไม้ประดับอื่น ๆ ๘๖๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๙๗.๗) แบ่งเป็น ไม้ตัดดอกอื่น ๆ ๖๓๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๗๒.๒) ไม้ประดับอื่น ๆ ๑๐๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๑.๙) เมล็ดไม้ดอก ๖๙ ล้านบาท (ร้อยละ ๗.๘) ไม้ตัดใบ ๓๓ ล้านบาท (ร้อยละ ๓.๘) และพืชหัว ๑๗ ล้านบาท (ร้อยละ ๒.๐)

- แนวโน้มการนำเข้าในช่วง ๖ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖) ในภาพรวม มีปริมาณเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๑.๗๑ และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๙๙ ต่อปี โดยมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกกลุ่มสินค้า ยกเว้นพืชหัว ที่มีมูลค่าลดลง ไม้ดอกไม้ประดับที่มีแนวโน้มการนำเข้ามูลค่าเพิ่มมากที่สุด ได้แก่ เมล็ดไม้ดอก เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๕.๓๗ รองลงมา ได้แก่ กล้วยไม้ตัดดอก เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐.๗๖ ต้นกล้วยไม้ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๒.๙๖ ใบไม้กิ่งไม้ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๖๖ ไม้ประดับอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙.๑๙ และไม้ตัดดอกอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๑๕ โดยพืชหัว มีมูลค่าลดลงร้อยละ ๒.๕๓

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอแนวทาง ในกรณีการนำเข้าเบญจมาศจากมาเลเซีย นำเข้ามาะลิจากอินโดนีเซีย จะมีแนวทางในการส่งเสริมการขยายการผลิต ในประเทศ อย่างไร เช่น เบญจมาศมีความเหมาะสมในพื้นที่ไหน พื้นที่ใดมีศักยภาพ หรือพื้นที่ใดดำเนินการอยู่แล้ว สามารถขยายการผลิตได้ และด้วยนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่จะส่งเสริมขับเคลื่อนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยน การผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพ ในการผลิตพืชรองมากขึ้นเพื่อทดแทนการนำเข้า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการผลิต สินค้าเกษตรทดแทนการนำเข้าและการจัดการสินค้าพืชรองและคณะทำงานรายสินค้าเกษตรเพื่อขับเคลื่อนงาน และในส่วน ของคณะที่ ๖ คณะทำงานรายสินค้าสำคัญ เรื่องไม้ดอกไม้ประดับ ทั้งนี้ องค์ประกอบจะเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ สำหรับเรื่องของเบญจมาศและพืชอื่น ๆ ที่มีศักยภาพและเกษตรกรมีองค์ความรู้เทคโนโลยีในการผลิต แต่ยังมี การนำเข้าจากต่างประเทศ ข้อมูลต่าง ๆ จากการประชุม จะเป็นข้อมูลในการจัดทำแนวทางมาตรการ ที่จะพัฒนาการผลิต ส่งเสริมการผลิตในพืชที่มีศักยภาพและให้ผลตอบแทนในพื้นที่สูง

๒. นางสาวมารศรี วงศ์อนันทรัพย์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมไม้ดอกและไม้ประดับ กรมส่งเสริม การเกษตร ชี้แจงว่า ประเทศไทยสามารถผลิตเบญจมาศโดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดอุดรธานี ซึ่งการผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ และทางภาคใต้ ของไทยนิยมใช้เบญจมาศจากประเทศมาเลเซีย เพราะการผลิตที่ไม่เพียงพอและระบบการขนส่ง กรมส่งเสริมการเกษตร อยู่ระหว่างดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของปัญหา (Pain Point) และทำเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา (Gain Point) เพื่อพิจารณาเป็นกิจกรรมในการดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับพืชรอง โดยคาดว่าจะมีการเพิ่มพื้นที่ปลูกเบญจมาศ ได้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนมะลิ เนื่องจากมะลิสายพันธุ์ไทยไม่สามารถออกดอกในช่วงฤดูหนาว ทำให้ผู้ประกอบการ นำเข้ามาะลิจากประเทศอินโดนีเซียในช่วงเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม มะลิจากประเทศอินโดนีเซีย มีลักษณะเด่น คือ ขนาดดอกโตกว่ามะลิของประเทศไทย แต่ไม่มีกลิ่นหอม กรมส่งเสริมการเกษตรได้พยายามนำงานวิจัยต่าง ๆ มาให้ เกษตรกรได้ทดลอง แต่ยังไม่สำเร็จ เนื่องจากการไม่แน่ใจในเรื่องผลการทดลอง หรือ ด้วยสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน

๓. นายพิรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า ในส่วนของกล้วยไม้ตัดดอก และไม้ดอกไม้ประดับ จากความได้เปรียบของการแข่งขันของทั้ง ๒ กลุ่มที่ค่อนข้างลดลงเรื่อย ๆ โดยในช่วงนี้ และต่อไปอีกปีกว่า ๆ ภาวะเศรษฐกิจโลกจะยังไม่เติบโตสูงแบบเมื่อก่อนที่จะเกิดสถานการณ์โรคโควิด - ๑๙ เนื่องจาก เป็นผลกระทบกันทั่วโลก ในส่วนของ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ที่คณะอนุกรรมการฯ ได้เห็นชอบและนำเสนอคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ได้ครอบคลุมครบถ้วนในการเผชิญหรือรองรับกับสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างไร

๔. นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ที่ประชุมคณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้า กล้วยไม้ฯ เมื่อปลายปี ๒๕๖๖ และครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ มีมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนแผนในภาพรวม โดยหน่วยงานหลักพิจารณาในเรื่องของแนวทางกลยุทธ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่องพิจารณาในประเด็น แผนการปฏิบัติงานที่เป็นองค์ประกอบของแผน สำหรับการประชุมฯ ทั้ง ๒ ครั้งที่ผ่านมา หน่วยงานได้มีการปรับแผน ให้สอดคล้องครอบคลุมสถานการณ์เหมือนกับที่อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรได้ตั้งข้อสังเกตและให้ข้อมูลไว้ ประการใด ทั้งนี้ หัวข้อหลักของ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ฯ ครอบคลุมในส่วนที่กล่าวมาแล้ว ควรปรับในส่วนของแผนปฏิบัติการ ที่หน่วยงานจะดำเนินการในแต่ละปี เนื่องจากทางฝ่ายเลขานุการฯ ได้ส่ง (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ฯ ถึงสำนักงาน

เศรษฐกิจการเกษตร เพื่อนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรฯ ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๗ ขอให้ทุกหน่วยงานที่จัดทำแผนปฏิบัติการในแต่ละปีปรับในรายละเอียดที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate change) และเรื่องของน้ำด้วย ทั้งนี้ กรมชลประทานได้เข้ามาสนับสนุนในเรื่องนี้และมุ่งในประเด็นที่มีปัญหา เช่น การขาดแคลนน้ำ การรุกรานน้ำเค็มในพื้นที่ปลูกกล้วยไม้

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๒ ข้อสั่งการและการดำเนินงานตามข้อสั่งการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการกิกเดินทางไปตรวจราชการ ณ แอร์พอร์ตซิตี้ ตำบลนราภิรมย์ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อสั่งการและหน่วยงานได้รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

ข้อสั่งการ	การมอบหมาย หน่วยงาน	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน		
		กสท.	กสส.	วก.
๑. การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์กล้วยไม้ไทย ๑.๑ ขอให้ดำเนินการผลักดันให้มีวันกล้วยไม้แห่งชาติ และผลักดันการจัดงานวันกล้วยไม้แห่งชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์ กล้วยไม้ไทย ๑.๒ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดงานกล้วยไม้ไทยประจำปี จังหวัดนครปฐม หรือสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร หรือสถานที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสม	มอบหมาย กสท. กสส. และ วก. ดำเนินการ และรายงานความก้าวหน้า	ประชุมร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ แกนนำกล้วยไม้ และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ พร้อมด้วยประธานและคณะกรรมการมูลนิธิธรีพี - กัลยา สาคริก ได้มีการพิจารณาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ และการกำหนดวันกล้วยไม้แห่งชาติที่ประชุมมีมติ ดังนี้ ๑. เพื่อเป็นการระลึกถึงสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงเป็น “พระบิดาของวงการกล้วยไม้ของประเทศไทย” ทั้งทรงนิพนธ์ และทรงจัดพิมพ์เป็นหนังสือชื่อ “ตำราเล่นกล้วยไม้” เล่มแรกของประเทศไทย ๒. กำหนดให้วันที่ ๑๘ มกราคม ของทุกปี เป็นวันกล้วยไม้แห่งชาติบรรจุลงในปฏิทิน ๓. มูลนิธิธรีพี - กัลยา สาคริก ไม่ขัดข้องและเห็นด้วยกับการกำหนดวันกล้วยไม้ที่มีความสอดคล้องและเป็นการระลึกถึงบุคคลสำคัญในอดีต	๑. กรมฯ โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร ได้ดำเนินการผลักดันการจัดงานกล้วยไม้แห่งชาติ โดยมีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์กล้วยไม้ไทย รวมทั้งส่งเสริมการออกแสดงและจำหน่ายผลผลิตกล้วยไม้ของสมาชิกสหกรณ์ในโอกาสต่าง ๆ ๒. กรมฯ ได้รับเอกสารการขอรับงบประมาณการขอรับการสนับสนุนการจัดงานกล้วยไม้แห่งชาติ จำนวน ๘๕๐,๐๐๐ บาท ในโครงการงานแสดงศักยภาพการผลิตกล้วยไม้จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งนี้ งบประมาณดังกล่าวเป็นการของบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เนื่องจากช่วงเวลาจัดงานในช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๗ ในเบื้องต้นกรมฯ ได้มอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหาแหล่งงบประมาณเพื่อจัดสรรให้สหกรณ์ผ่านสำนักงานสหกรณ์จังหวัดต่อไป	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร นครปฐม กรมวิชาการเกษตร ได้เตรียมความพร้อมในการร่วมจัดนิทรรศการทางวิชาการและนิทรรศการเกี่ยวกับตรวจรับรองมาตรฐาน GAP กล้วยไม้ ในงานวันกล้วยไม้ดังกล่าว เมื่อกรมส่งเสริมการเกษตรได้กำหนดจัดงาน

ข้อสั่งการ	การมอบหมาย หน่วยงาน	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน		
		กสก.	กสส.	วก.
๑.๓ ขอให้ส่งเสริมให้มีการจัดงานกล้วยไม้สัญจร โดยหมุนเวียนการจัดงานในแต่ละจังหวัด เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์กล้วยไม้ไทยให้กว้างขวาง		อยู่ระหว่างการประสานงานจังหวัดและสถาบันศึกษาในพื้นที่ ๔ ภูมิภาค(ภาคเหนือ ภาคตะวันออก เชียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้) ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ (ม.เชียงใหม่ , ม.แม่โจ้) ขอนแก่น (ม.ขอนแก่น) กทม. (ม.เกษตรศาสตร์ บางเขน และกำแพงแสน) และจังหวัดสงขลา (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์) เพื่อให้การสนับสนุนสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดงานในภูมิภาค		
๑.๔ ขอให้ส่งเสริมการนำกล้วยไม้ไทยไปจัดแสดงในงานมหกรรมพืชสวนโลกจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดนครราชสีมา โดยให้สหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดโซนกล้วยไม้ไทย		กรมส่งเสริมการเกษตร ได้มีหนังสือแจ้งกรมวิชาการเกษตร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานจัดงานมหกรรมพืชสวนโลกจังหวัดอุดรธานี พ.ศ. ๒๕๖๙ และงานมหกรรมพืชสวนโลกจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๗๒ ทราบและพิจารณาให้การสนับสนุนสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด ได้แสดงศักยภาพ ทุกมิติให้นานาประเทศได้รับรู้ถึงเอกลักษณ์กล้วยไม้ไทยและความหลากหลายทางสายพันธุ์ ทั้งกล้วยไม้ตัดดอก และกล้วยไม้กระถาง		ในงานมหกรรมพืชสวนโลกจังหวัดอุดรธานี ทีมเลขาฯ คณะทำงานย่อยด้านวิชาการ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ได้ประสานกับประธานสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด แล้ว โดยทางสหกรณ์ฯ ยินดีเข้าร่วมในการจัดโซนกล้วยไม้ไทย และจะร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ของทางกล้วยไม้ด้วย เช่น สมาคมผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้ไทย ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย และอื่น ๆ

ข้อสั่งการ	การมอบหมาย หน่วยงาน	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน	
		กสก.	สวก.
๒. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากกล้วยไม้ไทย ขอให้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย การแปรรูปเพื่อการบริโภคได้อย่างปลอดภัยตามมาตรฐาน เช่น ชา เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว	มอบหมาย สวก. ดำเนินการและรายงานความก้าวหน้าโดย กสก. เป็นผู้ประสานงาน	ได้มีหนังสือแจ้ง สวก. รับทราบข้อสั่งการและพิจารณาดำเนินการศึกษาและวิจัยสารสกัดสำคัญของกล้วยไม้ ได้อย่างปลอดภัยตามมาตรฐาน เช่น ชา เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว พร้อมทั้งให้การสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อศึกษา วิจัย และพัฒนาสาระสำคัญของกล้วยไม้ และเป็นการระลึกถึงบุคคลสำคัญในอดีต	สวก. ได้ให้การสนับสนุนทุนวิจัยโครงการการพัฒนาเวชสำอางด้วยนวัตกรรมไมโครแคปซูลของสารสกัดแคลลัสที่ไม่สมบูรณ์และต้นแก่ของกล้วยไม้สกุลหวายเพื่อต่อยอดในเชิงพาณิชย์และศึกษาประสิทธิภาพด้านเวชศาสตร์ชะลอวัย ให้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อสกัดสารสำคัญสำหรับพัฒนาผลิตภัณฑ์เวชสำอางจากต้นอ่อนแคลลัสและต้นแก่ของกล้วยไม้สกุลหวาย (<i>Dendrobium</i> spp.) ในระดับห้องปฏิบัติการ จำนวน ๓ ต้นแบบ ได้แก่ ๑) ครึ่งกลางวัน ๒) ครึ่งกลางคืน และ ๓) เช้า

			โดยปีงบประมาณ ๒๕๖๘ สวก. มีแผนการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อศึกษา วิจัย และพัฒนาสารสกัดสำคัญจากกล้วยไม้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการต่อยอดในระดับอุตสาหกรรม เวชสำอางต่อไป
--	--	--	---

ข้อสั่งการ	การมอบหมายหน่วยงาน	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน	
		วก.	พต.
๓. การลดต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้และกลุ่มเกษตรกร ขอให้ดำเนินการจัดทำโครงการลดรายจ่ายให้กับเกษตรกร โดยเพิ่มรายละเอียดประเภทปุ๋ยเคมีเข้าไป	มอบหมาย วก. และ พต. ดำเนินงานและรายงานความก้าวหน้า	๑. เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม ได้เข้าร่วมการประชุมคณะอนุกรรมการติดตาม และขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรและสหกรณ์ตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดนครปฐม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ โดยมี นายณัฐวัฒน์ ขันอินทร์งาม คณะที่ปรึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานคณะอนุกรรมการ เป็นประธานการประชุม ได้แจ้งในที่ประชุมว่าโครงการลดรายจ่ายให้กับเกษตรกรเป็นโครงการใหญ่ของรัฐบาล โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการในภาพรวมนั้น จุดเริ่มต้นของโครงการประกอบไปด้วยปุ๋ยในนาข้าวเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ จะมีการเพิ่มรายการปุ๋ยเคมีซึ่งใช้ในกล้วยไม้เข้าไปในโครงการครั้งนี้ด้วย โดยขอให้รอฟังรายละเอียดโครงการจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อีกครั้ง ๒. กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐมมีแผนที่จะจัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผสมปุ๋ยใช้เองเพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิตกล้วยไม้ซึ่งเป็นองค์ความรู้จากสถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร ในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรในการผสมปุ๋ยใช้เองในการผลิตกล้วยไม้เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเป็นการสร้างความยั่งยืนให้กับอาชีพการปลูกกล้วยไม้ นอกจากนี้ ยังได้เชิญสหกรณ์จังหวัดนครปฐมร่วมให้ข้อมูลในเรื่องแหล่งผลิตปุ๋ยราคาถูกด้วย	

ข้อสั่งการ	การมอบหมายหน่วยงาน	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน	
		กสส.	กสท.
๔. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการผลักดันโครงการเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้กลุ่มเกษตรกรกล้วยไม้ในบอร์ด ธ.ก.ส.	มอบหมาย กสส. และ กสท. ดำเนินการและรายงานความก้าวหน้า		๑. ประสาน ธ.ก.ส. เพื่อขอข้อมูลและได้รวบรวมข้อมูลผลิตภัณฑ์สินเชื่อของ ธ.ก.ส. ที่เข้าข่ายกับกลุ่มเกษตรกรกล้วยไม้ ๒. ประชุมร่วมกับเกษตรกรแกนนำ สหกรณ์ และสมาคมที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ ได้มีการสอบถามความชัดเจนและเป้าประสงค์การขอสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ และเสนอผลิตภัณฑ์ ธ.ก.ส. ที่เข้าข่าย ในที่ประชุมให้ความสนใจผลิตภัณฑ์โครงการสินเชื่อธุรกิจชุมชนสร้างไทย (ระยะที่ ๒)

ข้อสั่งการ	การมอบหมาย หน่วยงาน	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน
๕. การแก้ไขปัญหา น้ำเค็มรุก น้ำแล้งและ น้ำท่วมสวนกล้วยไม้ ๕.๑ ขอให้พิจารณา สนับสนุนงบประมาณ เพื่อศึกษาความ เป็นไปได้ในการ จัดสร้างระบบและ ประตูประบายน้ำ ผลกระทบทางสังคม และสิ่งแวดล้อมโดย ใช้เงินทุนหมุนเวียน เพื่อการชลประทาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	มอบหมาย สป. ดำเนินการและรายงาน ความก้าวหน้า	การจัดสร้างประตูระบายน้ำป้องกันน้ำท่วมสวนกล้วยไม้ ๑) ประตูระบายน้ำคลองต้น ๑ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ปี ๒๕๖๗ วงเงิน ๕๐ ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ ๒) ขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ รายการที่ ๓ ชื่อโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะริมตลิ่งพื้นที่ชุมชน วงเงิน ๓๖ ล้านบาท รายการย่อย ๒.๑) ก่อสร้างประตูระบายน้ำโรงปูน ๒ ๒.๒) ก่อสร้างประตูระบายน้ำโรงปูน ๓ ๒.๓) ก่อสร้างประตูระบายน้ำโรงปูน ๔
๕.๒ ขอให้ใช้ งบประมาณเหลือ จ่ายปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ช่วยแก้ไข ปัญหาประตูระบาย น้ำคลองจินดา		ใช้เงินเหลือจ่ายงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ แก้ไขประตูระบายน้ำคลองจินดา ดำเนินการแล้วเสร็จ

ข้อสั่งการ	การมอบหมาย หน่วยงาน	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน
๖. ขอให้ขับเคลื่อน บอร์ ดไม้ดอกไม้ ประดับในการดูแล สินค้ากล้วยไม้และ ผลักดันกล้วยไม้ให้ เป็นสินค้าที่สามารถ ได้รับความช่วยเหลือ จากกองทุนรวมเพื่อ ช่วยเหลือเกษตรกร ของคณะกรรมการ นโยบายและมาตรการ ช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.)	มอบหมาย กสท. ดำเนินการและรายงาน ความก้าวหน้า	ดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประกอบการพิจารณาของ คชก. เพื่อนำเรียนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงนามหนังสือเรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาหนังสือเรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ทราบและพิจารณาดำเนินการเสนอ คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) พิจารณานุมัติ บรรจุเป็นอาชีพการเกษตรที่มีคณะกรรมการเฉพาะได้รับดูแลอย่างเป็นระบบของ คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) ต่อไป

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. ว่าที่ร้อยตรีชัชวาลย์ เกตุแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ สอบถาม เรื่องการทำประตุน้ำท่าเงิน ของกรมชลประทาน สืบเนื่องจากที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เดินทางไปเยี่ยมเกษตรกรที่แอร์ออร์คิสส์ ตำบลนราภิรมย์ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม สมาคมผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย ได้เสนอให้ศึกษาความเป็นไปได้ ในการทำประตุน้ำท่าเงิน ซึ่งกรมชลประทานได้ทำหนังสือตอบสมาคมผู้ประกอบการสวนกล้วยไม้ไทยว่า ในส่วนของการศึกษาเรื่องการทำประตุน้ำท่าเงิน ไม่เกี่ยวข้องกับทางสำนักงานชลประทานที่ ๑๓ แต่ในวันนั้น เจ้าหน้าที่กรมชลประทานได้รับเรื่องและขอไปทำการศึกษาความเป็นไปได้ของประตุน้ำท่าเงิน โดยใช้งบประมาณ เหลือจ่ายของกรมชลประทาน ดังนั้น ขอทราบความคืบหน้าว่าการศึกษาความเป็นไปได้ของประตุน้ำท่าเงิน

๒. นายอรินทร์ โสตรโยม ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมชลประทาน กรมชลประทาน ชี้แจงว่า การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการประตุน้ำ มีสำนักบริหารโครงการเป็นผู้ดำเนินการ โดยเฉพาะ สำหรับการศึกษาการทำประตุน้ำท่าเงินเป็นการศึกษาขนาดใหญ่ เป็นหน้าที่ของสำนักบริหาร โครงการ ซึ่งสำนักงานชลประทานที่ ๑๓ จึงไม่สามารถดำเนินการได้ ดังนั้น ขอรับเรื่องประสานแจ้งสำนักบริหาร โครงการ ทั้งนี้ ปี ๒๕๖๗ และ ปี ๒๕๖๘ งบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติได้ดำเนินการจัดสรรเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างการจัดทำคำของบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยจะได้แจ้งให้ทางผู้อำนวยการสำนักบริหารโครงการ บรรจุการศึกษาการทำประตุน้ำท่าเงินไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ต่อไป และจากการรายงานรายการที่ ๑) การจัดสร้าง ประตุน้ำป้องกันน้ำท่วมสวนกล้วยไม้ ๑) ประตุน้ำคลองตัน ๑ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ปี ๒๕๖๗ วงเงิน ๕๐ ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการได้ ๑๕ เปอร์เซ็นต์ คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๖๗ แต่ทั้งนี้ จะพยายามดำเนินการในส่วนที่เกิดขวางทางน้ำให้แล้วเสร็จ เพื่อจะได้ไม่เป็นปัญหาอุปสรรคในเรื่องของการระบายน้ำ และรายการที่ ๒ ขอรับการสนับสนุนเงินเหลือจ่ายเพิ่มเติมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งคาดว่าจะในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เนื่องจากงบประมาณเหลือจ่ายปีนี้ได้ดำเนินการจัดสรรครบเรียบร้อยแล้ว สำหรับการแก้ไขประตุน้ำ ปากคลองจินดา ซึ่งมี ๒ ส่วน ในส่วนแรกได้ดำเนินการโดยการเสริมบานประตูเพื่อจัดเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง และในส่วนที่ ๒ เป็นการรื้อล้าของน้ำเค็ม จะขอรับการสนับสนุนปีงบประมาณปีพ.ศ ๒๕๖๘ ต่อไป

๓. นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แจ้งเพิ่มเติม จากการลงพื้นที่ว่า กรณีมีเงินเหลือจ่ายและคาดการณ์ว่าการศึกษาความเป็นไปได้อาจจะใช้งบประมาณไม่มาก ให้ดำเนินการอย่างเร่งด่วนโดยใช้เงินเหลือจ่ายได้ แต่ถ้ามีการใช้งบประมาณที่สูงจะต้องเข้าระบบงบประมาณประจำปี รวมทั้ง เมื่อครั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ลงพื้นที่ ณ ตลาดดอกไม้ปากคลองตลาดใหม่ ซึ่งเป็นแหล่งขายไม้ดอกไม้ประดับและไม้ตัดดอก โดยผู้ผลิตและผู้ขายที่เป็นชาตพันธุ์ในพื้นที่ภาคเหนือ ได้สะท้อน ปัญหาเรื่องการปลูกไม้ตัดดอก ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบแนวทางให้หน่วยงาน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้าไปดูแล ศึกษาสำรวจ และจัดทำแผนในการส่งเสริมพัฒนาเกษตรกรกลุ่มนี้ รวมทั้ง กลุ่มเกษตรกรที่ผลิตไม้ดอกไม้ประดับที่สำคัญในแหล่งพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วย ได้แก่ ดาวเรือง เบญจมาศ

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องเพื่อพิจารณา

๕.๑ การกำหนด “วันกล้วยไม้แห่งชาติ”

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เดินทาง ไปตรวจราชการจังหวัดนครปฐม ณ แอร์ออร์คิสส์ ตำบลนราภิรมย์ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ได้มีข้อสั่งการ และมอบหมายกรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการผลักดันให้มี “วันกล้วยไม้แห่งชาติ”

ข้อเท็จจริง

๑. ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ประชุมร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ แกนนำกล้วยไม้และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ รวมทั้งประธานและคณะกรรมการมูลนิธิ ระบุ - กล้วยา สาคริก เพื่อพิจารณาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ รวมทั้งประวัติความเป็นมาและคุณค่าที่ควรเสนอกำหนดเป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” โดยที่ประชุมมีมติ

๑.๑ เพื่อเป็นการระลึกถึง สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงเป็น “พระบิดาของวงการกล้วยไม้ของประเทศไทย” ทรงนิพนธ์และทรงจัดพิมพ์เป็นหนังสือชื่อ “ตำราเล่นกล้วยไม้” เล่มแรกของประเทศไทย โดยทรงสิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๘๗

๑.๒ มูลนิธิระบุ-กล้วยา สาคริก ไม่ขัดข้องและเห็นด้วยกับการกำหนดวันกล้วยไม้แห่งชาติที่มีความสอดคล้องและเป็นการระลึกถึงบุคคลสำคัญในอดีต

๑.๓ กำหนดให้วันที่ ๑๘ มกราคม ของทุกปี เป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” บรรจุลงในปฏิทินซึ่งมีความสอดคล้องและเกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญ เหตุการณ์ที่สำคัญ และช่วงเวลาที่เหมาะสม

๑.๔ มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. ที่มาและความเกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญ เหตุการณ์สำคัญ และช่วงเวลาที่เหมาะสม

๒.๑ บุคคลสำคัญ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระปิตุจฉาเจ้าสุทามลมารศรี พระอัครราชเทวี

- ได้รับการยกย่องให้ทรงเป็น พระบิดาของวงการกล้วยไม้ของประเทศไทย

- ทรงเผยแพร่ความรู้ด้านการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พระองค์แรกของประเทศไทย

ทรงนิพนธ์และทรงจัดพิมพ์หนังสือ ตำราเล่นกล้วยไม้

๒.๒ เหตุการณ์ที่สำคัญ

- งานชุมนุมกล้วยไม้โลก ครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๒๑ ณ สวนสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ และมีผู้เข้าร่วมประชุม ถึง ๓,๐๐๐ กว่าคน จาก ๔๑ ประเทศทั่วโลก

- แสตมป์ชุดการประชุมกล้วยไม้โลก ครั้งที่ ๙ ปี ๒๕๒๑

๒.๓ ช่วงเดือนมกราคม

เป็นช่วงที่ดอกกล้วยไม้สกุลหวายมีคุณภาพดี และดอกมีความสวยงามที่สุด และนอกจากกล้วยไม้สกุลหวาย แล้วยังมีกล้วยไม้พื้นเมือง กล้วยไม้สกุลช้าง กล้วยไม้ลูกผสมต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และกล้วยไม้อีกหลายสายพันธุ์ ที่ให้ผลผลิตดี ในช่วงเดือนมกราคม

๓. ขั้นตอนการเสนอขอวันสำคัญ (ข้อมูลจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.))

๓.๑ หน่วยงานที่มีความประสงค์ขอเสนอวันสำคัญแห่งชาติต้องดำเนินการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเห็นชอบกรอบกว้าง

๓.๒ การประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความเห็นชอบ จึงจะเสนอต่อหน่วยงานทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ กรอบกว้างได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากหน่วยงานทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงสามารถเสนอต่อสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.)

๓.๔ กรอบกว้างที่ผ่านสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) สามารถเสนอต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี (ครม.) พิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วจึงประกาศให้เป็น “วันสำคัญแห่งชาติ”

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

ว่าที่ร้อยตรีชัชวาลย์ เกตุแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เหตุผลเพิ่มเติมถึงความจำเป็นในการกำหนดวันกล้วยไม้แห่งชาติในเดือนมกราคม ประกอบด้วย

๑. ความสัมพันธ์กับต่างประเทศที่มีการผลิตกล้วยไม้ บริเวณใกล้เคียงประเทศไทย หรือในต่างประเทศที่มีการปลูกกล้วยไม้ เช่น ไต้หวัน มาเลเซีย เวียดนาม สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และญี่ปุ่น พบว่า ในช่วงเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ ผลผลิตกล้วยไม้ของประเทศต่าง ๆ จะให้ผลผลิตค่อนข้างดีและมีจำนวนมาก ดังนั้น เมื่อประเทศไทยจัดงานวันกล้วยไม้แห่งชาติ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่มีผลผลิตกล้วยไม้ โดยประเทศต่าง ๆ นำมาจัดแสดง เพื่อให้เกิดการค้าขายและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

๒. ช่วงเดือนมกราคม เป็นช่วงที่ไม่ตรงกับช่วงการจัดงานกล้วยไม้ของประเทศอื่นๆ จึงจัดเป็นช่วงเดือนที่เหมาะสม เช่น ประเทศไต้หวันจัดงานกล้วยไม้ในเดือนธันวาคม ประเทศญี่ปุ่นจัดงานกล้วยไม้ในเดือนกุมภาพันธ์ ทั้งงานที่เมืองโอกินาวาและเมืองโตเกียว เป็นต้น

๓. ข้อมูลสถิติของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรในช่วงเดือนมกราคมของทุกปี กล้วยไม้สกุลหวายให้ปริมาณผลผลิตมาก หลังจากนั้นจะเริ่มน้อยลง ดังนั้น ในช่วงการจัดงาน จึงเป็นช่วงที่เกษตรกรสามารถระบายผลผลิตของตนเอง ซึ่งถือได้ว่าเกษตรกร องค์กร ได้รับผลประโยชน์โดยตรง และต่างประเทศก็ได้รับประโยชน์ที่จะเข้าร่วมงาน ถือว่าเป็นวันและช่วงเวลาเหมาะสม ประกอบกับในหนังสือ “ตำราเล่นกล้วยไม้” ที่จัดพิมพ์ครั้งที่ ๒ โดยท่านอาจารย์ระพี สาคริก ได้เขียนบทนำว่า ตามหลักความเป็นจริงของวิถีชีวิตมนุษย์ ได้ชี้ไว้ชัดเจนว่า หากไม่มีวันนั้น ย่อมไม่มีวันนี้ ซึ่งเป็นจุดที่ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากคนสร้างรากฐานจิตใจคนรุ่นหลัง ให้เกิดจิตสำนึกรับผิดชอบ นอกจากนี้ การนำข้อมูลของบุคคลมากำหนดเป็นวันสำคัญ จะต้องมีการหารือกับผู้สืบสกุลของท่านด้วย เพื่อแจ้งเหตุผลในการเสนอวันสำคัญ

มติที่ประชุม

๑. เห็นชอบในหลักการการกำหนด “วันกล้วยไม้แห่งชาติ”

๒. มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการตามขั้นตอนและระเบียบต่อไป

๕.๒ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตและการตลาดกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ

ตามข้อสั่งการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการลงพื้นที่ตรวจราชการ ณ แอร์พอร์ตซิตี้ ตำบลนาภิรมย์ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

๑) การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์กล้วยไม้ไทย

๑.๑) ขอให้ดำเนินการผลักดันให้มีวันกล้วยไม้แห่งชาติ และผลักดันการจัดงานวันกล้วยไม้แห่งชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์กล้วยไม้ไทย

๑.๒) ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดงานกล้วยไม้ไทยประจำปี ที่จังหวัดนครปฐม หรือสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร หรือสถานที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

๒) มอบหมายกรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมวิชาการเกษตร ดำเนินการและรายงานความก้าวหน้า

ฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอเสนอให้หน่วยงานข้างต้น พิจารณาดำเนินการตามข้อสั่งการ โดยดำเนินการจัดงานแบบหมุนเวียนกัน เริ่มต้นจาก

- ปี ๒๕๖๘ กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักในการจัดงาน
- ปี ๒๕๖๙ กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดงาน
- ปี ๒๕๗๐ กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักในการจัดงาน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. นางอรสา ดิสถาพร ผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ทีมงานกล้วยไม้แห่งชาติ แต่กิจกรรมที่เสนอขึ้นเรื่องการตลาดและการประชาสัมพันธ์ภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อแสดงศักยภาพประเทศที่ส่งออกกล้วยไม้เมืองร้อนอันดับ ๑ ของโลก จึงควรจัดงานให้ยิ่งใหญ่ขึ้น เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าชมกล้วยไม้ไทย โดยควรขอความร่วมมือจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) หรือ สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) (TCEB) หรือ สสปน. หน่วยงานที่มีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมการจัดงานในประเทศไทย ในการประชาสัมพันธ์กล้วยไม้ของประเทศไทย เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศมากยิ่งขึ้น

๒. นางสาววรจกณา มากกำไร นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมวิชาการเกษตร แจ้งว่า กรมวิชาการเกษตรเห็นด้วยในการจัดงาน โดยจะขอสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนของกิจกรรมหรือช่องทางของงบประมาณดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ในช่วงปลาย พ.ศ. ๒๕๖๙ ถึงต้น พ.ศ. ๒๕๗๐ กรมวิชาการเกษตรเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดงานมหกรรมพืชสวนโลกจังหวัดอุดรธานี พ.ศ. ๒๕๖๙ ซึ่งจะขอนำเรียนท่านผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความพร้อมที่จะเป็นเจ้าภาพในช่วงปี ๒๕๗๐ ต่อไป

๓. นางสาววรรณพร บัณฑิตภูวนนท์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสหกรณ์การเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ แจ้งว่า กรมส่งเสริมสหกรณ์ไม่ติดขัดในเรื่องของการจัดงาน โดยถ้ามีการจัดงานแสดงต่าง ๆ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ให้การสนับสนุนกับสินค้ากล้วยไม้มาโดยตลอด และสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด ได้เข้าพบผู้บริหารของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ โดยในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้สั่งการเกี่ยวกับการจัดงานโครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ จำกัด กำหนดจัดงานในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ ประกอบด้วย การจัดประกวดกล้วยไม้ การฝึกอบรมความรู้เรื่องของการส่งเสริมอาชีพกล้วยไม้ การจัดซื้อ การจัดสวน รวมถึงการประชาสัมพันธ์งานงบประมาณ ๘๐๐,๐๐๐ บาท ณ สหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ จำกัด

๔. นายสุวิทย์ แสงเทียน ผู้แทนเกษตรกร กล่าวว่า ขอสนับสนุนแนวคิดของนางอรสา ดิสถาพร ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยหน่วยงานที่จะเป็นพันธมิตรร่วมกับเจ้าภาพหลัก คือ สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) (TCEB) หรือ สสปน. เนื่องจากการจัดงานต้องจัดให้เป็นระดับ International เพื่อการพัฒนาคุณภาพของงาน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ร่วมเป็นพันธมิตร โดยต้องมองในมิติของการเชื่อมโยงของผู้สนับสนุนให้มากและให้กว้างกว่าการเป็นเจ้าภาพหลักเพียงหน่วยงานเดียว จึงต้องมีการนำพันธมิตรในการจัดงานมาพัฒนางาน หากจัดงานในระดับประเทศแล้วเพิ่มการสนับสนุนขึ้นสู่ระดับ International ผลประโยชน์จะเกิดขึ้นแก่ประเทศชาติมากกว่าเดิม

๕. นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า ในนามกรมส่งเสริมการเกษตร ถึงแม้ในงบประมาณ ๒๕๖๘ จะไม่ได้มีรายการงบประมาณที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องการจัดงานส่งเสริมการผลิตการตลาดกล้วยไม้แต่อย่างใด ทางกรมส่งเสริมการเกษตรเชื่อมั่นในการบริหารเพื่อให้เกิดงานนี้ในเดือนมกราคม ๒๕๖๘ และขออนุญาตให้ฝ่ายเลขานุการฯ เพิ่มเติมมติในที่ประชุมว่า เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง

๖. นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า ในการทำงานจริงจะต้องมีคณะทำงานที่บูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยกรมส่งเสริมการเกษตรรับเป็นเจ้าภาพหลักในปี ๒๕๖๘ คาดว่าน่าจะมองเห็นช่องทางของงบประมาณที่จะสามารถดำเนินการได้ เนื่องจากขณะนี้อยู่ในช่วงของการพิจารณางบประมาณของคณะกรรมการสำหรับ ๒ หน่วยงาน คือ กรมวิชาการเกษตรและกรมส่งเสริมสหกรณ์ จะต้องตั้งคำของบประมาณไว้ในงบประมาณประจำปีของหน่วยงานตนเอง ซึ่งระยะเวลาสามารถตั้งคำขอได้ เพราะเป็นเจ้าภาพหลักในช่วงปี ๒๕๖๙ และ ๒๕๗๐ โดยสามารถนำมตินี้ไปใช้ในการประกอบและอ้างอิงในการจัดทำคำของบประมาณได้เช่นกัน แต่ควรระบุมความเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ทั้งในขั้นของการผลิต การส่งเสริมและการตลาด และให้รับข้อเสนอแนะของท่านผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนเกษตรกรไปเพิ่มเติมในการดำเนินงานในรายละเอียดต่อไป นอกจากนี้ ในข้อสั่งการวาระที่ ๔.๒ การจัดงานกล้วยไม้หมุนเวียน

ในแต่ละจังหวัด ในส่วนของการรายงานความก้าวหน้า กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมวิชาการเกษตร จะมีการจัดหมุนเวียนใน ๔ ภูมิภาค ซึ่งไม่ใช่วันกล้วยไม้แห่งชาติ โดยทางภาคเหนือจัดที่จังหวัดเชียงใหม่ ภาคตะวันออกจัดที่จังหวัดขอนแก่น ภาคกลางจัดที่กรุงเทพมหานคร และภาคใต้จัดที่จังหวัดสงขลา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนที่จะจัดในช่วงของปี ๒๕๖๗ ที่เหลือหรือจะเริ่มในปี ๒๕๖๘ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์มีแผนที่จะดำเนินการจัดอยู่แล้วในปี ๒๕๖๘ และสอดคล้องกับทางสมาคมกล้วยไม้ในการขอมีส่วนร่วมในการจัดงานกล้วยไม้ในงานมหกรรมพืชสวนโลก และได้กล่าวถึงในวาระที่ผ่านมาตามข้อสั่งการของท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๗. ว่าที่ร้อยตรีรัชชวาลย์ เกตุแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ ชี้แจงเพิ่มเติม สหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ จำกัด ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองนกไข่ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร โดยการจัดงานครั้งแรกได้รับงบประมาณจากพัฒนาจังหวัดผ่านทางกรมส่งเสริมสหกรณ์ และครั้งที่ ๒ เป็นการจัดรำลึกครบรอบ ๑ ปี การจากไปของศาสตราจารย์ระพี สาคริก โดยจัดเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ และจากการที่จะมีวันกล้วยไม้แห่งชาติ ๑ วัน ลงในปฏิทินของประเทศไทย และส่วนหนึ่งต้องการจะรำลึกถึงอาจารย์ระพี สาคริก ทางสหกรณ์ฯ จึงมีแนวคิดที่จะจัดงานขึ้นในวันที่ ๔ ธันวาคมของทุกปี โดยจัดเป็นวันกล้วยไม้หรือเทศกาลกล้วยไม้ พร้อมจัดให้มีการทำบุญให้อาจารย์ระพี สาคริก ในวันเดียวกันประจำปี โดยขอรับงบประมาณสนับสนุนส่วนนี้จากกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นหลัก ซึ่งเริ่มในปี ๒๕๖๗ เป็นปีแรก

มติที่ประชุม เห็นชอบในหลักการและมอบหมายกรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมวิชาการเกษตร หมุนเวียนกันเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตและการตลาดกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ โดยดำเนินการตามขั้นตอนควบคู่กับการผลักดันวันกล้วยไม้แห่งชาติต่อไป

๕.๓ การสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำสำหรับกลุ่มเกษตรกรกล้วยไม้

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เดินทางไปตรวจราชการ ณ แอร์พอร์ตซิตี้ ตำบลนคราภิรมย์ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ได้มีข้อสั่งการและมอบหมาย กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์ รวบรวมปัญหา และนำเสนอบรรจุเป็นวาระการประชุมคณะกรรมการ ธ.ก.ส.

ข้อเท็จจริง

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ประชุมร่วมกับสมาคม สหกรณ์ และเกษตรกรแกนนำที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ ได้มีการสอบถามความชัดเจน และเป้าประสงค์การขอรับการสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ และเสนอผลิตภัณฑ์ ธ.ก.ส. ที่เข้าข่าย ซึ่งที่ประชุมให้ความสนใจผลิตภัณฑ์ โครงการสินเชื่อธุรกิจชุมชนสร้างไทย (ระยะที่ ๒)

๒) รายละเอียดโครงการสินเชื่อธุรกิจชุมชนสร้างไทย (ระยะที่ ๒) มีเป้าหมายหลักมุ่งเน้นเกษตรกรให้

- มีความพร้อมดำเนินธุรกิจในลักษณะตลาดนำการผลิต
- มีการจัดทำแผนธุรกิจชุมชน
- มีการจัดสรรประโยชน์ให้แก่สมาชิกและชุมชน
- สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนในการผลิตให้แก่เกษตรกรในชุมชน
- สนับสนุนสินเชื่อตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG Model

๒.๑) วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างแรงจูงใจในการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม
- ดำเนินการภายใต้ BCG Model SDGs และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เพื่อพัฒนาขีดความสามารถและประสิทธิภาพการผลิตรองรับการแข่งขัน
- เพื่อให้เกิดกิจกรรมรูปแบบการเชื่อมโยงธุรกิจตลอดห่วงโซ่สินค้าเกษตร

๒.๒) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เกษตรกร/เกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

๒.๓) ระยะเวลา

- ระยะเวลาการจ่ายเงินกู้ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ถึง ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘
- ระยะเวลาชดเชยอัตราดอกเบี้ย ๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ถึง ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๗๑

๓) แนวทางการดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และ ธ.ก.ส.

๓.๑) ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความเห็นชอบและพิจารณาขอบข่าย กรมส่งเสริมการเกษตร และ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ร่วมกับ ธ.ก.ส. ดำเนินการต่อไป

๓.๒) สำรวจเกษตรกรกล้วยไม้ที่มีความประสงค์ สนใจสินเชื่อธุรกิจชุมชนสร้างไทย (ระยะที่ ๒) และเข้าหลักเกณฑ์

๓.๓) แจ้ง ธ.ก.ส. ทราบและดำเนินการตรวจสอบเอกสาร ที่เกี่ยวข้องของเกษตรกรเป้าหมาย (เอกสารแสดงตัวตน ด้านการเงิน ด้านหลักประกันและเอกสารประกอบวัตถุประสงค์การใช้สินเชื่อ) พร้อมแจ้ง รายละเอียดการเขียนแผนธุรกิจ

๓.๔) เกษตรกรเขียนแผนธุรกิจ เสนอ ธ.ก.ส. เพื่อพิจารณาอนุมัติเงินกู้

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. ว่าที่ร้อยตรีรัชชวลย์ เกตุแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า โครงการนี้น่าจะเป็นระยะที่ ๒ โดยอัตราดอกเบี้ย ๐.๐๑ เป็นการกู้จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท จ่ายดอกเบี้ย ๑๐๐ บาทต่อปี ตลอดระยะเวลา ๓ ปี สำหรับปีที่ ๔ ถ้าชำระไม่หมดจะเข้าหลักเกณฑ์ดอกเบี้ยปกติของระบบธนาคาร จึงมีคำถาม ๒ ประเด็น คือ

๑.๑ อัตราดอกเบี้ย ๐.๐๑ เกษตรกรผู้กู้สามารถนำไปใช้เพื่อชื้อปัจจัยการผลิต ลงทุนก่อสร้าง ติดตั้งโซล่าเซลล์ ลงทุนขยายกิจการ ลงทุนเรื่องเกี่ยวกับนวัตกรรมต่าง ๆ ได้หรือไม่

๑.๒ กรณีเป็นนิติบุคคล ที่ระบุไว้ว่าเป็นผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตร หมายความว่าผู้ส่งออกที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้สามารถขอู้ได้ใช่หรือไม่

ทั้งนี้ ในเบื้องต้นได้มีการรวบรวมความประสงค์ของเกษตรกรจาก ๓ องค์กร คือ สหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด สมาคมผู้ประกอบการสวนกล้วยไม้ไทย และสมาคมผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้ไทย จำนวน ๗๑ รายชื่อ ที่มีความประสงค์วงเงิน ๓๖๘ ล้านบาท ซึ่งโครงการฯ นี้เป็นความหวังให้กับเกษตรกรกล้วยไม้โดยเฉพาะรายเล็ก จึงประสงค์จะได้รายละเอียดที่ชัดเจน เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรได้เตรียมความพร้อมต่อไป

๒. นายธรา ศรีหะมาศ ผู้อำนวยการฝ่ายสินเชื่อบุคคล ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กล่าวว่า โครงการสินเชื่อธุรกิจชุมชนสร้างไทยระยะที่ ๒ ทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ไม่ติดขัดหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอตามแผน ส่วนการกู้ของธนาคารมี ๒ แบบ คือ ๑) กู้หมุนเวียนชำระภายในปี และ ๒) การลงทุน ขึ้นอยู่กับระยะเวลาการลงทุน แต่สูงสุดไม่เกิน ๑๕ ปี โดยเกษตรกรสามารถเลือกได้ และขอนำเสนอข้อมูลเงื่อนไขของการกู้ ขึ้นตอนต่าง ๆ ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ให้ฝ่ายเลขานุการฯ เพื่อส่งต่อไปเกษตรกรต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบในหลักการสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำสำหรับกลุ่มเกษตรกรกล้วยไม้ และมอบหมาย กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดำเนินการตามขั้นตอนและระเบียบต่อไป

๕.๔ แนวทางการขับเคลื่อนข้อสั่งการให้สอดคล้องกับ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เพิ่มเติมกิจกรรมและงบประมาณในเอกสารข้อที่ ๑๐. แผนงานภายใต้ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ของ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ฯ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนข้อสั่งการให้สอดคล้องกับ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ดังนี้

๑) กิจกรรมการดำเนินงานของกรมชลประทาน ปี ๒๕๖๗ ได้บรรจุในแผนปฏิบัติการย่อยที่ ๑ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ กลยุทธ์ที่ ๕ การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

๒) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตและการตลาดกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ตามข้อสั่งการ ๑. การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์กล้วยไม้ไทย ที่กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมวิชาการเกษตร ได้รับมอบหมาย หมุนเวียนเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรม โดยในปี ๒๕๖๘ กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักในการจัดงาน ในปี ๒๕๖๙ กรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการจัดงาน และ ในปี ๒๕๗๐ กรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักในการจัดงาน ได้บรรจุในแผนปฏิบัติการย่อยที่ ๒ ด้านการเพิ่มศักยภาพการตลาดสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการตลาดและแหล่งท่องเที่ยวกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับในประเทศไทย

๓) การจัดงานมหกรรมพืชสวนโลกจังหวัดอุดรธานี ปี ๒๕๖๙ ของกรมวิชาการเกษตร ได้บรรจุในแผนปฏิบัติการย่อยที่ ๒ ด้านการเพิ่มศักยภาพการตลาดสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการตลาดและแหล่งท่องเที่ยวกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับในประเทศไทย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า ตามที่อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรได้เสนอแนะไว้ว่าขณะนี้บริบทและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ปรับเปลี่ยนไป และฝ่ายเลขานุการฯ ได้เสนอให้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมแผนในประเด็นตามข้อสั่งการที่เพิ่มขึ้นและเป็นประเด็นที่ร่วมกันพิจารณาแล้ว หากหน่วยงานใดมีกิจกรรมที่จะสนับสนุนในเรื่องของแผนใน (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ฯ ฉบับนี้ แต่ยังไม่ปรากฏอยู่ในแผน เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือหน่วยงานที่ร่วมเป็นคณะกรรมการฯ เช่น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ที่มีส่วนสนับสนุนในเรื่องของการส่งเสริม วิจัย พัฒนาพันธุ์ สามารถที่จะเสนอเพิ่มเติมได้ในการประชุมครั้งนี้ และหากหน่วยงานใดมีประเด็นที่จะเสนอเพิ่มเติม สามารถเสนอได้ ในวาระนี้ ในส่วนของกิจกรรมเรื่องวันกล้วยไม้แห่งชาติที่ดำเนินการโดย ๓ หน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ บรรจุให้ครบถ้วนด้วย เพื่อหน่วยงานพันธมิตรจะได้นำไปใช้ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องขอใช้งบประมาณหรือตั้งงบประมาณของหน่วยงาน

๒. นายอุรินทร์ โสตรโยม ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมชลประทาน กรมชลประทาน แจ้งว่า ในรายการที่ ๑.๑.๒ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ขอเปลี่ยนเป็น ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

๓. นางชุติมา เอี่ยมโชติชวลิต ผู้ว่าการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) แจ้งว่า มีกิจกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการเรื่องไม้ดอกไม้ประดับ โดยจะจัดส่งรายละเอียดให้ต่อไป

๔. นางสาววรรณพร บัณฑิตภูวนนท์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ๒ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กล่าวว่า จำนวนงบประมาณ ๑๐ ล้านบาท เป็นตัวเลขประมาณการหรือให้หน่วยงานสามารถปรับแก้ไขตัวเลขได้

๕. นางสาวมารศรี วงศ์อนันทรัพย์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมไม้ดอกและไม้ประดับ กรมส่งเสริมการเกษตร ชี้แจงว่า เป็นตัวเลขประมาณการ หน่วยงานสามารถแจ้งเปลี่ยนแปลงได้

มติที่ประชุม ๑. ให้หน่วยงานที่จะเสนอและปรับปรุงกิจกรรม และวงเงินงบประมาณเพิ่มเติมใน (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ฯ ให้ฝ่ายเลขานุการฯ ภายใน ๕ วันทำการ

๒. เห็นชอบและรับรอง (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ฯ ตามที่ได้มีการเพิ่มเติมเรียบร้อยแล้ว

๓. มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุง (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ฯ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ

๖.๑ การออกเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกต่างประเทศของกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ประชุมร่วมกับแกนนำจากสหกรณ์ และสมาคมที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ โดยผู้แทนเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้มีความประสงค์ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการส่งออกต่างประเทศ พิจารณาดำเนินความสะดวกเรื่องสถานที่ออกเอกสารการส่งออก เช่น สถานที่ในการขอหนังสือรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary certificate : PC) และ ไชเตส (CITES) ควรอยู่บริเวณเดียวกัน เป็นต้น

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. ว่าที่ร้อยตรีรัชชวาลย์ เกตุแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกต้นกล้วยไม้ไปต่างประเทศจำเป็นต้องขอใบไชเตสเพื่อการส่งออก หากเป็นกล้วยไม้พันธุ์แท้ต้องขออนุญาตขึ้นทะเบียนโรงคัดบรรจุ และขึ้นทะเบียนพันธุ์ หากเป็นกล้วยไม้ลูกผสมและสามารถแสดงให้ชัดเจนว่าเป็นพันธุ์ลูกผสม ไม่ต้องขึ้นทะเบียนพันธุ์ ในขั้นตอนการขอใบไชเตส หากส่งออกในปริมาณมากจะค่อนข้างมีปัญหา เพราะการขอเอกสารทั้งใบ PC หรือใบไชเตส มีการเข้าระบบ Electronic โดยใบ PC เป็น Electronic เต็มรูปแบบสามารถทำได้ทันที ส่วนการขอใบไชเตส จะเกี่ยวกับเอกสารประกอบ หากมีการส่งออกในปริมาณไม่มาก จะต้องใช้นายหน้าเป็นผู้รับดำเนินการแทน ซึ่งต้องดำเนินการด้วยเอกสาร ๒ ชุด ในแต่ละสถานที่ คือ เมื่อขอใบ PC เรียบร้อยแล้ว จึงนำใบ PC ไปยื่นขอใบไชเตส พบว่าระยะทางของทั้ง ๒ สถานที่อยู่ห่างกันและใช้ระยะเวลาในเดินทาง ผู้ประกอบการจึงขอให้มีการอำนวยความสะดวก ดังนี้

๑.๑ การพิมพ์เอกสารการขอใบ PC และใบไชเตสในครั้งเดียวกัน โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการอำนวยความสะดวก ซึ่งสามารถพิมพ์ออกจากหน่วยงานที่ขอใบ PC ได้

๑.๒ ถ้าเป็นการส่งออกในปริมาณน้อย จะมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงและใช้ระยะเวลานาน จึงขอความชัดเจนในเรื่องของขั้นตอนการปฏิบัติหรือจะปรับปรุงวิธีการออกเอกสารให้รวดเร็วขึ้นให้สอดคล้องกับประเทศไทยที่จะเริ่มเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์อย่างถูกต้องและคล่องตัวในอนาคต

๒. นางสาวยิ่งลักษณ์ ทองอินทร์ นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ กรมวิชาการเกษตร ชี้แจงว่า เอกสารที่ออกทั้งใบ PC หรือใบไชเตส จะเป็นกระดาษเฉพาะสำหรับแต่ละใบรับรอง หากต้องออกเอกสารที่เดียวกัน โดยมีเจ้าหน้าที่มาออกให้ที่ด่าน คาดว่า จะไม่สามารถทำได้ ทั้งนี้ ขอนำเรื่องนี้เรียนปรึกษาผู้บริหารของกรมฯ เกี่ยวกับการออกเอกสารไชเตสที่ด่าน

๓. นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า การเป็นผู้แทนของหน่วยงาน ควรมีอำนาจในการที่จะให้ข้อมูล ตัดสินใจ และรับมติที่ประชุมไปดำเนินการภายใต้นามของหน่วยงานต่อไปได้

มติที่ประชุม มอบหมายกรมวิชาการเกษตรดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการส่งเสริมการส่งออกของกลุ่มผู้ผลิตและผู้ส่งออกกล้วยไม้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๖.๒ การกรอกข้อมูลน้ำหนักจริงของสินค้า (Gross Weight) ในหนังสือรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary certificate : PC)

ว่าที่ร้อยตรีชัชวาลย์ เกตุแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ แจ้งว่า กรมวิชาการเกษตรได้ระบุเกี่ยวกับการกรอกข้อมูล Gross Weight ในหนังสือรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary certificate : PC) โดยต้องระบุน้ำหนักเท่ากับน้ำหนักของการชั่งของสายการบิน คือ เท่ากับน้ำหนักในใบ Air Waybill (AWB) ซึ่งขัดแย้งกับขั้นตอนการปฏิบัติงานจริง เนื่องจากการที่จะได้ข้อมูลน้ำหนักในใบ AWB ต้องดำเนินการเข้าไปถึงขั้นตอนการชั่งของสายการบิน โดยจะต้องมีใบ PC ก่อน ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะนี้ ควรมีการประชุมหารือแนวทางการดำเนินงานก่อนการปฏิบัติงานจริง

มติที่ประชุม มอบหมายให้กรมวิชาการเกษตรดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๖.๓ การขึ้นทะเบียนโรงอบแห้ง (ซากกล้วยไม้แก่) ของผู้ประกอบการ

ว่าที่ร้อยตรีชัชวาลย์ เกตุแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ แจ้งว่า กรณีการตรวจพบสารตกค้างในต้นกล้วยไม้อบแห้ง (ซากกล้วยไม้แก่) ที่ส่งออกไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน (สารตกค้างที่พบ คือ สาร Carbofuran หรือในชื่อการค้า ฟูราดาน) ทำให้เกิดการขึ้นทะเบียนโรงอบแห้ง (ซากกล้วยไม้แก่) ของผู้ประกอบการ ซึ่งสาร Carbofuran ไม่มีการใช้ในประเทศไทยแล้ว

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

นางสาวพรพิมล ชื่นชม นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมวิชาการเกษตร ชี้แจงว่า กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ได้แจ้งว่า Carbofuran เป็นสารเคมีในกลุ่มของคาร์บอนเนต โดยคาร์โบซิลเฟต สลายตัวจะกลายเป็น Carbofuran ส่วน ฟิโพรนิล เป็นสารในกลุ่มฟิโนลไพราโซล (Phenylpyrazole) ถ้าสลายตัวจะให้อนุพันธ์อื่นที่ไม่ใช่ Carbofuran

มติที่ประชุม มอบหมายให้กรมวิชาการเกษตรศึกษาวิจัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรในการส่งออกซากกล้วยไม้แก่ไปต่างประเทศ ในการเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร

๖.๔ การขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin : CO)

ว่าที่ร้อยตรีชัชวาลย์ เกตุแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ แจ้งว่า หน่วยงานที่มีหน้าที่ออกใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin : CO) ดำเนินการเฉพาะในวันทำการราชการเท่านั้น ซึ่งกระทบต่อการส่งออกสินค้าเกษตร ขอให้มีการบันทึกไว้ในการประชุมเพื่อหาแนวทางในการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบและบันทึกไว้ในการประชุมเป็นข้อเสนอเรื่องอื่น ๆ

ปิดประชุม เวลา ๑๒.๓๐ น.

สรารุณี พูลศรี
(นายสรารุณี พูลศรี)
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

มารศรี วงศ์อนันทรัพย์
(นางสาวมารศรี วงศ์อนันทรัพย์)
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมไม้ดอกและไม้ประดับ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

รายงานการประชุม
คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗
เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๔๐ น.
ณ ห้องประชุม ๑๓๔ - ๑๓๕ ชั้น ๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรรมการผู้มาประชุม

๑. นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นายประยูร อินสกุล	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานกรรมการ
๓. นายนวนิตย์ พลเคน	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๔. นางสาวสุปราณี เพ็งธรรมกิติ	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ แทน ปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
๕. นางสาวสมานลักษณ์ ตันติกุล	ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ภาคอุตสาหกรรม แทน ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
๖. นางสาวศรินทิพย์ ธนวิจิตรพันธ์	ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ แทน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๗. นางสาวสกุลกานต์ ชันแข็ง	ผู้อำนวยการกองสถิติเศรษฐกิจ แทน ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ	กรรมการ
๘. นายชูชาติ รักจิตร	อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
๙. นางรัตติยา สวัสดิ์	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ แทน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	กรรมการ
๑๐. นายบัญชา สุขแก้ว	อธิบดีกรมประมง	กรรมการ
๑๑. นายสมชวน รัตนมังคลานนท์	อธิบดีกรมปศุสัตว์	กรรมการ
๑๒. นายอาทิตย์ สุขเกษม	รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน แทน อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการ
๑๓. นายพงศ์ไท ไทโยธิน	รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร แทน อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
๑๔. นายพีรพันธ์ คอทอง	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
๑๕. นายสันทาน สีสา	รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ แทน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
๑๖. นายณัฐกิตติ์ ขงทิพย์	อธิบดีกรมการข้าว	กรรมการ
๑๗. พันจ่าเอกประเสริฐ มาลัย	อธิบดีกรมหม่อนไหม	กรรมการ
๑๘. นายสุพิศ พิทักษ์ธรรม	อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร	กรรมการ
๑๙. นายสุรชัย ยุทธชนะ	รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แทน เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ
๒๐. นางสาวกาญจนา แดงรุ่งโรจน์	รองเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและ อาหารแห่งชาติ แทน เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและ อาหารแห่งชาติ	กรรมการ

๒๑. นายเชิดชัย พรหมแก้ว	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๒๒. นายวิศิษฐ์ ลิ้มสมบุญชัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๒๓. นางสาวจู่อะดี พงศ์มณีรัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๒๔. นายน้าชัย พรหมมีชัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๒๕. นายศตวรรษ จันทรทอง	ผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร	กรรมการ
๒๖. นายบรรจง นิสาวาณิชย์	ผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร	กรรมการ
๒๗. นายสำราญ นิลกิง	ผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร	กรรมการ
๒๘. นายฉันทานนท์ วรรณเขจร	เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ และเลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

๑. นายอติพงศ์ ธีรบุญเรืองโชค	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนา ขีดความสามารถในการแข่งขัน แทน เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	ติดภารกิจ
๒. นางเคียงเดือน สงวนชื่อ	ผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร	ติดภารกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. รศ.ดร.บุญธิดา เอื้อพิพัฒน์กุล	ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นายณรงค์ศักดิ์ ฐิติเพิ่มพาศ์	คณะทำงานรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นางธัญธิดา บุญญมณีกุล	รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๔. นางสาวกัลยา สงรอด	ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๕. นายเอกราช ตรีลพ	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๖. นางสาวพรชดา บุสสุวัฒน์	ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายพัฒนาการเกษตรชนบท	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๗. นางสาวอัญญา เพ็ญพร	นักวิชาการสถิติชำนาญการพิเศษ รักษาการใน ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านระบบข้อมูลสถิติการเกษตร	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๘. นางเพ็ญรุ่ง สมบัตินิมิตร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๙. นางสาวลักษณ์ ไวยนาคร	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ	กรมการค้าภายใน
๑๐. นายต่อ ลิ้มมณี	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ	กรมการค้าภายใน
๑๑. นายอภิรักษ์ อำนวยกาญจนสิน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
๑๒. นางสาวสมคิด ทุมวงศ์	นักวิชาการสถิติชำนาญการพิเศษ	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๑๓. นายวธน วงศ์สมุทร	วิศวกรชลประทานปฏิบัติการ	กรมชลประทาน
๑๔. นางสาวปัทมา ชาศะนัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
๑๕. นางดารัตน์ อภัยบริรัตน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	กรมประมง
๑๖. นางเกวณีน หนูฤทธิ์	เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ	กรมประมง
๑๗. นายณัฐวุฒิ จิรา	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ	กรมปศุสัตว์
๑๘. นายภูมิพัฒน์ ฐิติศรีนพวงษ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	กรมปศุสัตว์
๑๙. นางวรางคณา ไตรส	เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ	กรมปศุสัตว์
๒๐. นางสาวสิรินภา ชินอ่อน	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ	กรมพัฒนาที่ดิน

๒๑. นางสาวภรณ์ สาชาติ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ	กรมวิชาการเกษตร
๒๒. นางสาวละคร มูลแวง	ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน	กรมส่งเสริมการเกษตร
๒๓. นางสาวมารศรี วงศ์อินทร์พิ	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมไม้ดอกและไม้ประดับ	กรมส่งเสริมการเกษตร
๒๔. นายวงศ์ชัย ไชโย	ผู้อำนวยการกองพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตร และกลุ่มเกษตรกร	กรมส่งเสริมสหกรณ์
๒๕. นางสาวณัฐวรรณ พุทธเจริญ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	กรมส่งเสริมสหกรณ์
๒๖. นายคณิต พระเพชร	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว	กรมการข้าว
๒๗. นางสาวสุทธินาฏ ภูก้านก่อ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	กรมหม่อนไหม
๒๘. นางสาวอุมพร หิตโกเมท	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
๒๙. นางสาวธนิยา ปฐมสุบรรณกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม

และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวม ๓๑ คน

เริ่มประชุม เวลา ๐๙.๔๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายอรรถกร ศิริลัทธยากร) แจ้งว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า) ประธานกรรมการ ดิตราชการ จึงได้มอบหมายให้ทำหน้าที่ประธานการประชุม และขอบคุณกรรมการทุกท่าน ทั้งกรรมการจากหน่วยงานภาครัฐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร ที่มาเข้าร่วมประชุม คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในครั้งนี้ ซึ่งเป็นการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ และเป็นการประชุมครั้งแรกของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร ทั้ง ๘ ท่าน อีกด้วย การประชุมครั้งนี้มีเรื่องสำคัญเพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) (ร่าง) ระเบียบ คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗ ๒) การยกเลิก/ปรับปรุงคำสั่งคณะกรรมการภายใต้ คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ๓) การเปิดตลาดสินค้า ตามพันธกรณี ความตกลงองค์การการค้าโลก (WTO) ปี ๒๕๖๘ – ๒๕๖๙ สำหรับสินค้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ หัวพันธุ์มันฝรั่ง และมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป และ ๔) การกำหนดช่วงเวลาการนำเข้าสินค้าเกษตรตามพันธกรณี ความตกลงองค์การการค้าโลก (WTO) ปี ๒๕๖๗ รวมทั้งรับทราบผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ ภายใต้คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้ ขอให้ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการนโยบายฯ ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบวาระการประชุมต่อไป

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรรมการและ เลขานุการ ได้เรียนที่ประชุมว่า กรรมการที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้มีผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนเกษตรกรและ สหกรณ์การเกษตรชุดใหม่ โดยขอให้ท่านกรรมการแนะนำตนเองต่อที่ประชุม ดังนี้

๑. ผู้ทรงคุณวุฒิ

- ๑.๑ นายเชิดชัย พรหมแก้ว ข้าราชการบำนาญ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๑.๒ นายวิศิษฐ์ ลิ้มสมบุญชัย คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ๑.๓ นางสาวจู่ดี พงศ์มณีรัตน์ ข้าราชการบำนาญ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๑.๔ นายนายชัย พรหมมีชัย ข้าราชการบำนาญ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. ผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร

๒.๑ นายศตวรรษ จันทรทอง ประธานกรรมการกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านนาปรังพัฒนา และกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย

๒.๒ นายบรรจง นิสภาวนิชย์ ประธานสมาพันธ์การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไทย

๒.๓ นายสำราญ นิลกิง ประธานกรรมการสหกรณ์การเกษตรปึกธงชัย จำกัด จังหวัดนครราชสีมา

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรรมการและเลขานุการ รายงานว่า ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายฯ ได้ส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ให้กรรมการทุกท่านได้ทราบและพิจารณาแล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ปรากฏว่าไม่มีกรรมการท่านใดขอแก้ไขรายงานการประชุมดังกล่าว

ทั้งนี้ ขอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมดังกล่าว ซึ่งการประชุมในวันนี้มีกรรมการที่เป็นทั้งกรรมการชุดเดิม รวมทั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร จึงขอให้กรรมการชุดเดิมรับรองรายงานการประชุม สำหรับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร รับทราบผลการประชุมแทนการรับรองรายงานการประชุม

มติที่ประชุม

- ๑) กรรมการชุดเดิมรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
- ๒) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร รับทราบผลการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ (ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรรมการและเลขานุการ มอบหมายให้ นางสาวพรชดา บุสสุวัณโณ ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายพัฒนาการเกษตรชนบท สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นผู้รายงาน ดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบนโยบายขับเคลื่อนงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๖ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรครบวงจร สำหรับเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่มีเครื่องจักรกลการเกษตรสามารถขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตร ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้เพิ่มให้กับเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร โดยมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ ฉบับที่ใช้ในปัจจุบันครอบคลุมเฉพาะเกษตรกรและนิติบุคคลที่ “ประกอบกิจการเกษตร” ตามนิยามที่ระบุไว้ในระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ คือ “ประกอบกิจการเกษตร หมายความว่า การปลูกพืช การเลี้ยงปศุสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำการประมง การทำนาเกลือสมุทร การปลูกหม่อน การเลี้ยงไหม

การทอผ้า และการเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจและเกษตรอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภคหรือจำหน่าย หรือใช้งานในฟาร์ม อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน” ซึ่งยังไม่ครอบคลุมผู้ให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตร และพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕ (๗) “พิจารณาเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรหรือสหกรณ์ ตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี” ประกอบ มาตรา ๑๐ (๓) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายฯ มีอำนาจ “จัดให้มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร”

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในฐานะนายทะเบียนตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ จึงจำเป็นต้องทบทวนการออกระเบียบฉบับใหม่ เพื่อให้ ๑) มีฐานข้อมูลผู้ให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ สำหรับเกษตรกรที่มีความสนใจใช้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตร สามารถติดต่อผู้ให้บริการได้โดยตรง และ ๒) ภาครัฐมีข้อมูลสำหรับวิเคราะห์และบริหารจัดการเกี่ยวกับเครื่องจักรกลทางการเกษตรภายในประเทศได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ดำเนินการยกร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร โดยมีกระบวนการดังนี้

๑. จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องทบทวนการออกระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร โดยที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรฉบับใหม่ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับที่ใช้ในปัจจุบัน)	ร่าง ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ (ฉบับใหม่)	การปรับเปลี่ยน/แก้ไข/เพิ่มเติม
“ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ และแผน การเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐”	“ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ และแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗”	เปลี่ยนแปลงแก้ไขชื่อโดยใช้ข้อความตามมาตรา ๑๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้มีความหมายที่ครอบคลุมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับประกอบกิจการในด้านการเกษตร
“ประกอบกิจการเกษตร” หมายความว่า การปลูกพืช การเลี้ยงปศุสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำ การประมง การทำนาเกลือสมุทร การปลูกหม่อน การเลี้ยงไหม การทอผ้า และการเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจและเกษตรอื่น ๆ โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อการบริโภคหรือ จำหน่ายหรือใช้งานในฟาร์ม อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง รวมกัน ดังต่อไปนี้	“ประกอบกิจการในด้านการเกษตร” หมายความว่า การปลูกพืช การเลี้ยงปศุสัตว์ การเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ การทำการประมง การทำ นาเกลือสมุทร การปลูกหม่อน การเลี้ยงไหม การทอผ้าไหม และ การเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจและ เกษตรอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการบริโภคหรือจำหน่ายหรือ ใช้งานในฟาร์ม อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน รวมถึง การประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับ ด้านการเกษตร ดังต่อไปนี้	- แก้ไขข้อความของคำนิยาม จาก “ประกอบกิจการเกษตร” เป็น “ประกอบกิจการในด้าน การเกษตร” - แก้ไขข้อความจาก “การทอผ้า” เป็น “การทอผ้าไหม” เพื่อให้ สอดคล้องกับภารกิจของ กรมหม่อนไหม - เพิ่มคำอธิบาย “การประกอบ กิจการที่เกี่ยวข้องกับด้าน การเกษตร” เพื่อให้ครอบคลุม ผู้ให้บริการเครื่องจักรกล ทางการเกษตร

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับที่ใช้ในปัจจุบัน)	ร่าง ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ (ฉบับใหม่)	การปรับเปลี่ยน/แก้ไข/เพิ่มเติม
(๑) การทำนาหรือทำไร่ อย่างไร อย่างหนึ่งหรือรวมกัน (๒) การปลูกผัก หรือการปลูก ไม้ดอกไม้ประดับ หรือ การเพาะเห็ด หรือการปลูก พืชอาหารสัตว์ อย่างไรอย่างหนึ่ง หรือรวมกัน (๓) การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น หรือการปลูกสวนป่า หรือปลูกป่า เศรษฐกิจแบบสวนเฉพาะ อย่างไรอย่างหนึ่งหรือรวมกัน (๔) การปลูกไม้ผล หรือ ไม้ยืนต้นแบบสวนผสม อย่างไร อย่างหนึ่งหรือรวมกัน (๕) การเลี้ยงปศุสัตว์ (๖) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำประมง (๗) การทำนาเกลือสมุทร (๘) การปลูกหม่อน การเลี้ยงไหม การทอผ้า (๙) การเพาะเลี้ยงแมลง เศรษฐกิจและเกษตรอื่น ๆ หมายความว่า การเลี้ยงผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง ชันโรง ครั่ง จิ้งหรีด ดองสาคร ไล่เดือนดิน ชีวภัณฑ์และ อื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน (๑๐) ประกอบการเกษตร อย่างไรอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง รวมกัน	(๑) การทำนาหรือทำไร่ อย่างไร อย่างหนึ่งหรือรวมกัน (๒) การปลูกผัก หรือการปลูก ไม้ดอกไม้ประดับ หรือการปลูก สมุนไพร หรือการเพาะเห็ด หรือ การปลูกพืชอาหารสัตว์ อย่างไร อย่างหนึ่งหรือรวมกัน (๓) การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น หรือการปลูกสวนป่า หรือปลูกป่า เศรษฐกิจแบบสวนเฉพาะ อย่างไรอย่างหนึ่งหรือรวมกัน (๔) การปลูกไม้ผล หรือ ไม้ยืนต้นแบบสวนผสม อย่างไร อย่างหนึ่งหรือรวมกัน (๕) การเลี้ยงปศุสัตว์ (๖) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำประมง (๗) การทำนาเกลือสมุทร (๘) การปลูกหม่อน การเลี้ยงไหม การทอผ้าไหม (๙) การเพาะเลี้ยงแมลง เศรษฐกิจและเกษตรอื่น ๆ หมายความว่า การเลี้ยงผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง ชันโรง ครั่ง จิ้งหรีด ตัวสาคร ไล่เดือนดิน ชีวภัณฑ์และอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน (๑๐) การประกอบกิจการ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้าน การเกษตร เช่น การให้บริการ เครื่องจักรกลทางการเกษตร อากาศยานไร้คนขับ (โดรน) เพื่อการเกษตร เป็นต้น (๑๑) ประกอบกิจการใน ด้านการเกษตร ตั้งแต่ (๑) – (๑๐) อย่างไรอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง รวมกัน	- เพิ่ม “การปลูกสมุนไพร” ตาม กลุ่มพืชที่กรมส่งเสริมการเกษตร รับขึ้นทะเบียนเกษตรกร - แก้ไขข้อความจาก “การทอผ้า” เปลี่ยนเป็น “การทอผ้าไหม” เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของ กรมหม่อนไหม - เพิ่มเติม (๑๐) เพื่อให้รองรับ กับคำนิยาม “การประกอบ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้าน การเกษตร” - ปรับปรุง (๑๑) เพื่อให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ในข้ออื่น ๆ

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับที่ใช้ในปัจจุบัน)	ร่าง ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ (ฉบับใหม่)	การปรับเปลี่ยน/แก้ไข/เพิ่มเติม
ให้นายทะเบียนกำหนดการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเป็น รายสินค้า หรือรายครัวเรือน ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เป็นไปตามที่หน่วยงานรับขึ้นทะเบียนกำหนด	ให้นายทะเบียนกำหนดการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้าน การเกษตร ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เป็นไปตามที่หน่วยงานรับขึ้นทะเบียนกำหนด	- แก้ไขจาก “การขึ้นทะเบียนเกษตรกร” เป็น “การขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร” เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อ (ร่าง) ระเบียบฯ - ตัด “รายสินค้า หรือรายครัวเรือน” ออกเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการดำเนินงานของหน่วยงานรับขึ้นทะเบียน ประกอบกับหากไม่มีข้อความดังกล่าวก็ไม่ส่งผลต่อการตีความในทางกฎหมายที่เปลี่ยนไป

๒. จัดทำประชาพิจารณ์ (ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลทั่วไป จำนวน ๑๙๓ คน ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (www.oae.go.th) ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ โดยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และจัดทำหนังสือแจ้งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ ซึ่งผลการประชาพิจารณ์มีดังนี้

๒.๑ กลุ่มที่เห็นด้วยกับ (ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ทั้งฉบับ มีจำนวน ๑๘๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๒๖ ประกอบด้วย (๑) เกษตรกร จำนวน ๙๗ ราย (๒) บุคลากรภายในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๘๑ ราย (๓) บุคลากรภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑ ราย และ (๔) บุคลากรภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ จำนวน ๑ ราย ตามลำดับ

๒.๒ กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับ (ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ บางประเด็น มีจำนวน ๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๓ ประกอบด้วย (๑) บุคลากรภายในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. จำนวน ๔ ราย (๒) บุคลากรภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑ ราย (๓) บุคลากรภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ จำนวน ๑ ราย และ (๔) เกษตรกร จำนวน ๑ ราย ซึ่งประเด็นที่ไม่เห็นด้วยส่วนใหญ่เป็นความเห็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางปฏิบัติ ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับรายละเอียดของ (ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ โดยตรง

๒.๓ กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับ (ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ทั้งฉบับ จำนวน ๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๑ ประกอบด้วย (๑) บุคลากรภายในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๕ ราย และ (๒) เกษตรกร จำนวน ๑ ราย ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นว่ายังไม่เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ของการจัดทำ ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ดังกล่าว

ดังนั้น จึงขอเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗ และมอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายฯ เสนอต่อประธานกรรมการนโยบายฯ และแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาลงนาม

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตของที่ประชุม

๑. นายเชิดชัย พรหมแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อคิดเห็นว่า การถือครองเครื่องจักรกลทางการเกษตรในปัจจุบันถูกแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรโดยตรงที่ครอบครองอยู่ กลุ่มนายทุนที่ลงทุนให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตร กลุ่มสมาคม และกลุ่มองค์กรเกษตรกร (สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร) หากมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตรจะหลีกเลี่ยงการนับซ้ำได้อย่างไร เนื่องจากสหกรณ์มีการนำเครื่องจักรกลทางการเกษตรของสมาชิกในสหกรณ์มาให้บริการด้วย ทั้งนี้ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า การขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตรจะใช้หลักการเดียวกับการขึ้นทะเบียนเกษตรกร โดยเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนจะใช้การยืนยันด้วยเลขบัตรประชาชน ส่วนนิติบุคคลจะยืนยันด้วยเลขทะเบียนนิติบุคคล และเครื่องจักรกลทางการเกษตร จะมีเลขทะเบียนในการขึ้นทะเบียน ซึ่งสามารถป้องกันการนับซ้ำได้ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานการประชุม ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีคณะกรรมการบริหารจัดการเครื่องจักรกลภายในหน่วยงาน รวมทั้งขณะนี้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ทำงานร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ในการทำแอปพลิเคชัน ซึ่งจะป้องกันการนับซ้ำของเครื่องจักรที่มาลงทะเบียนได้เช่นกัน

๒. นายนายชัย พรหมมีชัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อคิดเห็นว่า หากมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตรเป็นเรื่องที่ดี เพราะภาคเกษตรจะถูกพัฒนาขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

๓. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานการประชุม ให้ข้อคิดเห็นว่า ในการจัดทำระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร เกษตรกรจะเสียประโยชน์อย่างไรบ้าง หากมีผลกระทบจะต้องพิจารณาอย่างละเอียด ทั้งนี้ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในการประชุมหารือเพื่อทบทวนการออกระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ได้แก่ กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากการออกระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ดังกล่าว เป็นการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรที่มีเครื่องจักรกลทางการเกษตรให้นำเครื่องจักรกลทางการเกษตรของตนเองไปให้บริการซึ่งผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคการเกษตร (GDP ภาคการเกษตร) ประกอบด้วย สาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาป่าไม้ และสาขาการให้บริการทางการเกษตร โดยในปัจจุบันสาขาการให้บริการทางการเกษตรคำนวณจากการรับจ้างเป็นแรงงานรายวันของเกษตรกรเท่านั้น หากมีการออกระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ดังกล่าว จะส่งเสริมเกษตรกรที่เป็นเจ้าของเครื่องจักรกลทางการเกษตรสามารถนำเครื่องจักรกลทางการเกษตรของตนเองมาให้บริการได้ เป็นการช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เสริม และเพิ่ม GDP ภาคการเกษตรในสาขาการให้บริการทางการเกษตร อีกทั้งยังเป็นฐานข้อมูลให้ภาครัฐนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายช่วยเหลือเกษตรกร เช่น มาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan)

๔. นางสาวจุติ พงศ์มณีรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อคิดเห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร เป็นการขึ้นทะเบียนครอบคลุมถึงภาคเอกชนที่ให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรด้วยหรือไม่ หากแก้ไขระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ เรียบร้อยแล้ว ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ถึงข้อมูลและประโยชน์ที่จะได้รับ ทั้งนี้ การแก้ไขข้อความจาก “การทอผ้า” ในระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ฉบับเดิมเป็น “การทอผ้าไหม” ในระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ฉบับใหม่ อาจจะเป็นการจำกัดขอบเขตการขึ้นทะเบียนเกษตรกรหรือไม่ โดย เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า วัตถุประสงค์ของการจัดทำระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตรเป็นการช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งจะต้องมีการจัดทำรายละเอียด เงื่อนไข ในการรับขึ้นทะเบียน

อีกครั้ง รวมถึงต่อยอดด้านการประชาสัมพันธ์ ผ่านทางเครือข่ายเกษตรกร อาทิ เศรษฐกิจเกษตรกรอาสา เพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้และเข้าใจระเบียบฉบับดังกล่าวมากยิ่งขึ้น และ พันจ่าเอกประเสริฐ มัลลย์ อธิบดีกรมหม่อมใหม่ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า อำนาจหน้าที่ของกรมหม่อมใหม่ดูแลเฉพาะกิจการผ้าไหมเท่านั้น โดยระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร มีการกำหนดการประกอบกิจการในด้านการเกษตรเฉพาะการทอผ้าไหม เพื่อเป็นการจำกัดขอบเขตเฉพาะเกษตรกร เนื่องจากผู้ประกอบการทอผ้าอาจหมายถึงผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม

๕. นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ให้ข้อคิดเห็นว่า หากสามารถขึ้นทะเบียนทั้งเกษตรกร รวมถึงกลุ่มเอกชนที่ให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตร ทำให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีฐานข้อมูลผู้ให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรทั้งประเทศ สามารถประเมินปริมาณอุปสงค์และอุปทานได้ว่าพื้นที่ไหนต้องการเครื่องจักรกลทางการเกษตรประเภทใด ซึ่งจะทำให้เกษตรกรและกลุ่มเอกชนที่เป็นเจ้าของเครื่องจักรกลทางการเกษตรชนิดนั้นสามารถนำเครื่องจักรกลทางการเกษตรเข้าไปให้บริการได้

๖. นายบรรจง นิสถาวณิษฐ์ ผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร ให้ข้อคิดเห็นว่า หากเพิ่มเติมท่อสูบน้ำเข้าไปในรายการเครื่องจักรกลทางการเกษตรจะเป็นประโยชน์ในช่วงเวลาที่เกิดอุทกภัย

๗. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตรเป็นเพียงหลักการเท่านั้น หากที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายฯ มีมติเห็นชอบระเบียบคณะกรรมการนโยบายฯ ดังกล่าว หน่วยงานรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรจะต้องจัดทำรายละเอียดในการรับขึ้นทะเบียนเพิ่มเติม รวมถึงเงื่อนไขของการขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นประโยชน์กับภาครัฐในการออกนโยบายหรือมาตรการสนับสนุนต่อไปในอนาคต

มติที่ประชุม

- ๑) เห็นชอบ (ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗ ตามที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์เสนอ
- ๒) มอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เสนอ (ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบกิจการในด้านการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗ ต่อประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาลงนาม

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ การยกเลิก/ปรับปรุง คำสั่งคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรรมการและเลขานุการ รายงานว่าคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายฯ เสนอขอยกเลิกและแต่งตั้งคณะกรรมการใหม่ รวมทั้งปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการ ๓ คณะ ได้แก่ ๑) คณะอนุกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ๒) คณะอนุกรรมการพืชสวน และ ๓) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร โดยมอบหมายให้ นางสาวพรชิตา บุสสุวัณโณ ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายพัฒนาการเกษตรชนบท สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นผู้รายงาน ดังนี้

๓.๒.๑ ปรับปรุงคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง

ตามที่คณะกรรมการนโยบายฯ ได้มีคำสั่งที่ ๔/๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๐ และคำสั่งที่ ๔/๒๕๖๑ เรื่อง เพิ่มเติมองค์ประกอบคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้การดำเนินงานในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ในการประชุมคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาทบทวนคำสั่งคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฯ เนื่องจากปัจจุบันองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ได้มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่ของกรรมการ ชื่อหน่วยงาน รวมถึงหน้าที่และอำนาจ จึงควรพิจารณาปรับปรุงองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ ให้มีความเหมาะสมกับบริบทในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ และมอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบ

๑. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๓. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๔. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๕. อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๖. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗. เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๘. ผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนกรมการค้าต่างประเทศ	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนกรมการค้าภายใน	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนกรมศุลกากร	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้แทนองค์การคลังสินค้า	อนุกรรมการ
๑๖. ผู้แทนชุมนุมสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แห่งประเทศไทย จำกัด	อนุกรรมการ
๑๗. ผู้แทนสหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด	อนุกรรมการ
๑๘. ผู้แทนบริษัทรับซื้อและส่งเสริมการเพาะปลูกมันฝรั่งในประเทศ	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการและเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. พิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน หรือมาตรการ เป้าหมายการผลิตและมาตรการสนับสนุนการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง รวมถึงการบริหารการนำเข้าให้เป็นไปตามความตกลงการค้าระหว่างประเทศ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเกษตรกรภายในประเทศ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

๒. ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์สินค้าทั้งด้านการผลิตและการตลาด

๓. เชิญหน่วยงาน หรือผู้เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง รวมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของอนุกรรมการฯ

๔. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น

๕. ปฏิบัติภารกิจอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย

ดังนั้น จึงขอเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่าง) คำสั่งคณะกรรมการนโยบายฯ ที่ /๒๕๖๗ เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจ คณะอนุกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง และมอบหมาย ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายฯ เสนอต่อประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาลงนาม

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตของที่ประชุม

นายบัญชา สุขแก้ว อธิบดีกรมประมง ให้ข้อคิดเห็นว่า ควรยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการนโยบายฯ ทั้ง ๒ ฉบับ คือ คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ และคำสั่งเพิ่มเติมองค์ประกอบคณะอนุกรรมการฯ พร้อมทั้งยกร่างคำสั่งคณะกรรมการนโยบายฯ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ ชุดใหม่ และเสนอต่อประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาลงนามต่อไป ทั้งนี้ นายเอกราช ตริลพ อนุกรรมการและเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ได้ชี้แจงว่า เนื่องจากมีคณะทำงานภายใต้คณะอนุกรรมการฯ จำนวน ๒ คณะ ซึ่งหากมีการยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการนโยบายฯ ฉบับก่อนหน้า จะส่งผลให้คณะทำงานดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า หากยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการนโยบายฯ จะทำให้คณะทำงานภายใต้คณะอนุกรรมการฯ ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน จึงเห็นควรปรับปรุงคำสั่งคณะอนุกรรมการฯ ตามที่ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ เสนอ

มติที่ประชุม

๑) เห็นชอบ (ร่าง) คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ /๒๕๖๗ เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจคณะอนุกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ตามที่คณะอนุกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่งเสนอ

๒) มอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เสนอ (ร่าง) คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ /๒๕๖๗ เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจคณะอนุกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ต่อประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาลงนาม

๓.๒.๒ ยกเลิกและแต่งตั้งคณะกรรมการพืชสวน

ตามที่คณะกรรมการนโยบายฯ ได้มีคำสั่งที่ ๕/๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพืชสวน ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๐ เพื่อให้การดำเนินงานในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาพืชสวนและผลิตภัณฑ์พืชสวนเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ในการประชุมคณะกรรมการพืชสวน ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณา (ร่าง) คำสั่งคณะกรรมการนโยบายฯ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฯ เนื่องจากที่ผ่านมา คณะกรรมการบางท่านไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมได้เนื่องจากสูงอายุ ประกอบกับบางหน่วยงานไม่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาพืชสวนและผลิตภัณฑ์จากพืชสวนตามสถานการณ์ปัจจุบัน จึงพิจารณาปรับปรุงองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ ให้ครอบคลุมการพัฒนาและแก้ไขปัญหาพืชสวนและผลิตภัณฑ์พืชสวนในปัจจุบัน โดยปรับเปลี่ยนองค์ประกอบคณะกรรมการฯ จาก ๒๖ เหลือ ๑๖ ท่าน และปรับปรุงหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ ให้สอดคล้องกับภารกิจในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการ มีความชัดเจนของหน้าที่และอำนาจ รวมทั้งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การบริหารการนำเข้าให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับพืชสวน ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบ

๑. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
๔. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๕. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๖. เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗. นายกสมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๘. นายกสมาคมกาแฟไทย	อนุกรรมการ
๙. นายกสมาคมกาแฟและชาไทย	อนุกรรมการ
๑๐. ประธานมูลนิธิชาวสวนกาแฟ	อนุกรรมการ
๑๑. นายกสมาคมชาวสวนกาแฟไทย	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนภาคเอกชน (ที่ประธานแต่งตั้ง)	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติ (ที่ประธานแต่งตั้ง)	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้แทนสถาบันเกษตรกร (ที่ประธานแต่งตั้ง)	อนุกรรมการ
๑๕. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๖. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. เสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแผนดำเนินการเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหามิพืชนและผลิตภัณฑ์จากพืชสวนครบวงจร
 ๒. กำกับ ดูแล ติดตามการปฏิบัติงาน และรายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
 ๓. พิจารณาระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับพืชสวน และมีให้เกิดผลกระทบต่อเกษตรกรภายในประเทศ เพื่อเสนอคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
 ๔. บริหารการนำเข้าพืชสวนให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับพืชสวน เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อเกษตรกรภายในประเทศ
 ๕. แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับพืชสวน
 ๖. รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ทราบ
 ๗. เชิญผู้เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลประกอบการพิจารณาในที่ประชุมได้
- ดังนั้น จึงขอเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการนโยบายฯ ที่ ๕/๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพืชสวน ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๐ พร้อมทั้งเห็นชอบ (ร่าง) คำสั่งคณะกรรมการนโยบายฯ ที่ /๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพืชสวน และมอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายฯ เสนอต่อประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาลงนาม

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตของที่ประชุม

นายนำชัย พรหมมีชัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ขอให้ผู้เกี่ยวข้องจำกัดความคำว่า “พืชสวน” โดย นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ชี้แจงว่า “พืชสวน” หมายถึง พืชผัก ผลไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับ และกล้วยไม้ ซึ่งสินค้าผลไม้มีคณะกรรมการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ (Fruit Board) กำกับดูแล รวมทั้งพิจารณาแนวทางการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ทั้งระบบ สำหรับคณะกรรมการพืชสวน มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาการเปิดตลาดสินค้าเกษตร ได้แก่ กล้วยหอมและกาแฟ โดยสินค้ากล้วยหอมอยู่ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) และสินค้ากาแฟอยู่ภายใต้ความตกลงองค์การการค้าโลก (WTO) ทั้งนี้ ในการประชุมคณะกรรมการพืชสวน ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบการปรับปรุงองค์ประกอบ รวมทั้งเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ ด้านการบริหารการนำเข้าพืชสวน การพิจารณาระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับพืชสวน

มติที่ประชุม

- ๑) เห็นชอบยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๕/๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพืชสวน ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๐
- ๒) เห็นชอบ (ร่าง) คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ /๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพืชสวน ตามที่คณะกรรมการพืชสวน เสนอ
- ๓) มอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เสนอ (ร่าง) คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ /๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพืชสวน ต่อประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาลงนาม

๓.๒.๓ ปรับปรุงคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร

ตามที่คณะกรรมการนโยบายฯ ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔ และคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๖ เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในภาคเกษตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

สืบเนื่องจากพระราชกฤษฎีกา เปลี่ยนชื่อกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็น กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบกับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ และมติคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ ให้เปลี่ยนแปลงหน่วยประสานกลางการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ จากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม จึงโอนภารกิจที่เป็นหน้าที่และอำนาจของกองประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อให้กลไกการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคเกษตรสอดคล้องกับกลไกการดำเนินงานระดับประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ โดยปรับปรุงองค์ประกอบจาก “ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” เป็น “ผู้แทนกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม”

ดังนั้น จึงขอเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่าง) คำสั่งคณะกรรมการนโยบายฯ ที่ /๒๕๖๗ เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร และมอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายฯ เสนอต่อประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาลงนาม

มติที่ประชุม

- ๑) เห็นชอบ (ร่าง) คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ /๒๕๖๗ เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร ตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตรเสนอ
- ๒) มอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เสนอ (ร่าง) คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ /๒๕๖๗ เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร ต่อประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาลงนาม

**ระเบียบวาระที่ ๓.๓ การเปิดตลาดสินค้า ตามพันธกรณีความตกลงองค์การการค้าโลก (WTO)
ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ สำหรับสินค้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ หัวพันธุ์มันฝรั่ง
และมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป**

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรรมการและเลขานุการ รายงานว่า วาระเรื่องการเปิดตลาดสินค้า ตามพันธกรณีความตกลง WTO ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ สำหรับสินค้า เมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ หัวพันธุ์มันฝรั่ง และมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป เป็นวาระที่ทางคณะกรรมการ จัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่งเสนอมา จึงขอให้ผู้อำนวยการ สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในฐานะอนุกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการฯ เป็นผู้รายงาน

นายเอกราช ตรีลพ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร ในฐานะอนุกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการฯ รายงานว่า ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็น สมาชิกของ WTO ในปี ๒๕๓๘ และได้ผูกพันสินค้าเกษตร ๒๓ รายการไว้ ซึ่งได้กำหนดเป็นมาตรการโควตา อัตราภาษี (Tariff Rate Quota: TRQ) เพื่อกำกับดูแลการนำเข้า โดยสินค้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ หัวพันธุ์มันฝรั่ง และมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป เป็นสินค้าที่อยู่ในกลุ่มสินค้า TRQ ๒๓ รายการ ซึ่งการนำเข้าจะต้อง มีหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีทั้งในและนอกโควตาจากกระทรวงพาณิชย์ ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ เห็นชอบการเปิดตลาดสินค้าเกษตรตามข้อผูกพัน ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ให้เป็นไปตามแนวทางที่ได้ปฏิบัติมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๙ โดยกำหนดปริมาณในโควตา อัตราภาษีในและนอกโควตา ให้เป็นไปตามข้อผูกพันการเปิดตลาดในปี ๒๕๔๗ ไปก่อน และสินค้าเกษตรรายการใดจำเป็นต้องเปิดตลาด โดยมีปริมาณในโควตา อัตราภาษีในและนอกโควตาแตกต่างจากที่กำหนด จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ให้ความเห็นชอบทุกรายการสินค้าเป็นแต่ครั้งไป

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เห็นชอบในหลักการการเปิดตลาด สินค้าเกษตรตามกรอบความตกลง WTO ปี ๒๕๖๗ - ๒๕๖๙ สินค้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ (แห้งเป็นผงและไม่เป็นผง) หัวพันธุ์มันฝรั่ง และหัวมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป ตามที่คณะกรรมการนโยบายฯ เสนอ โดยให้ใช้ดำเนินการได้เฉพาะปี ๒๕๖๗ เท่านั้น และให้คณะกรรมการนโยบายฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณากำหนดช่วงเวลาการนำเข้าสินค้าเกษตรดังกล่าวให้เหมาะสมและไม่กระทบต่อผลผลิตหอมหัวใหญ่และ มันฝรั่งในประเทศ

คณะกรรมการฯ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบการเปิดตลาดสินค้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ หัวพันธุ์มันฝรั่ง และ มันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป ตามพันธกรณี WTO ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ ซึ่งเป็นการดำเนินการในระยะเวลา ๒ ปีที่เหลือ (ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙) ตามกรอบการเปิดตลาดในช่วงดำเนินการที่ผ่านมา (คราวละ ๓ ปี) และมอบหมายให้ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ เปิดตลาดสินค้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ ตามข้อผูกพัน WTO ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ ปริมาณในโควตาปีละ ๓.๑๕ ตัน (๖,๙๔๔ ปอนด์) อัตราภาษีในโควตาร้อยละ ๐ และอัตรา ภาษีนอกโควตาร้อยละ ๒๑๘ และให้นำเข้าได้ตั้งแต่ ๑ มกราคม - ๓๑ ธันวาคมของทุกปี โดยให้ชุมชนสหกรณ์ ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แห่งประเทศไทย จำกัด เป็นผู้นำเข้าในโควตาแต่เพียงผู้เดียว และให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง

๒. หอมหัวใหญ่ (ชนิดแห้งเป็นผงและแห้งไม่เป็นผง) เปิดตลาดสินค้าหอมหัวใหญ่ (แห้งเป็นผงและแห้งไม่เป็นผง) ตามข้อผูกพัน WTO ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ ปริมาณในโควตาปีละ ๑,๒๕๖.๕๐ ตัน อัตราภาษีในโควตาร้อยละ ๒๗ และอัตราภาษีนอกโควตาร้อยละ ๑๔๒ และให้นำเข้าได้ตั้งแต่ ๑ มกราคม - ๓๑ ธันวาคมของทุกปี โดยให้ชุมนุมสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แห่งประเทศไทย จำกัด เป็นผู้บริหารจัดการนำเข้า เพื่อจัดสรรให้นิตិบุคคลเป็นผู้นำเข้า และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง

๓. หัวพันธุ์มันฝรั่ง เปิดตลาดสินค้าหัวพันธุ์มันฝรั่ง ตามข้อผูกพัน WTO ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ ปริมาณในโควตาไม่จำกัดจำนวน อัตราภาษีในโควตาร้อยละ ๐ และอัตราภาษีนอกโควตาร้อยละ ๑๒๕ และให้นำเข้าได้ตั้งแต่ ๑ มกราคม - ๓๑ ธันวาคมของทุกปี โดยให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขของคณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ดังนี้

๓.๑ กำหนดให้มีการพิจารณาการนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งปีละ ๓ ครั้ง เพื่อนำไปส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก โดยผู้มีความประสงค์นำเข้าจะต้องจัดทำหนังสือและแจ้งความประสงค์ขอนำเข้ามายังสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้

ครั้งที่	ระยะเวลาการส่งหนังสือ	ระยะเวลาการพิจารณา	ระยะเวลาการเพาะปลูก
	รับรองพื้นที่เพาะปลูก	การนำเข้าของคณะกรรมการ	ของเกษตรกร
1	ตุลาคม - พฤศจิกายน	ธันวาคม	ช่วงเมษายน - กรกฎาคม
2	เมษายน	ช่วงพฤษภาคม - มิถุนายน	ช่วงสิงหาคม - ตุลาคม
3	มิถุนายน	ช่วงกรกฎาคม - สิงหาคม	ช่วงพฤศจิกายน - มกราคม (ปีถัดไป)

โดยมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ แจ้งการขอนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่ง ครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓ ให้กรมการค้าต่างประเทศดำเนินการออกประกาศ หลังจากที่ยื่นเลขานุการคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาตรวจสอบเอกสารการขอนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งของผู้ยื่นขอนำเข้า รวมทั้งหนังสือรับรองพื้นที่ปลูกและทะเบียนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจากเกษตรกรจังหวัดหรือสหกรณ์จังหวัดว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการฯ กำหนด

๓.๒ ให้นิติบุคคลเป็นผู้นำเข้า

๓.๓ ให้ผู้นำเข้าทำหนังสือรับรองพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งมีทะเบียนเกษตรกรและข้อมูลปริมาณหัวพันธุ์ โดยมีเกษตรกรจังหวัดหรือสหกรณ์จังหวัดรับรอง และในกรณีที่บริษัทนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งเพื่อมาเพาะปลูกในพื้นที่ของตนเองนั้น ให้บริษัททำหนังสือรับรองพื้นที่เพาะปลูกและข้อมูลปริมาณหัวพันธุ์ โดยมีเกษตรกรจังหวัดหรือสหกรณ์จังหวัดรับรอง

๓.๔ ให้ผู้นำเข้าจำหน่ายหัวพันธุ์มันฝรั่งโรงงานให้แก่เกษตรกรในราคาไม่เกิน กิโลกรัมละ ๓๕.๐๐ บาท

๓.๕ ให้ผู้นำเข้าหรือผู้แทนผู้นำเข้ารับซื้อผลผลิตหัวมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูปจากเกษตรกร ในราคาไม่ต่ำกว่ากิโลกรัมละ ๑๔.๐๐ บาท ในช่วงฤดูฝน (กรกฎาคม - ธันวาคม) และในราคาไม่ต่ำกว่ากิโลกรัมละ ๑๑.๐๐ บาท ในช่วงฤดูแล้ง (มกราคม - มิถุนายน)

๔. มันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป เปิดตลาดสินค้ามันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป ตามข้อผูกพัน WTO ปริมาณในโควตา ปี ๒๕๖๘ จำนวน ๗๘,๐๐๐ ตัน และปี ๒๕๖๙ จำนวน ๘๐,๐๐๐ ตัน อัตราภาษีในโควตาร้อยละ ๒๗ และอัตราภาษีนอกโควตาร้อยละ ๑๒๕ โดยให้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง กำหนด ดังนี้

๔.๑ ผู้นำเข้าต้องเป็นนิติบุคคล

๔.๒ กำหนดเงื่อนไขให้ผู้นำเข้าหรือผู้แทนผู้นำเข้า มีการทำสัญญาสั่งซื้อผลผลิตหัวมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูปจากเกษตรกร โดยกำหนดราคารับซื้อขั้นต่ำในช่วงฤดูฝน (กรกฎาคม - ธันวาคม) ในราคาไม่ต่ำกว่ากิโลกรัมละ ๑๔.๐๐ บาท และในช่วงฤดูแล้ง (มกราคม - มิถุนายน) ในราคาไม่ต่ำกว่ากิโลกรัมละ ๑๑.๐๐ บาท หากตรวจสอบพบว่า ผู้นำเข้าหรือผู้แทนผู้นำเข้ามีการรับซื้อในราคาต่ำกว่าที่ระบุไว้ในสัญญา จะมีผลต่อการพิจารณาจัดสรรปริมาณนำเข้าให้แก่ผู้นำเข้าในปีต่อไป

๔.๓ ให้มีการนำเข้าในช่วงเดือนมกราคม และเดือนกรกฎาคม - ธันวาคมของทุกปี โดยการนำเข้าในเดือนมกราคมให้นำเข้าไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของปริมาณรวมทั้งหมดที่ได้รับการจัดสรรในโควตาของผู้ประกอบการแต่ละราย

ดังนั้น จึงขอเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบการเปิดตลาด ปริมาณในโควตา อัตราภาษีในและนอกโควตา รวมทั้งเงื่อนไขการบริหารการนำเข้าสินค้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ (ชนิดแห้งเป็นผงและแห้งไม่เป็นผง) หัวพันธุ์มันฝรั่ง และมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูปตามพันธกรณีความตกลง WTO ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ รวมทั้งมอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายฯ นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และมอบหมายกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงการคลังดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตของที่ประชุม

๑. นางสาวจุละดี พงศ์มณีรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ สอบถามเพิ่มเติมว่า ในปี ๒๕๖๗ มีการนำเข้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ครบปริมาณในโควตาหรือไม่ โดย นายเอกราช ตริลพ อนุกรรมการและเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ได้ชี้แจงว่า ในปี ๒๕๖๗ มีการนำเข้าครบปริมาณในโควตา ซึ่งกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แห่งประเทศไทย จำกัด เป็นผู้นำเข้าแต่เพียงผู้เดียว และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะอนุกรรมการฯ

๒. นายเอกราช ตริลพ อนุกรรมการและเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สินค้าหอมหัวใหญ่ที่นำเข้าเป็นชนิดแห้งเป็นผงและแห้งไม่เป็นผง ซึ่งการเปิดตลาดสินค้านี้จะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในประเทศ เนื่องจากเป็นสินค้าที่ไม่มีการผลิตภายในประเทศ และเป็นการนำเข้าเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหาร

๓. นางสาวจุละดี พงศ์มณีรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ สอบถามเพิ่มเติมว่า การเปิดตลาดสินค้าหัวพันธุ์มันฝรั่ง ที่กำหนดให้ปริมาณในโควตาไม่จำกัดจำนวน แต่มีการกำหนดอัตราภาษีในโควตาและนอกโควตา มีหลักการเก็บภาษีอย่างไร โดย นายเอกราช ตริลพ อนุกรรมการและเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ได้ชี้แจงว่า ปริมาณในโควตาไม่จำกัดจำนวน หมายถึงผู้นำเข้าสามารถนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งไม่จำกัดจำนวนโดยไม่ต้องเสียภาษี

๔. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานการประชุม ขอให้ผู้เกี่ยวข้องชี้แจงความสำคัญของการเปิดตลาดสินค้าหัวพันธุ์มันฝรั่ง โดย นายเอกราช ตริลพ อนุกรรมการและเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ได้ชี้แจงว่า อุตสาหกรรมมันฝรั่งทอดกรอบเป็นอุตสาหกรรมสำคัญของไทย แต่ประเทศไทยไม่สามารถผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งได้ จึงต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศเพื่อนำมาให้เกษตรกรไทยปลูก ซึ่งการพิจารณาเปิดตลาดสินค้านี้ได้มีการหารือร่วมกันระหว่างผู้แทนจากภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเกษตรกรในประเทศ ทั้งนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานการประชุม สอบถามเพิ่มเติมว่า หากไม่เปิดตลาดสินค้าหัวพันธุ์มันฝรั่งจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ ทำให้ผู้ผลิตย้ายฐานการผลิตจากไทยไปประเทศเพื่อนบ้านหรือไม่ ซึ่ง นายเอกราช ตริลพ อนุกรรมการและเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ได้ชี้แจงว่า ปัจจุบันผู้นำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งรายใหญ่ ได้แก่ บริษัท เป๊ปซี่-โคล่า (ไทย) เทรดิง จำกัด และบริษัท อาหารยอดคุณ จำกัด โดยเป็นการนำเข้าเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรไทยปลูกในลักษณะเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนด

เงื่อนไขสำหรับผู้นำเข้า คือ ๑) จำหน่ายหัวพันธุ์มันฝรั่งให้แก่เกษตรกรในราคาไม่เกิน ๓๕.๐๐ บาท/กิโลกรัม และ ๒) รับซื้อผลผลิตหัวมันฝรั่งสดจากเกษตรกร ช่วงฤดูฝน ในราคาไม่ต่ำกว่า ๑๔.๐๐ บาท/กิโลกรัม และช่วงฤดูแล้ง ในราคาไม่ต่ำกว่า ๑๑.๐๐ บาท/กิโลกรัม และ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า แม้ว่าประเทศไทยไม่จำกัดปริมาณการนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่ง แต่ปริมาณจะถูกจำกัดจากพื้นที่ปลูก ซึ่งการนำเข้าจะเป็นการนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งมาเพิ่มมูลค่าในประเทศ โดยบริษัทผู้นำเข้าต้องทำ Contract Farming กับเกษตรกรทั้งราคาขายและราคารับซื้อ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกแต่ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากมีพื้นที่ปลูกจำกัด ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย

๕. นายนาชัย พรหมมีชัย ผู้ทรงคุณวุฒิ สอบถามเพิ่มเติมว่า เนื่องจากทำ Contract Farming จึงไม่เก็บภาษีนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งใช่หรือไม่ **เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร** ได้ชี้แจงว่า ปัจจุบันประเทศส่วนใหญ่จะไม่เก็บภาษีนำเข้า หากเป็นการนำเข้าสินค้าเกษตรขั้นต้น (Primary Products) เพื่อนำมาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ภายในประเทศ เนื่องจากหากเก็บภาษีนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งจะทำให้ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งเพิ่มสูงขึ้น และเมื่อนำมาผลิตเป็นมันฝรั่งทอดกรอบจะทำให้ราคาสินค้าสูงกว่าประเทศคู่แข่ง ส่งผลให้ประเทศสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน

๖. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ปริมาณการเปิดตลาดสินค้ามันฝรั่งสดเป็นการนำเข้าเพื่อให้เพียงพอต่ออุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศ โดยพิจารณาจากปริมาณการนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งและมันฝรั่งที่นำเข้าโรงงานแปรรูป ทั้งนี้ **นายบรรจง นิสภาวิชย์ ผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร** สอบถามเพิ่มเติมว่า มีเงื่อนไขการนำเข้าเพื่อปกป้องเกษตรกรหากคำสั่งซื้อน้อยลงหรือไม่ **เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร** ได้ชี้แจงว่า การนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งมีการทำ Contract Farming กับเกษตรกร โดยบริษัทผู้นำเข้าต้องรับซื้อมันฝรั่งทั้งหมดจากเกษตรกร สำหรับมันฝรั่งสดมีการนำเข้าเนื่องจากการผลิตภายในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในการผลิต

มติที่ประชุม

- ๑) เห็นชอบการเปิดตลาด ปริมาณในโควตา อัตราภาษีในและนอกโควตา รวมทั้งเงื่อนไขการบริหารการนำเข้าสินค้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ (ชนิดแห้งเป็นผงและแห้งไม่แห้ง) หัวพันธุ์มันฝรั่ง และมันฝรั่งสดเพื่อแปรรูป ตามพันธกรณีความตกลงองค์การการค้าโลก (WTO) ปี ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ ตามที่คณะอนุกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง เสนอ
- ๒) มอบหมายฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และมอบหมายกระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการคลังดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓.๔ การกำหนดช่วงเวลาการนำเข้าสินค้าเกษตรตามพันธกรณีความตกลงองค์การการค้าโลก (WTO) ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรรมการและเลขานุการ รายงานว่า เรื่องการกำหนดช่วงเวลาการนำเข้าสินค้าเกษตรตามพันธกรณีความตกลง WTO ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นวาระที่ทางคณะอนุกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง เสนอมา จึงขอให้ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในฐานะอนุกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการฯ เป็นผู้รายงาน

นายเอกราช ตรัสพล ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในฐานะอนุกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการฯ รายงานว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เห็นชอบในหลักการการเปิดตลาดสินค้าเกษตรตามกรอบความตกลง WTO ปี ๒๕๖๗ - ๒๕๖๙ สินค้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ หอมหัวใหญ่ (แห้งเป็นผงและแห้งไม่แห้ง) หัวพันธุ์มันฝรั่ง และ

หวัมนั้ฝรั่งเศสเพื่อแปรรูป ตามที่คณะกรรมการนโยบายฯ เสนอ โดยให้ใช้ดำเนินการได้เฉพาะปี ๒๕๖๗ เท่านั้น และให้คณะกรรมการนโยบายฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณากำหนดช่วงเวลาการนำเข้าสินค้าเกษตรดังกล่าวให้เหมาะสมและไม่กระทบต่อผลผลิตหอมหัวใหญ่และมันฝรั่งในประเทศ จากนั้นกระทรวงพาณิชย์ได้ออกระเบียบว่าด้วยการออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO ปี ๒๕๖๗ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๗ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป รวมถึงกรมการค้าต่างประเทศได้ออกประกาศ เรื่อง ผลการจัดสรรปริมาณการนำเข้าสินค้าหอมหัวใหญ่และมันฝรั่ง ที่จะออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับสิทธิชำระภาษีในโควตาตามพันธกรณีตามความตกลงการเกษตรภายใต้ WTO สำหรับปี ๒๕๖๗ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๗ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

เมื่อพิจารณาช่วงเวลาของมติคณะรัฐมนตรี (วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗) การออกระเบียบกระทรวงพาณิชย์ฯ (วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๗) และการออกประกาศกรมการค้าต่างประเทศฯ (วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๗) ดังกล่าวข้างต้น ไม่สอดคล้องกับช่วงเวลาที่ผู้นำเข้าต้องนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งและหอมหัวใหญ่ ทำให้ผู้นำเข้าไม่สามารถใช้สิทธิชำระภาษีในโควตาได้ ส่งผลให้ผู้เกี่ยวข้องในระบบห่วงโซ่อุปทานได้รับผลกระทบจากประเด็นดังกล่าว ดังนี้ ๑) บริษัทเปปซี่ - โคล่า (ไทย) เทรดิง จำกัด มีความจำเป็นต้องนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่ง เพื่อนำไปส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกในช่วงฤดูฝน (เมษายน - มิถุนายน) เนื่องจากหัวพันธุ์มันฝรั่งที่ผลิตได้ในประเทศไม่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกในช่วงฤดูฝน จึงได้นำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งในเดือนมีนาคม ๒๕๖๗ จำนวน ๖ ครั้ง โดยต้องชำระภาษีนอกโควตาร้อยละ ๑๒.๕ คิดเป็นมูลค่า ๕๓,๓๔๐,๐๙๕ บาท และ ๒) ผู้ประกอบการนำเข้าหอมหัวใหญ่ (แห้งเป็นผงและไม่เป็นผง) จำนวน ๘ ราย มีความจำเป็นต้องนำเข้าหอมหัวใหญ่ชนิดดังกล่าวมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต โดยมีการนำเข้าตั้งแต่เดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๖๗ และต้องชำระภาษีนอกโควตาร้อยละ ๑๔.๒ คิดเป็นมูลค่า ๓๕,๐๒๓,๒๒๕.๙๓ บาท

คณะอนุกรรมการฯ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗ มีความเห็นว่า การเปิดตลาดสินค้าดังกล่าวโดยปกติจะเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคมของทุกปี แต่ปี ๒๕๖๗ เกิดความล่าช้าในการดำเนินการ ทำให้ก่อนการเปิดตลาดตามประกาศของกระทรวงพาณิชย์ ผู้นำเข้าต้องชำระภาษีนอกโควตา ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและผู้ประกอบการสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เห็นชอบในหลักการการเปิดตลาดสินค้าดังกล่าวในปี ๒๕๖๗ - ๒๕๖๙ โดยให้ใช้ดำเนินการได้เฉพาะปี ๒๕๖๗ เท่านั้น และให้คณะกรรมการนโยบายฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณากำหนดช่วงเวลาการนำเข้าสินค้าเกษตรดังกล่าวให้เหมาะสม ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วพบว่า การอนุญาตนำเข้าสินค้าดังกล่าวตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ จะไม่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรและอุตสาหกรรมในประเทศ ในทางกลับกันจะเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมในประเทศให้เติบโต เนื่องจากสินค้าดังกล่าวผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ นอกจากนี้ ภาครัฐได้มีมาตรการในการกำกับดูแลและบริหารจัดการนำเข้าให้เหมาะสมกับสถานการณ์ภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้กับผู้นำเข้า คณะอนุกรรมการฯ จึงมีมติเห็นชอบกำหนดช่วงเวลาการนำเข้าสินค้าหอมหัวใหญ่ (แห้งเป็นผงและไม่เป็นผง) และหัวพันธุ์มันฝรั่ง โดยให้การเปิดตลาดมีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ และเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายฯ มีข้อสังเกตว่า การดำเนินการในปี ๒๕๖๗ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เป็นการดำเนินการตามปฏิทินตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ ซึ่งต้องไม่กระทบต่อผลผลิตภายในประเทศ ขณะที่กระทรวงพาณิชย์ได้มีการออกระเบียบกระทรวงพาณิชย์ฯ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๗ และให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ประกอบกับประกาศกรมการค้าต่างประเทศฯ สำหรับปี ๒๕๖๗ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๗ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ซึ่งการที่ผู้ประกอบการนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งและหอมหัวใหญ่มาก่อนที่ระเบียบของกระทรวงพาณิชย์ และประกาศของกรมการค้าต่างประเทศจะมีผลบังคับใช้ ย่อมเป็นที่ทราบดีอยู่แล้วว่า ผู้ประกอบการต้อง รับภาระความเสี่ยงจากอัตราภาษีนอกโควตาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐกำหนดไว้ ดังนั้น ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการนโยบายฯ เห็นควรดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ โดยกำหนด ช่วงเวลาการนำเข้าตามปีปฏิทินตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ ซึ่งต้องไม่กระทบ ต่อผลผลิตภายในประเทศ สำหรับการดำเนินการเพื่อออกระเบียบของกระทรวงพาณิชย์และประกาศของ กรมการค้าต่างประเทศ ให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ ซึ่งขัดกับข้อเท็จจริงที่ระเบียบและ ประกาศดังกล่าวมีผลบังคับใช้ไปแล้ว อีกทั้ง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มิได้ให้อำนาจ ในการบริหารการนำเข้าในส่วนที่ดำเนินการก่อนระเบียบและประกาศจะมีผลบังคับใช้ การดำเนินการเพื่อให้ มีผลย้อนหลังอาจเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ รวมถึงทำให้รัฐเสียประโยชน์จากการจัดเก็บ ภาษีนอกโควตา จึงเห็นควรมอบหมายคณะอนุกรรมการฯ ที่มีหน้าที่บริหารการนำเข้านำเข้าประเด็นดังกล่าวไป พิจารณาถึงเหตุผลความจำเป็น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งรัฐ พร้อมทั้งพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ และ เงื่อนไขช่วงเวลาการบริหารการนำเข้าให้เหมาะสม และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตของที่ประชุม

๑. นายบัญชา สุขแก้ว อธิบดีกรมประมง สอบถามฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายฯ ว่า การพิจารณาวาระนี้เป็นการเห็นชอบย้อนหลังหรือมองผลไปข้างหน้า ซึ่ง **นายเอกราช ตรีพร อนุกรรมการ และเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ** ได้ชี้แจงว่า เป็นการพิจารณาเห็นชอบการเปิดตลาดให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ เนื่องจากกระทรวงพาณิชย์ออกระเบียบให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗ หากที่ประชุมในครั้งนี้มีมติเห็นชอบกำหนดช่วงเวลาการนำเข้าให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ จะทำให้ผู้ประกอบการที่นำเข้าก่อนการออกระเบียบกระทรวงพาณิชย์ฯ สามารถขอคืนภาษีได้ **เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร** ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการนโยบายฯ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ มีมติเห็นชอบการเปิดตลาด และนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป เพื่อให้ กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงการคลังดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง แต่เนื่องจากการพิจารณาและมติ ของคณะรัฐมนตรีล่าช้า จากเดือนธันวาคม ๒๕๖๖ เป็นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ส่งผลให้กระทรวงพาณิชย์ ออกระเบียบในเดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ประกอบกับกรมการค้าต่างประเทศมีการปรับเปลี่ยนระบบการออกประกาศ จากเดิมที่กำหนดให้ประกาศมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม เป็นต้นไป เป็นมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ออกประกาศ ทำให้ผู้ประกอบการที่มีการนำเข้าต้องเสียอัตราภาษีนอกโควตา จึงได้ดำเนินการขอสงวนสิทธิ์อัตราภาษีไว้ เพื่อขอคืนภาษีย้อนหลัง ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าควรเห็นชอบกำหนดช่วงเวลาการนำเข้า ให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ เนื่องจากเกิดความล่าช้าในการดำเนินการจากภาครัฐ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในปี ๒๕๖๑ จะเคยเกิดการเปิดตลาดล่าช้าในลักษณะดังกล่าว แต่เพื่อให้เกิดความรอบคอบในการพิจารณา จึงเห็นควรให้คณะอนุกรรมการฯ จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมการค้าต่างประเทศ กรมการค้าภายใน และกรมศุลกากร ซึ่งอยู่ในองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ รวมทั้งหน่วยงานด้านกฎหมาย อีกครั้ง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติและไม่ขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. นายเชิดชัย พรหมแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ สอบถามเพิ่มเติมว่า การประชุมคณะอนุกรรมการฯ มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมประชุมด้วยหรือไม่ และการที่ผู้ประกอบการทราบอยู่แล้วว่าวันที่นำเข้ากระทรวงพาณิชย์ ยังไม่ได้ออกระเบียบกระทรวงพาณิชย์ฯ ดังนั้น การขอคืนภาษีจะต้องทำหนังสือร้องขอ เพื่อเป็นหลักฐานว่า มีความจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าดังกล่าว มาก่อนการออกระเบียบกระทรวงพาณิชย์ฯ **เลขาธิการสำนักงาน เศรษฐกิจการเกษตร** ได้ชี้แจงว่า กระบวนการเปิดตลาดนำเข้าสินค้าเกษตรตามพันธกรณีความตกลง WTO ปี ๒๕๖๗ ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๖ แต่เกิดความล่าช้าเนื่องจากเรื่องดังกล่าวไม่ถูกนำเข้า พิจารณาในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีจึงขอให้คณะอนุกรรมการฯ นำเรื่องดังกล่าวกลับไปจัดทำรายละเอียด

โดยเพิ่มเติมกระบวนการดำเนินการและระยะเวลา กรณีเทียบเคียงการขอคืนภาษี พร้อมทั้งนำกลับมาเสนอ คณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาอีกครั้ง นางสาวสุปราณี เพ็ชรธรรมกิตติ นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ ชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการออกระเบียบ/ประกาศของกระทรวงพาณิชย์ว่า ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ เป็นต้นมา การออกระเบียบ/ประกาศของกระทรวงพาณิชย์ ต้องใช้เวลาดำเนินการก่อนออกระเบียบ/ประกาศ ประมาณ ๑ เดือน สำหรับประเด็นที่จะให้ทบทุนการออกระเบียบ/ประกาศ ที่ออกไปแล้วนั้น สามารถดำเนินการได้ตามที่ได้รายงานในที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ

๓. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานการประชุม สอบถาม ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายฯ ว่า การพิจารณาในวาระนี้เป็นการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ และจะต้องนำเสนอเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีหรือไม่ **เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร** ได้ชี้แจงว่า ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี กรณีศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยให้ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ (๔) โดยมีหลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี ๑) เรื่องที่เป็นนโยบายใหม่ ซึ่งมีผลผูกพันคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ ไม่ควรพิจารณา และ ๒) เรื่องที่จำเป็นเร่งด่วน หรือเรื่องที่ต้องเนื่องให้พิจารณาดำเนินการเป็นเรื่อง ๆ ไป ทั้งนี้ การพิจารณาการกำหนดช่วงเวลาการนำเข้าสินค้าเกษตรตาม พันธกรณีความตกลง WTO ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นเรื่องที่สามารถรอคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาได้ เนื่องจากต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ดังนั้น เห็นควรมอบหมาย ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ รับข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตของที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายฯ ไปดำเนินการเพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ โดยไม่ขัดต่อระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณา/ ทบทวนแนวทางการบริหารการนำเข้าสินค้าเกษตรกับการออกระเบียบของกระทรวงพาณิชย์และประกาศ ของกรมการค้าต่างประเทศพร้อมทั้งเสนอความเห็นและเหตุผลประกอบที่ชัดเจนต่อคณะกรรมการนโยบายฯ เพื่อพิจารณา ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๔. นางสาวจुอะดี พงศ์มณีรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เห็นด้วยกับ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายฯ ที่มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ จัดทำความเห็น และเหตุผลประกอบที่ชัดเจนในทางปฏิบัติ เพื่อเสนอคณะกรรมการนโยบายฯ เพื่อพิจารณา และเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ขอให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาทบทวนการออก ระเบียบของกระทรวงพาณิชย์ ในช่วงเวลาก่อนที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการการเปิดตลาดสินค้า เกษตรตามกรอบความตกลง WTO ให้มีความชัดเจนว่าสามารถทำได้หรือไม่

๕. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานการประชุม ให้ข้อคิดเห็นว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ โดยไม่ขัดต่อระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ขอให้คณะอนุกรรมการฯ นำเรื่องการกำหนดช่วงเวลาการนำเข้าสินค้าเกษตรกลับไปพิจารณาอีกครั้ง รวมทั้งจัดทำเหตุผลความจำเป็น ประกอบที่ชัดเจนว่ามีผู้ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์อย่างไร พร้อมทั้งนำกลับมาเสนอคณะกรรมการนโยบายฯ เพื่อพิจารณา ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

มติที่ประชุม

มอบหมายคณะอนุกรรมการจัดการการผลิตและการตลาดกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง พิจารณา/ทบทวนแนวทางการบริหารการนำเข้าสินค้าเกษตร เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ โดยไม่ขัดต่อระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และให้เป็นไปตามข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตของที่ประชุม พร้อมทั้งเสนอ ความเห็นและเหตุผลประกอบที่ชัดเจนต่อคณะกรรมการนโยบายฯ และแผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔.๑ การแต่งตั้งกรรมการอื่นในคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

ตามที่ พระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔ ระบุว่า ให้มี คณะกรรมการนโยบายฯ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๑ คน อธิบดี/เลขาธิการ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินแปดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ๔ คน และผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร ๔ คน โดย เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นกรรมการ และเลขานุการ และในมาตรา ๖ ให้กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้

ในการนี้ กรรมการอื่นในคณะกรรมการนโยบายฯ ที่ได้รับแต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้ครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายฯ จึงได้ดำเนินกระบวนการสรรหา กรรมการอื่นในคณะกรรมการนโยบายฯ โดยขอความอนุเคราะห์หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอรายชื่อบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่สามารถให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์และ เรื่องที่เกี่ยวข้อง และมีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน ๘ คน เป็นกรรมการอื่นในคณะกรรมการนโยบายฯ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗ แต่งตั้งกรรมการดังกล่าวตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ๔ คน ได้แก่ ๑) นายเชิดชัย พรหมแก้ว ๒) นายวิศิษฐ์ ลิ้มสมบุญชัย ๓) นางสาวจوزهดี พงศ์มณีรัตน์ และ ๔) นายนันทชัย พรหมมีชัย และผู้แทนเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร ๔ คน ได้แก่ ๑) นายศตวรรษ จันทรทอง ๒) นางเคียงเดือน สงวนชื่อ ๓) นายบรรจง นิสรวาณิชย์ และ ๔) นายสำราญ นิลกิง

มติที่ประชุม รับทราบการแต่งตั้งกรรมการอื่นในคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗

ระเบียบวาระที่ ๔.๒ ผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

๑) คณะอนุกรรมการประสานงานเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

คณะอนุกรรมการประสานงานเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร รายงานผลการชำระหนี้ของเกษตรกร ภายหลังการขยายระยะเวลาการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรออกไป ๕ ปี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ จนถึง ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ (๔ ปี ๙ เดือน) มีเกษตรกรลูกหนี้คงเหลือ ๒๑,๙๖๘ ราย ลดลง ๑๑,๐๑๑ ราย (ลดลงร้อยละ ๓๓) และต้นเงินกู้คงเหลือ ๕๕๘.๕๕ ล้านบาท ลดลง ๒๑๒.๒๗ ล้านบาท (ลดลงร้อยละ ๒๘) และผลการส่งคืนเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยืมเงินจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน ๔,๕๐๐ ล้านบาท ตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ส่งคืนแล้ว ๑๘ ครั้ง จำนวน ๔,๓๔๐.๑๑ ล้านบาท คงค้างส่งคืนอีกจำนวน ๑๕๘.๘๙ ล้านบาท

คณะอนุกรรมการฯ มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ (๑) ประเมินศักยภาพและจำแนกกลุ่มเกษตรกรรูกุหนี่ตามลักษณะหนี้สิน และเสนอจำหน่ายหนี้สูญสำหรับกลุ่มรูกุหนี่ที่ไม่มีศักยภาพตามขั้นตอนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือสงเคราะห์ของรัฐของคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ จำนวน ๔๔๑ ราย (๒) ติดตาม และเร่งรัดการชำระหนี้ พร้อมทั้งทำความเข้าใจและชี้แจงข้อมูลให้กับเกษตรกรรูกุหนี่ในโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร (ผกก.) และโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) ทั้งหมด (๓) ผลการชำระหนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ถึง วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ รวมระยะเวลา ๔ ปี ๙ เดือน มีเกษตรกรรูกุหนี่ลดลง ๑๑,๐๑๑ ราย ต้นเงินกู้ลดลง ๒๑๒.๒๗ ล้านบาท ยังคงเหลือเกษตรกรรูกุหนี่ ๒๑,๙๖๘ ราย และต้นเงินกู้คงเหลือ ๕๕๘.๕๕ ล้านบาท และ (๔) เห็นชอบขยายระยะเวลาการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการ ผกก. และ คปร. ออกไปอีก ๕ ปี จากเดิมที่จะสิ้นสุดในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗ เป็นสิ้นสุดในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๗๒ ซึ่ง ธ.ก.ส. ได้งดคิดค่าบริหารสินเชื่อของต้นเงินกู้ทั้งหมดตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒ จึงไม่ก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลแต่อย่างใด โดยมีมาตรการและแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรรูกุหนี่ในโครงการ ผกก. และ คปร. คือ (๔.๑) มอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบโครงการ ผกก. และ คปร. เร่งรัด ติดตาม ทำความเข้าใจ และชี้แจงข้อมูลให้กับเกษตรกรรูกุหนี่อย่างต่อเนื่อง รวมถึงสำรวจความต้องการของเกษตรกรรูกุหนี่ในโครงการ ผกก. และ คปร. เป็นรายบุคคล เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพตามความต้องการของเกษตรกรรูกุหนี่แต่ละราย (๔.๒) ขอความร่วมมือจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายตามข้อมูลรายชื่อเกษตรกรรูกุหนี่ในโครงการ ผกก. และ คปร. ในการสนับสนุนฟื้นฟู พัฒนาอาชีพ และจ้างแรงงานเพื่อสร้างรายได้ เป็นกลุ่มเป้าหมายลำดับแรก และ (๔.๓) ขอความร่วมมือจากเกษตรกรรูกุหนี่ในโครงการ ผกก. และ คปร. ที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมาตรการและแนวทางข้างต้น พิจารณาชำระหนี้โครงการ ผกก. และ คปร. เป็นลำดับแรก ตามความสมัครใจของเกษตรกรรูกุหนี่แต่ละราย

๒) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ (๑) จัดทำระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ โดยได้จัดจ้างที่ปรึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการออกแบบและพัฒนารอบการติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๗ (๒) กำหนดมาตรการและเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเกษตร ภายใต้เป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contribution: NDC) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒ ที่กำหนดเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกร้อยละ ๔๐ จากกรณีปกติ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๓๐) และแผนปฏิบัติการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๓ (NDC Action Plan on Mitigation ๒๐๒๑ - ๒๐๓๐) โดยเป็นการดำเนินการภายในประเทศ ร้อยละ ๓๐ และอีกร้อยละ ๑๐ หากได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากต่างประเทศ หรือคิดเป็นปริมาณก๊าซเรือนกระจก ๒๒๒ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า สำหรับสาขาเกษตรกำหนดเป้าหมายลดก๊าซเรือนกระจก ๕.๑ ล้านตันคาร์บอนฯ แบ่งเป็น (๒.๑) การดำเนินงานในประเทศ ๔.๑ ล้านตันคาร์บอนฯ จาก ๓ มาตรการ คือ การจัดการของเสียในภาคปศุสัตว์ ๓.๐ ล้านตันคาร์บอนฯ การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง ๑.๐ ล้านตันคาร์บอนฯ และการลดการใช้ปุ๋ยเคมี ๐.๑ ล้านตันคาร์บอนฯ และ (๒.๒) กรณีได้รับการสนับสนุนจากต่างประเทศ ๑.๐ ล้านตันคาร์บอนฯ จากมาตรการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๓ (๓) ดำเนินโครงการติดตามประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกจากมาตรการภาคการเกษตร โดยพัฒนาวิธีการคำนวณและกระบวนการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (Measurement Reporting and Verification: MRV) เพื่อติดตามประเมินผลการลดก๊าซเรือน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๓ (๔) ดำเนินโครงการความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของภาคเกษตร และ (๕) ปรับถ้อยคำในกรอบท่าทีเจรจาภาคการเกษตรของไทย สำหรับการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประจำปี ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘ ให้มีความกระชับ ลดความซ้ำซ้อน และใช้คำที่มีความเปิดกว้าง รวมทั้งเพิ่มเติมประเด็นเรื่อง (๕.๑) การทำการเกษตรที่เท่าทันสภาพภูมิอากาศ (Climate Smart Agriculture: CSA) (๕.๒) การดำเนินการที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศ และ (๕.๓) การดำเนินงานภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งกลไกระดับทวิภาคีและพหุภาคี

๓) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนเพื่อการบริหารความมั่นคงทางด้านอาหาร

คณะอนุกรรมการจัดทำแผนเพื่อการบริหารความมั่นคงทางด้านอาหาร ดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านความมั่นคงทางอาหาร ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ผ่านตัวชี้วัดและโครงการสำคัญ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการดำเนินงานตัวชี้วัด ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารฯ

(๑) เป้าหมายที่ ๑ จำนวนคนขาดแคลนอาหารลดลง

(๑.๑) สัดส่วนประชากรที่ขาดแคลนสารอาหารต่อจำนวนประชากรทั้งหมด (Prevalence of Undernourishment) ไม่เกินร้อยละ ๘.๕ ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด อยู่ที่ร้อยละ ๕.๒

(๑.๒) อัตราการพึ่งพาตนเอง (Self-Sufficiency Ratio, SSR) ในสินค้าเกษตรที่สำคัญ ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด สินค้าเกษตรที่สำคัญที่มีอัตราการพึ่งพาตนเองมากกว่า ๑๐๐ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ปาล์มน้ำมัน ไข่ไก่ ไก่เนื้อ เนื้อสุกร น้ำมันดิบ กุ้ง ลำไยทุเรียน มังคุด ลิ้นจี่ เงาะ ลองกอง กล้วยหอม และหอมแดง

(๑.๓) ความชุกของความไม่มั่นคงทางอาหารระดับรุนแรงในประชากรไทย โดยใช้ Food Insecurity Experience Scale (FIES) ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ขณะนี้อยู่ระหว่างวิเคราะห์ข้อมูลและพิจารณากำหนดค่าเป้าหมาย ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๗๐

(๒) เป้าหมายที่ ๒ ปริมาณการสูญเสียอาหาร และขยะอาหารลดลง

(๒.๑) ร้อยละการสูญเสียอาหาร (food losses) ในกลุ่มอาหารเป้าหมาย เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นฐาน ได้เส้นฐานสูญเสียอาหารระดับชาติ ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ขณะนี้อยู่ระหว่างเสนอโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒.๒) ขยะอาหาร (food waste) ได้แก่ สัดส่วนขยะอาหารเทียบกับขยะมูลฝอยชุมชน ร้อยละ ๓๕ และปริมาณขยะอาหารจากภาคส่วนเป้าหมายลดลง ๑๓๐ กิโลกรัมต่อคนต่อปี ไม่สามารถรายงานผลการดำเนินการได้ เนื่องจากกรมควบคุมมลพิษในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบหลักไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และ ๒๕๖๗

๔) คณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ

คณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ รายงานผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๖ และแผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๗ ด้านกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ภายใต้ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ดังนี้

(๑) ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๖ ในภาพรวมเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนด แต่ยังมีผลการดำเนินงานบางค่าเป้าหมายที่ไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ ได้แก่ (๑.๑) การรับรองมาตรฐาน ต่ำกว่าเป้าประสงค์ เนื่องจากจำนวนเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้ลดลง เป็นผลจากสถานการณ์การส่งออกชะลอตัว ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถแบกรับภาระต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นได้ จึงปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นแทน

หรือเลิกกิจการ ประกอบกับมีการถ่ายโอนภารกิจการรับรองมาตรฐานให้กับหน่วยงานรับรองเอกชน ส่งผลให้เกษตรกรมีข้อจำกัดมากขึ้นในการขอการรับรองมาตรฐาน อีกทั้งปัจจุบันการส่งออกกล้วยไม้ส่วนใหญ่ใช้มาตรฐานของประเทศคู่ค้าเป็นเกณฑ์ และ (๑.๒) มูลค่านำเข้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ สูงกว่าเป้าประสงค์ เนื่องจากในปี ๒๕๖๖ มีการนำเข้าไม้ดอกไม้ประดับจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวที่ไทยไม่สามารถผลิตได้ มีบางชนิดไทยสามารถผลิตได้ในบางฤดูกาล หรือผลผลิตคุณภาพสู้ต่างประเทศไม่ได้ ประกอบกับความต้องการดอกไม้ในงานแต่งงานหรืองานมงคลต่าง ๆ ที่เพิ่มสูงขึ้น แต่เนื่องจากราคาดอกไม้ในประเทศบางชนิดมีราคาสูง ผู้ประกอบการจึงเลือกนำเข้าจากต่างประเทศที่มีราคาถูกและคุณภาพดีกว่า

(๒) แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๗ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนดำเนินงานด้านกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ดังนี้ (๒.๑) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร บูรณาการข้อมูลด้านกล้วยไม้ตลอดโซ่อุปทาน และพัฒนาระบบงานและเชื่อมโยงฐานข้อมูลสารสนเทศกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ (๒.๒) สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ทบทวนมาตรฐาน GAP กล้วยไม้ (๒.๓) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) สนับสนุนเงินทุนวิจัยด้านกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ (๒.๔) กรมวิชาการเกษตรวิจัยด้านพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ (๒.๕) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) วิจัยด้านพัฒนาพันธุ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ (๒.๖) กรมส่งเสริมการเกษตร ถ่ายทอดความรู้ เชื่อมโยงกลุ่มคลัสเตอร์กล้วยไม้ประชาสัมพันธ์ และบริหารจัดการของคณะอนุกรรมการฯ (๒.๗) กรมส่งเสริมสหกรณ์พัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งแนะนำ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของสหกรณ์กล้วยไม้ และกระทรวงมหาดไทยสนับสนุนประชาสัมพันธ์สินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ

(๓) การดำเนินงานตามข้อสั่งการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สรุปได้ดังนี้ (๓.๑) ผลักดันให้มีวันกล้วยไม้แห่งชาติ โดยกำหนดวันที่ ๑๘ มกราคมของทุกปี เป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” (๓.๒) ผลักดันการจัดงานวันกล้วยไม้แห่งชาติ เห็นชอบให้ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักขับเคลื่อนงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรที่เกี่ยวข้อง (๓.๓) ส่งเสริมให้มีการจัดงานกล้วยไม้สัญจร โดยมอบให้สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น นครปฐม และจังหวัดสงขลา ประสานงานกับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสนับสนุนสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย (๓.๔) ส่งเสริมการนำกล้วยไม้ไทยไปจัดแสดงในงานมหกรรมพืชสวนโลกจังหวัดอุดรธานีและนครราชสีมา โดยให้สหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทยมีส่วนร่วมในการจัดโซนกล้วยไม้ไทย (๓.๕) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากกล้วยไม้ไทย โดยได้รับสนับสนุนทุนวิจัยโครงการการพัฒนาเวชสำอางด้วยนวัตกรรมจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (๓.๖) ลดต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้และกลุ่มเกษตรกร โดยเพิ่มรายการปุ๋ยเกล็ดในโครงการลดราคาปุ๋ยให้กับเกษตรกร (๓.๗) ผลักดันโครงการเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้กลุ่มเกษตรกรกล้วยไม้ในบอร์ด ธ.ก.ส. (๓.๘) แก้ไขปัญหาน้ำเค็มรุก น้ำแล้ง และน้ำท่วมสวนกล้วยไม้ โดยกรมชลประทานได้จัดสร้างประตูระบายน้ำป้องกันน้ำท่วมสวนกล้วยไม้ (๓.๙) ขับเคลื่อนบอร์ดไม้ดอกไม้ประดับในการดูแลสินค้ากล้วยไม้ และผลักดันกล้วยไม้ให้เป็นสินค้าที่สามารถได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรของคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร

๕) คณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้าปศุสัตว์

คณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้าปศุสัตว์ ได้จัดทำข้อมูลสารสนเทศการเกษตร (Factsheet) ด้านปศุสัตว์เดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ จำนวน ๕ รายการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑) โคเนื้อ ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าจะมีปริมาณผลผลิต ๑.๓๙๙ ล้านตัว เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๗.๘๔ เนื่องจากปี ๒๕๖๖ ประเทศไทยมีการดำเนินการเจรจาเปิดตลาดโคเนื้อมีชีวิตไปยังตลาดต่างประเทศในหลายประเทศ ซึ่งคาดว่าจะสามารถส่งออกโคมีชีวิตเพิ่มขึ้น ประกอบกับการท่องเที่ยวในประเทศที่ฟื้นตัว ส่งผลให้เกษตรกรขยายการผลิตเพื่อรองรับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและ

ต่างประเทศ สำหรับราคาโคมีชีวิตในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๗๖.๓๙ บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๙.๘๖ การส่งออกโคเนื้อมีชีวิต ปี ๒๕๖๗ (ม.ค. - พ.ค.) จำนวน ๔๕,๖๗๗ ตัว เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๒๐.๕๐ ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ มาเลเซีย เวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ตามลำดับ

๕.๒) ไก่เนื้อ ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าจะมีปริมาณผลผลิตน้ำนมดิบ ๑,๐๗๙ พันตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๕.๑๗ สำหรับราคาน้ำนมดิบที่เกษตรกรขายได้ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๒๑.๐๖ บาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๙.๐๖ การนำเข้าและส่งออกผลิตภัณฑ์นม ปี ๒๕๖๗ (ม.ค. - พ.ค.) มีการนำเข้า ๑๓๘,๙๑๔.๙๗ ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๑๑.๐๔ และส่งออก ๑๗๑,๐๑๙.๘๐ ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๑๘.๐๘

๕.๓) สุกร ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าจะมีปริมาณผลผลิตสุกรขุน ๒๑.๔๘ ล้านตัว เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๔.๙๙ เนื่องจากการมีการปรับปรุงประสิทธิภาพแม่พันธุ์สุกรส่งผลให้จำนวนสุกรขุนออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น สำหรับราคาสุกรมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๗๒.๒๕ บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๖.๙๙ ปี ๒๕๖๗ (ม.ค. - พ.ค.) มีการส่งออกสุกรมีชีวิต ๗๐,๑๖๒ ตัว แบ่งเป็นสุกรขุน ๖๖,๕๗๕ ตัว และสุกรพันธุ์ ๓,๕๘๗ ตัว การส่งออกเนื้อสุกรสดแช่เย็นแช่แข็ง เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๔๔.๖๖ ขณะที่การส่งออกเนื้อสุกรแปรรูป ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๐.๔๙

๕.๔) ไก่เนื้อ ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าจะมีปริมาณไก่เนื้อ ๑,๙๙๔ ล้านตัว เนื่องจากการขยายปริมาณการเลี้ยงเพื่อรองรับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศที่คาดว่าจะเติบโตขึ้น สำหรับราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๔๓.๖๗ บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๒.๔๑ ปี ๒๕๖๗ (ม.ค. - พ.ค.) มีการส่งออกเนื้อไก่ ๕๐๑.๗๙๙ พันตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๘.๐๕ ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น อังกฤษ อาเซียน สหภาพยุโรป และจีน ตามลำดับ

๕.๕) ไก่ไข่ ในปี ๒๕๖๗ คาดว่าจะมีปริมาณไก่ไข่ยืนกรง ๕๑.๕๐ ล้านตัว และผลผลิตไข่ไก่ ๑๕,๖๐๒ ล้านฟอง สำหรับราคาไข่ไก่คละที่เกษตรกรขายได้ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ ราคาเฉลี่ยฟองละ ๔ บาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๕.๒๖ ปี ๒๕๖๗ (ม.ค. - พ.ค.) มีการส่งออกไข่ไก่สด ๑๘๓.๘๖ ล้านฟอง มูลค่า ๗๕๓.๐๔ ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๑๐.๘๘ และ ๑๗.๕๔ ตามลำดับ ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ สิงคโปร์และฮ่องกง

๖) คณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้าประมง

คณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้าประมง ได้มีการกำกับ ดูแล ติดตามสถานการณ์สินค้าสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญในด้านการผลิต การตลาด การนำเข้าและการส่งออก ตลอดจนแนวโน้มของตลาดโลก รวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มสินค้าประมง สำหรับสินค้าประมงที่ประสบปัญหา ได้แก่

๖.๑) สัตว์น้ำจากการทำประมงทะเล มีมาตรการแก้ไขปัญหาราคาสัตว์น้ำตกต่ำ ดังนี้

(๑) มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมสินค้าสัตว์น้ำนำเข้า โดยกรมประมงออกประกาศ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตนำเข้าสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) มาตรการป้องกันการลักลอบนำเข้าโดยผิดกฎหมาย

(๓) มาตรการการตรวจสอบดำเนินคดีกับผู้นำเข้าที่ปลอมแปลงเอกสารประกอบการขออนุญาตนำเข้าสัตว์น้ำ โดยดำเนินการตรวจสอบเอกสารประกอบการขออนุญาตนำเข้าสัตว์น้ำผ่านระบบ Fisheries Single Window (FSW)

(๔) มาตรการควบคุมการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำทางจุดผ่อนปรนพิเศษ โดยกรมประมง มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ด้านสิงขร) และจังหวัดกาญจนบุรี (ด้านพระเจดีย์สามองค์) เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้มีการนำเข้าสินค้าประมงที่ส่งผลกระทบต่อนักค้าประมงไทยทางจุดผ่านแดนที่เป็นจุดผ่อนปรนพิเศษ

(๕) กลไกการตกลงราคาระหว่างกลุ่มชาวประมงกับสมาคมผู้รับซื้อ โดยสมาคมประมง สมาคมผู้แปรรูป และ กรมประมงได้ตกลงราคาร่วมกันในกลุ่มปลาหน้าดิน

(๖) ความร่วมมือระหว่าง กรมประมง หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการซื้อสินค้าสัตว์น้ำภายในประเทศจากเกษตรกรและชาวประมง และมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรและอาหาร เพื่อเป็นศูนย์กลางการประสานงาน ประชาสัมพันธ์ และกระจายข้อมูลสินค้าที่ล้นตลาดไปยังผู้แปรรูป และผู้จัดจำหน่ายโดยตรง ในการช่วยรับซื้อสินค้าที่ล้นตลาด รวมถึงการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยเรื่อง การขับเคลื่อนศูนย์ประสานงานและประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรและอาหาร ระหว่างหอการค้าไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการล้นตลาดสินค้าสัตว์น้ำตกต่ำ กลุ่มปลาหน้าดิน และกลุ่มปลาผิวน้ำ เพื่อให้การปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาการล้นตลาดสินค้าสัตว์น้ำตกต่ำเป็นไปอย่างทันท่วงที และสอดคล้องกับสินค้าสัตว์น้ำแต่ละกลุ่ม

๖.๒) กุ้งขาวแวนนาไม มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งทะเล ดังนี้

(๑) ลดต้นทุนแฝงจากการเกิดโรค โดยจัดทำแนวทางการเฝ้าระวังโรคในกุ้งทะเล ครอบคลุมทั้งห่วงโซ่การผลิต ดังนี้ (๑.๑) ส่งเสริมการผลิตลูกกุ้งคุณภาพ ปลอดโรค เพื่อสนับสนุนการเพิ่มผลผลิตกุ้งทะเลให้กับเกษตรกรฟาร์มเลี้ยง (๑.๒) ส่งเสริมการให้บริการด้านสุขภาพสัตว์น้ำแก่เกษตรกรฟาร์มเลี้ยง (๑.๓) พัฒนาศักยภาพและสร้างเครือข่ายห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์โรคกุ้งทะเล เพื่อให้การตรวจพบโรคกุ้งที่เฝ้าระวังเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีความแม่นยำ และสามารถเข้าจัดการแก้ไขปัญหาโรคได้ทันท่วงที (๑.๔) ส่งเสริมให้เกษตรกรเลือกใช้สายพันธุ์กุ้งทะเลที่เหมาะสมกับความพร้อมและศักยภาพในการเลี้ยงของตนเอง และ (๑.๕) ส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงกุ้งทะเลแบบปิดในระบบน้ำหมุนเวียนเพื่อลดความเสี่ยงจากการเกิดโรค

(๒) ส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือกทดแทนการใช้พลังงานไฟฟ้า

(๓) ส่งเสริมการใช้จุลินทรีย์ในการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล โดยดำเนินการผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์ ปม. ๑ (แบบผง) และ ปม. ๒ (แบบน้ำ) เพื่อแจกจ่ายให้กับเกษตรกร

(๔) ส่งเสริมการใช้อาหารกุ้งที่มีระดับโปรตีนเหมาะสมกับการเลี้ยงกุ้งทะเล ร่วมกับจุลินทรีย์โปรไบโอติก เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร และควบคุมคุณภาพน้ำให้เหมาะสม

สำหรับการดำเนินงานในระยะต่อไป ได้จัดทำโครงการแก้ไขปัญหาด้านกุ้งทะเล เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรทั้งระบบ โดยการลดต้นทุนการผลิตด้านอาหาร ด้านพลังงาน และด้านโรค ซึ่งเป็นต้นทุนแฝงของเกษตรกร รวมถึงการเชื่อมโยงการตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิตให้กับเกษตรกร

๖.๓) ปลากะพงขาว มีการแก้ไขสถานการณ์ราคาหน้าฟาร์มปลากะพงขาวตกต่ำ ดังนี้

(๑) ยกระดับมาตรการตรวจสอบป้องกันลักลอบนำเข้าสัตว์น้ำ และเคร่งครัดการพิจารณาอนุญาต และยกระดับมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures : SPS)

(๒) ยกระดับการเพาะเลี้ยงปลากะพงขาวให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) โดยส่งเสริม พัฒนา และแนะนำให้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเข้าสู่การรับรองมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี

(๓) ลดต้นทุนการผลิตและส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือก ใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมคุณภาพน้ำและเชื้อก่อโรค พัฒนาสายพันธุ์ปลากระพงขาวให้มีอัตราการเจริญเติบโตที่ดีขึ้น และใช้ลูกพันธุ์จากโรงเพาะฟักที่ได้มาตรฐาน GAP และมีระบบป้องกันทางชีวภาพ

(๔) ขยายตลาดใหม่และสร้างโอกาสในการส่งออก โดยเพิ่มช่องทางการตลาดภายในประเทศ สร้างโอกาสในการส่งออก ขยายตลาดไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน

มติที่ประชุม **รับทราบผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์**

ระเบียบวาระที่ ๔.๓ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

คณะอนุกรรมการบริหารการผลิตกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ดำเนินการยกร่างแผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ โดยคณะอนุกรรมการฯ มีมติเห็นชอบร่างแผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ โดยมีสาระสำคัญดังนี้ **วิสัยทัศน์** ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกกล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับเมืองร้อนที่มีคุณภาพ **พันธกิจ** ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้า รวมทั้งการผลิตที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม ๒) เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ๓) เพิ่มศักยภาพการตลาดในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกและลดมูลค่าการนำเข้า ๔) ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย ด้านการผลิต การเพิ่มมูลค่า และการตลาด เพิ่มพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน และ ๕) บูรณาการความร่วมมือการบริหารจัดการสินค้าตลอดห่วงโซ่อุปทาน **เป้าประสงค์** ๑) ประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้น และคุณภาพผลผลิตตรงตามความต้องการประเทศคู่ค้าเพิ่มขึ้น ๒) ศักยภาพการแข่งขันด้านการตลาดเพิ่มขึ้น และ ๓) มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ

สำหรับแผนปฏิบัติการย่อย ประกอบด้วย ๔ แผนปฏิบัติการย่อย ได้แก่ **แผนปฏิบัติการย่อยที่ ๑ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ** โดยมีกลยุทธ์ ๑) การส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตและส่งออกแก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และองค์กรผู้ส่งออก ๒) การถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ๓) การส่งเสริมการผลิตกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับที่ไม่เพียงพอับความต้องการของตลาดทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ ๔) การส่งเสริมการรับรองมาตรฐาน และระบบตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องคุณภาพและความปลอดภัย และ ๕) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ **แผนปฏิบัติการย่อยที่ ๒ ด้านการเพิ่มศักยภาพการตลาดสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ** โดยมีกลยุทธ์ ๑) ส่งเสริมการตลาดและแหล่งท่องเที่ยวกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับในประเทศ และ ๒) ส่งเสริมการตลาดกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับในต่างประเทศ **แผนปฏิบัติการย่อยที่ ๓ ด้านการส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยด้านการผลิต การเพิ่มมูลค่า และการตลาด** โดยมีกลยุทธ์ ๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านการผลิตและการเพิ่มมูลค่าแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาของประเทศและตรงตามความต้องการของเกษตรกร/ผู้ประกอบการ รวมทั้งคุ้มค่าต่อการลงทุน และ ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านการตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ แบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาของประเทศและตรงตามความต้องการของเกษตรกร/ผู้ประกอบการ และ **แผนปฏิบัติการย่อยที่ ๔ ด้านบูรณาการความร่วมมือการบริหารจัดการสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ** โดยมีกลยุทธ์ ๑) การบูรณาการความร่วมมือและสนับสนุนกลไกการขับเคลื่อนการส่งเสริมและพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับตลอดห่วงโซ่อุปทาน ๒) การพัฒนาระบบและเชื่อมโยงฐานข้อมูล

สารสนเทศกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ และ ๓) การเพิ่มสภาพคล่องให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาการผลิตและการตลาด

การขับเคลื่อนแผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ สู่การปฏิบัติ คณะอนุกรรมการฯ จะทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติจนบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนพัฒนากล้วยไม้ฯ โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร ต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนากล้วยไม้ฯ ทั้งนี้ ปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้แผนพัฒนากล้วยไม้ฯ บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณ การทำงานในลักษณะบูรณาการของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาครัฐ องค์กรเกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้ส่งออก รวมทั้งมีการจัดประชุมเพื่อติดตาม ดูแล ประเมินผล และปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

มติที่ประชุม **รับทราบ (ร่าง) แผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐**

ระเบียบวาระที่ ๔.๔ การกำหนดวันที่ ๑๘ มกราคมของทุกปีเป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตและการตลาดกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ

สืบเนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงพื้นที่ตรวจราชการ ณ แอร์พอร์ตซิตี้ ตำบลนาภิรมย์ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ได้มีข้อสั่งการให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาดำเนินการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์กล้วยไม้ไทย โดยการขอให้ผลักดันให้มีวันกล้วยไม้แห่งชาติ ผลักดันการจัดงานวันกล้วยไม้แห่งชาติ และจัดงานกล้วยไม้ไทยประจำปีที่จังหวัดนครปฐม หรือสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จังหวัดสมุทรสาคร หรือสถานที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

กรมส่งเสริมการเกษตร ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบหลัก จึงเสนอให้วันที่ ๑๘ มกราคมของทุกปีเป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตและการตลาดกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ให้ที่ประชุมคณะอนุกรรมการบริหารการผลิตกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พิจารณา และให้ความเห็นชอบในการประชุม เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. การกำหนดวันกล้วยไม้แห่งชาติ

๑.๑ การศึกษาข้อมูลบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงสนพระทัยในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นงานอดิเรกตั้งแต่นั้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงนิพนธ์และทรงจัดพิมพ์หนังสือ ชื่อ “ตำราเล่นกล้วยไม้” เล่มแรกของประเทศไทย เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นงานอดิเรก เมื่อปี ๒๔๖๐ ในวงกว้าง จนได้รับการยกย่องให้ทรงเป็น “พระบิดาวงการกล้วยไม้ของประเทศไทย”

๑.๒ เหตุการณ์สำคัญของกล้วยไม้กับประวัติศาสตร์ชาติไทย ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดงาน the ๙th World Orchid Conference Bangkok ๑๙๗๘ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๒๑ ณ สวนสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นการจัดงานกล้วยไม้ในระดับนานาชาติขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย และมีผู้เข้าร่วมงานประชุม ๓,๐๐๐ กว่าคน จาก ๔๑ ประเทศทั่วโลก อีกทั้ง ไพรชณีย์ไทยได้ออกแสตมป์ชุดการประชุมกล้วยไม้โลกครั้งที่ ๙ ปี ๒๕๒๑

๑.๓ ในช่วงเดือนมกราคมของทุกปี เป็นช่วงที่ดอกกล้วยไม้สกุลหวายมีคุณภาพดี และดอกไม้ความสวยงามที่สุด โดยเฉพาะกล้วยไม้เอื้องพันธุ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีกล้วยไม้พื้นเมือง กล้วยไม้สกุลช้าง กล้วยไม้ลูกผสมต่าง ๆ และกล้วยไม้หลากสายพันธุ์ ที่ให้ผลผลิตดีในช่วงเดือนมกราคม เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์กล้วยไม้ของประเทศไทยให้ผู้สนใจทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจากทั่วทุกมุมโลกได้รู้จักกล้วยไม้ไทยอย่างแพร่หลาย

๑.๔ กรมส่งเสริมการเกษตร ได้จัดประชุมและรับฟังความคิดเห็นร่วมกับองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมศูนย์ปฏิบัติการกรมส่งเสริมการเกษตร โดยที่ประชุมสนับสนุนการผลักดันให้มีการประกาศวันกล้วยไม้แห่งชาติให้เป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการระลึกถึงสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต โดยอ้างอิงจากวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันสิ้นพระชนม์ อันเป็นที่มาของการเสนอให้กำหนดวันที่ ๑๘ มกราคมของทุกปีเป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ อีกทั้งยังต่อยอดการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กล้วยไม้ไทยในวงกว้างต่อไป

๒. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตและการตลาดกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตและการตลาดกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ แบบหมุนเวียนเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ หรือหน่วยงานที่มีนโยบาย สนับสนุนส่งเสริมการจัดงานในประเทศไทย รวมถึงหน่วยงานที่สามารถสนับสนุนงบประมาณการจัดงานให้เป็น งานในระดับนานาชาติ เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้มากยิ่งขึ้น โดยเริ่มต้นจากปี ๒๕๖๘ กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลัก ปี ๒๕๖๙ กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลัก และ ปี ๒๕๗๐ กรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานหลัก

มติที่ประชุม รับทราบการกำหนดวันที่ ๑๘ มกราคมของทุกปีเป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” และ
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตและการตลาดกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ

ระเบียบวาระที่ ๔.๕ แนวทางการรับมือจากผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยใช้เทคโนโลยีด้านการตัดแปรสภาพอากาศ

การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศถือเป็นปัญหาใหญ่ที่ทั่วโลกกำลังเผชิญหน้าอยู่ และมีผลกระทบ ต่อชีวิตของทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สภาพอากาศที่แปรปรวนมากขึ้น ภัยธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น โดยอุณหภูมิเฉลี่ย ของพื้นผิวโลกที่สูงขึ้น ทำให้เกิดการละลายของน้ำแข็งบริเวณขั้วโลก และส่งผลต่อการไหลเวียนของกระแสน้ำอุ่น น้ำเย็นในมหาสมุทร ล้วนเป็นสัญญาณเตือนว่าโลกของเรากำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อเป็นการลด ผลกระทบด้านการเกษตรจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร มีแนวทางการรับมือ จากผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยใช้เทคโนโลยีด้านการดัดแปรสภาพอากาศ ๓ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ การลดความเสี่ยงด้านภาคเกษตรในภาวะฝนทิ้งช่วง ดำเนินการใน ๓ กิจกรรม ได้แก่ (๑) เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติการฝนหลวง ด้วยเทคนิคความแม่นยำในการทำฝนเชิงพื้นที่ (พื้นที่แล้งซ้ำซาก/อับฝน/เขตเงาฝน) (๒) บูรณาการการทำงานระหว่างศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวง และ (๓) ประเมินการลดผลกระทบด้านการเกษตรนอกเขตชลประทานในภาวะฝนทิ้งช่วง

ซึ่งคาดว่าจะสามารถเพิ่มปริมาณน้ำฝนในพื้นที่การเกษตรนอกเขตชลประทานและเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักน้ำในอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ ลดความเสียหายของพืชเศรษฐกิจในระยะที่มีความต้องการน้ำฝนเพื่อการเจริญเติบโตในภาวะฝนทิ้งช่วง

แนวทางที่ ๒ การใช้นวัตกรรมดัดแปรสภาพอากาศเพื่อลดปริมาณฝนและลดความรุนแรงของพายุลูกเห็บ ดำเนินการใน ๓ กิจกรรม ได้แก่ (๑) ปรับเทคนิคการทำฝนด้วยสารฝนหลวงแบบน้ำแข็งแห้งทดแทนการใช้ยูเรียในขั้นตอนการโจมตี (๒) วิจัยเทคนิคการดัดแปรสภาพอากาศเพื่อลดปริมาณฝน และ (๓) ขยายขอบเขตพื้นที่การทำงานในการยับยั้งการเกิดพายุลูกเห็บและลดความรุนแรงของการเกิดพายุฤดูร้อน

ซึ่งคาดว่าจะสามารถแก้ปัญหาและลดความเสี่ยงในการเกิดน้ำท่วมในพื้นที่การเกษตร ลดความเสียหายในพื้นที่การเกษตรและเขตชุมชนจากพายุลูกเห็บและพายุฤดูร้อน ลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้ยูเรียในขั้นตอนการไถพรวน และมีเทคนิคการดัดแปรสภาพอากาศใหม่ ๆ ที่รองรับการเกิดการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change)

แนวทางที่ ๓ การจัดการปริมาณฝุ่นละออง PM 2.5 ด้วยเทคโนโลยีการดัดแปรสภาพอากาศ ดำเนินการใน ๓ กิจกรรม ได้แก่ (๑) จัดตั้งศูนย์ป้องกันและบรรเทาปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) ในพื้นที่ภาคเหนือ (๒) พัฒนาสารฝนหลวงและวิจัยเทคนิคการดัดแปรสภาพอากาศ เพื่อลดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กในชั้นบรรยากาศ และ (๓) ประเมินผลการดัดแปรสภาพอากาศ เพื่อลดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก

ซึ่งคาดว่าจะสามารถแก้ปัญหาและลดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน มีเทคนิคการดัดแปรสภาพอากาศใหม่ๆ เพื่อการระบายและการลดปริมาณฝุ่นขนาดเล็กในชั้นบรรยากาศ และมีแนวทางในการพัฒนาการจัดการฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) เชิงนโยบายและการบริการ

ทั้งนี้ มีรูปแบบการปฏิบัติการภารกิจบรรเทาปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) ดังนี้
๑) เทคนิคการลดอุณหภูมิชั้นบรรยากาศผกผันด้วยการโปรยน้ำ/น้ำเย็น/น้ำแข็งแห้ง เพื่อระบายฝุ่นละออง
๒) เทคนิคก่อเมฆเพื่อดูดซับและระบายฝุ่นละออง และ ๓) เทคนิคเลี้ยงเมฆเพื่อดูดซับและระบายฝุ่นละออง

มติที่ประชุม รับทราบแนวทางการรับมือจากผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยใช้เทคโนโลยีด้านการดัดแปรสภาพอากาศ

ระเบียบวาระที่ ๔.๖ แผนขยายพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๕ ล้านไร่ ภายในปี ๒๕๗๐

จากวิสัยทัศน์ IGNITE THAILAND : Agriculture Hub ยุกระดับประเทศไทยสู่ศูนย์กลางการเกษตรและอาหารของโลก ด้วยการใช้ “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” พร้อมผลักดันเป้าหมายสร้างรายได้เพิ่มขึ้น ๓ เท่า ใน ๔ ปี ผ่านการขับเคลื่อนด้วย ๒ มาตรการ ได้แก่ (๑) มาตรการสร้างภูมิคุ้มกันและความยั่งยืน และ (๒) มาตรการยกระดับสินค้าเกษตรสู่การเพิ่มรายได้และความยั่งยืน ภายใต้ ๙ นโยบาย ดังนี้ (๑) การจัดการที่ดินทำกินให้กับเกษตรกร (๒) การจัดทำข้อมูลเกษตรกร แปลงเกษตรกรในระบบดิจิทัลและการประกันภัยพืชผล (๓) การส่งเสริมฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน (๔) การบริหารจัดการน้ำ (๕) การผลักดันสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (๖) การส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง (๗) การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (๘) การเปลี่ยนแปลงสภาวะสิ่งแวดล้อม และ (๙) การทำงานและการวิจัยภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ซึ่งกรมชลประทานมีแผนการขยายพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๕ ล้านไร่ โดยมีเป้าหมายพื้นที่ชลประทานรวม ๔๐ ล้านไร่ ภายในปี ๒๕๗๐ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการสร้างภูมิคุ้มกันและความยั่งยืน ภายใต้วิสัยทัศน์ IGNITE THAILAND

กรมชลประทานมีแผนการขยายพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๕,๘๒๒,๐๙๔.๓๓ ไร่ วงเงินงบประมาณ ๑๓๗,๖๒๐.๕๒ ล้านบาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. โครงการก่อสร้างใหม่เพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน (สร้างสถานีสูบน้ำ อ่างเก็บน้ำ อาคารบังคับน้ำ ฝาย ประตูระบายน้ำ และอื่น ๆ) คาดว่าจะมีพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๒,๙๓๕,๗๗๒ ไร่ วงเงินงบประมาณ ๑๑๑,๕๔๗.๓๐ ล้านบาท

๒. โครงการปรับปรุงโครงการชลประทานเดิม (ปรับปรุงฝาย ประตูระบายน้ำ สถานีสูบน้ำ แก้มลิง และอื่น ๆ) คาดว่าจะมีพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๒,๘๘๖,๓๒๒.๓๓ ไร่ วงเงินงบประมาณ ๒๖,๐๗๓.๒๒ ล้านบาท

การปรับปรุงโครงการชลประทานเดิม ประกอบด้วย ปรับปรุงโครงการเดิมในส่วนที่
กรมชลประทานรับผิดชอบ และปรับปรุงโครงการชลประทานเดิมที่โอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จำแนกดังนี้

หน่วยงาน	พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น	งบประมาณ
กรมชลประทาน	๒,๐๗๘,๙๖๔.๓๓ ไร่	๒๓,๘๙๓.๖๒ ล้านบาท
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๘๐๗,๓๕๘ ไร่	๒,๑๗๙.๖๐ ล้านบาท

ทั้งนี้ กรมชลประทานอยู่ระหว่างดำเนินการ ในส่วนของค่าเป้าหมายอาจจะปรับเปลี่ยน
ตามงบประมาณที่จะได้รับ

มติที่ประชุม รับทราบแผนขยายพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๕ ล้านไร่ ภายในปี ๒๕๗๐

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรหลังน้ำลด

๑. นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า
ขณะนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรอยู่ระหว่างรวบรวมมาตรการที่สามารถสนับสนุนเกษตรกรผู้ประสบ
ภัยน้ำท่วม นอกเหนือจากมาตรการเยียวยาของภาครัฐตามระเบียบกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ขอให้หน่วยงาน
ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เตรียมโครงการสำหรับฟื้นฟูและช่วยเหลือเกษตรกรหลังน้ำลด
โดยเป็นโครงการที่หน่วยงานสามารถใช้งบประมาณดำเนินการได้ ซึ่งคาดว่าจะมีการจัดประชุมผู้บริหาร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อหารือแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

๒. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานการประชุม กล่าวว่า
คณะรัฐมนตรีมีมติจัดตั้งศูนย์อำนวยการสถานการณ์อุทกภัย โดยมอบหมายให้ รองนายกรัฐมนตรี
(นายภูมิธรรม เวชยชัย) เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ เป็นรองประธาน ซึ่งสถานการณ์อุทกภัยในครั้งนี้มี ความเสียหายพอสมควร กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์จึงต้องเร่งหามาตรการช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป โดยขอให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ จัดส่งโครงการสำหรับฟื้นฟูและช่วยเหลือเกษตรกรหลังน้ำลดให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ภายในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗

มติที่ประชุม มอบหมายหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำโครงการสำหรับฟื้นฟู
และช่วยเหลือเกษตรกรหลังน้ำลด และจัดส่งให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ภายในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗

เลิกประชุม เวลา ๑๑.๔๐ น.

นางเพ็ญรุ้ง สมบัติมิตร
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ผู้จัดรายงานการประชุม

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร
เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กรรมการและเลขานุการ

ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับกล้วยไม้ และวันกล้วยไม้แห่งชาติ

ความเป็นมา

ด้วยรัฐธรรมนูญว่าด้วยการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า) ได้มีข้อสั่งการในการลงพื้นที่ตรวจราชการจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2567 โดยมีบัญชาให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาดำเนินการผลักดันให้มีวันกล้วยไม้แห่งชาติ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประชุมร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ แกนนากกล้วยไม้ และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ รวมทั้งประธานและคณะกรรมการมูลนิธิระพี - กลียา สาคริก เพื่อพิจารณาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ เหตุการณ์ที่สำคัญ ตลอดจนประวัติความเป็นมาและคุณค่าที่ควรเสนอกำหนดเป็นวันกล้วยไม้แห่งชาติ จึงได้มีการกำหนดให้วันที่ 18 มกราคมของทุกปีเป็นวันกล้วยไม้แห่งชาติ ซึ่งเป็นวันสำคัญของชาติที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้

คณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ในการประชุมครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2567 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบและให้นำเสนอคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์พิจารณาให้ความเห็นชอบกำหนดให้วันที่ 18 มกราคมของทุกปี เป็นวันกล้วยไม้แห่งชาติ

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีหนังสือเรียนประธานมูลนิธิจุฑาภรณ์ - พันธุ์ทิพย์ ขออนุญาตใช้วันสิ้นพระชนม์จอมพลเรือ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต เป็นข้อมูลอ้างอิงในการกำหนดให้วันที่ 18 มกราคมของทุกปีเป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” ประธานมูลนิธิ โดยหม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร ได้ดำเนินการเรียนถามความเห็นสมาชิกราชสกุลบริพัตรผู้อาวุโส ซึ่งต่างให้ความเห็นชอบแล้ว จึงสามารถนำวันครบรอบวันสิ้นพระชนม์พระองค์ท่าน วันที่ 18 มกราคม ไปบรรจุเป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ”

คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ในการประชุมครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2567 ที่ประชุมมีมติรับทราบกำหนดให้วันที่ 18 มกราคมของทุกปี เป็นวันกล้วยไม้แห่งชาติ และนำเสนอเรื่องดังกล่าวเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเห็นเพื่อพิจารณา ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. มิติด้านบุคคลสำคัญ

กล้วยไม้ ได้ถูกนำมาประดับตกแต่งในประเทศไทยมาอย่างยาวนาน โดยการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้อย่างจริงจังได้ถูกเริ่มในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ต่อมาจอมพลเรือ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงนิพนธ์และทรงจัดพิมพ์หนังสือ “ตำราเล่นกล้วยไม้” เล่มแรกของประเทศไทย เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นงานอดิเรก เมื่อปี พ.ศ. 2460 ในวงกว้างจนได้รับการยกย่องให้ทรงเป็น “พระบิดาวงการกล้วยไม้ของประเทศไทย”

2. มิติด้านเหตุการณ์สำคัญของกล้วยไม้กับประวัติศาสตร์ชาติไทย

ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดงาน The 9th World Orchid Conference Bangkok 1978 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2521 ณ สวนสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นการจัดงานกล้วยไม้ในระดับนานาชาติขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย และมีผู้เข้าร่วมงานประชุมกว่า 3,000 คน จาก 41 ประเทศทั่วโลก โดยพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 เสด็จฯ แทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เมื่อครั้งยังทรงเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จร่วมงานและเป็นประธานเปิดงานชุมนุมกล้วยไม้โลกครั้งที่ 9 และไปรษณีย์ไทยได้ออกแสตมป์ชุดการประชุมกล้วยไม้โลกครั้งที่ 9 ปี 2521 อีกด้วย

3. มิติทางด้านเศรษฐกิจ

กล้วยไม้ไทย มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจในประเทศอย่างมาก โดยประเทศไทยเป็นที่รู้จักในฐานะเป็นผู้ผลิตและส่งออกกล้วยไม้เขตร้อน (Tropical orchid) อันดับ 1 ของตลาดโลก ด้วยสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมกับการผลิต ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร กรุงเทพฯ ราชบุรี และจังหวัดนนทบุรี เนื้อที่เพาะปลูกกล้วยไม้ 17,183 ไร่ มีเกษตรกรปลูกกล้วยไม้ที่มีทักษะและประสบการณ์ประมาณ 1,600 ราย พันธุ์ที่ส่งออกหลัก ได้แก่ สกุลหวาย (พันธุ์โซเนีย และขาวสนาน) สกุลอะแรนดา (มอคคาร่า) แวนดา และออนซิเดียม ผลผลิตออกมาก ในช่วงเดือนกันยายน - มกราคม ผลผลิตกล้วยไม้ไทยเป็นผลผลิตเพื่อการส่งออกร้อยละ 50 และใช้ในประเทศร้อยละ 50 โดยประเทศไทยเป็นแหล่งพันธุ์กรรมของกล้วยไม้เขตร้อนที่พบในธรรมชาติมากกว่า 1,200 ชนิด เนื่องจากมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ จึงเป็นแหล่งกระจายพันธุ์ของกล้วยไม้พันธุ์แท้ (Species) ซึ่งได้รับความสนใจจากนักอนุรักษ์กล้วยไม้ทั่วโลก ความหลากหลายของกล้วยไม้ไทยทั้งพันธุ์แท้และลูกผสมได้เป็นที่ยอมรับในระดับโลก ประเทศไทยจึงเป็น Land of Orchid แห่งหนึ่งของโลก รวมทั้งมีการนำดอกกล้วยไม้ไทยมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของสายการบินระดับประเทศอย่างการบินไทย เพื่อเอกลักษณ์ในการแสดงถึงการให้บริการด้วยเสน่ห์แบบไทย โดยใช้ ‘มาดามปอมปาดัวร์’ ดอกกล้วยไม้สีม่วง อย่างต่อเนื่องมานานกว่า 50 ปี

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นโอกาสที่ดีของประเทศไทย ที่จะแสดงความเป็นเอกลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ที่โดดเด่น ในการสร้าง Soft Power ของประเทศไทยที่มีชื่อเสียงในวงการกล้วยไม้ทั่วโลก เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของกล้วยไม้ไทย และส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว รวมทั้งยกระดับมาตรฐานกล้วยไม้ ซึ่งกล้วยไม้ไทยสามารถสร้างเป็นอาชีพ สร้างรายได้สู่การเป็นสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญเพื่อการส่งออกของประเทศไทยอย่างยั่งยืน

ความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

“เอกลักษณ์ของชาติ” หมายความว่า ลักษณะที่แสดงถึงความเด่นและดีงามเฉพาะที่ร่วมกันของชาติไทย เกี่ยวกับประชากร ดินแดน ศิลปวัฒนธรรม ภาษาไทย ความเป็นเอกราชและอธิปไตย เกียรติภูมิของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความเป็นชาติ ช่วยให้ประเทศไทยสามารถรักษาความมั่นคงและเจริญก้าวหน้าบนพื้นฐานของความสงบสุข ประชาชนมีค่านิยมรัก ความสามัคคี เอื้ออาทร และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมาได้จนถึงทุกวันนี้

“การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ” หมายความว่า การดำเนินการใด ๆ ด้านเอกลักษณ์ของชาติ เพื่ออนุรักษ์ ปกป้อง พัฒนา เผยแพร่และส่งเสริมอย่างสร้างสรรค์ด้วยจิตสำนึกด้านคุณธรรม ความดีงาม ความรักหวงแหน และความภาคภูมิใจ ในอันที่ช่วยให้ประเทศไทยสามารถรักษาความมั่นคง และส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าบนพื้นฐานของความสงบสุข ประชาชนมีความเข้าใจ เอื้ออาทร และรู้จักสามัคคี (ที่มา : ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ พ.ศ. 2549 ราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 28 กันยายน 2549 เล่มที่ 123 ตอนที่ 100 5 หน้า)

หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 192 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2544 เรื่อง การกำหนดสัญลักษณ์ประจำชาติไทย รายละเอียดคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2544 การกำหนดสัญลักษณ์ประจำชาติไทย 3 สิ่ง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนี้

1. สัตว์ประจำชาติไทย คือ “ช้างไทย” Chang Thai หรือ Elephant
2. ดอกไม้ประจำชาติไทย คือ “ดอกราชพฤกษ์” (คุน) Ratchapruek
3. สถาปัตยกรรมประจำชาติ คือ “ศาลาไทย” Sala Thai

(ที่มา : ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการกำหนดสัญลักษณ์ของชาติไทย พ.ศ. 2544 ราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2545 เล่มที่ 118 ตอนที่ 99 ง. 1 หน้า)

ความเป็นมาของกล้วยไม้ในประเทศไทย

กล้วยไม้ ได้ถูกนำมาประดับตกแต่งโดยหมู่ชนชั้นสูงของประเทศไทยมานานแล้ว โดยการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ในประเทศไทยอย่างจริงจังได้ถูกเริ่มในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อปี พ.ศ. 2417 โดยนายเฮนรี อาลาบาสเตอร์ (Henry Alabaster) ราชเลขาธิการปรึกษาส่วนพระองค์ในรัชกาลที่ 5 ได้นำเข้าคัทลียา มาแสดงที่สวนสราญรมย์ และต่อมายังได้นำเข้าคัทลียาเพิ่มเติมจากต่างประเทศ เช่น ทวีปอเมริกาใต้ มาปลูกเลี้ยงในเรือนกล้วยไม้ โดยมีการปลูกเลี้ยงอย่างถูกวิธี ยุคแรกของการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ในประเทศไทยนั้น มีการปลูกเลี้ยงเฉพาะคนกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งมีกำลังทรัพย์สูง เนื่องจากกล้วยไม้ส่วนใหญ่ที่ปลูกเลี้ยงมาจากการนำเข้าทางเรือ ทำให้กล้วยไม้เสียหายระหว่างทางเป็นจำนวนมาก จึงมีราคาสูงเกินกว่าที่สามัญชนจะสามารถจัดหาปลูกเลี้ยงได้

เมื่อนายเฮนรี อาลาบาสเตอร์ ถึงแก่กรรมใน พ.ศ. 2429 พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นทิฆารวงศ์ประวติ ได้ทรงรับช่วงกล้วยไม้ต่อและได้ทรงรวบรวมกล้วยไม้พันธุ์ต่าง ๆ เพิ่มเติม ทั้งยังทรงมีพระเมตตาแบ่งปันความรู้ในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้และทรงประทานต้นกล้วยไม้แก่ผู้สนใจอย่างจริงจัง โดยทรงมิได้หวงแหน นอกจากทรงปลูกเลี้ยงแล้วยังทรงผสมพันธุ์คัทลียาและทรงปลูกเลี้ยงจนออกดอกเป็นผลสำเร็จครั้งแรกในประเทศไทย

ต่อมาจอมพลเรือ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต พระองค์ทรงสนพระทัยในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นงานอดิเรกตั้งแต่ต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงเรียนรู้การปลูกเลี้ยงกล้วยไม้และต่อมาได้ทรงรับช่วงต้นกล้วยไม้ทั้งหมดจากพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นทิฆารวงศ์ประวติ พระองค์ได้ทรงเห็นว่าผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ต้องนำความรู้จากตำราภาษาต่างประเทศมาลองผิด - ลองถูก จึงได้ทรงนำความรู้จากการศึกษาค้นคว้าตำราต่างประเทศผนวกกับประสบการณ์การปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ของพระองค์ ทั้งทรงนิพนธ์และทรงจัดพิมพ์หนังสือ “ตำราเล่นกล้วยไม้” เล่มแรกของประเทศไทย เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นงานอดิเรก เมื่อ พ.ศ. 2460 หนังสือดังกล่าวนับเป็นหนังสือเกี่ยวกับการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ในประเทศไทยเล่มแรกที่แต่งจากประสบการณ์ของผู้เขียน (ทรงระบุด้วยว่ามีผู้อื่นแปลบางส่วนของหนังสือ The Orchid - Grower's Manual ออกเผยแพร่ก่อน) การที่จอมพลเรือ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ได้ทรงนำความรู้ด้านการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ในสภาพแวดล้อมของประเทศไทยออกเผยแพร่ผ่าน “ตำราเล่นกล้วยไม้” ในวงกว้าง ทั้งยังทรงเมตตาให้ข้อคิดเพื่อไม่ให้เกิดการ “ฮือ” เล่นกล้วยไม้ตามกระแสนิยมในสังคมยุคนั้น ได้สร้างการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่แก่วงการกล้วยไม้ของไทย โดยทำให้มีการพัฒนาเทคนิคการปลูกเลี้ยงและขยายพันธุ์กล้วยไม้มากขึ้น การปลูกเลี้ยงกล้วยไม้จึงขยายตัวออกสู่ประชาชนในวงกว้าง แล้วนำไปสู่การรวมกลุ่มประชาชนทั่วไปผู้สนใจกล้วยไม้และไม้ประดับอื่น จนได้รับการยกย่องให้ทรงเป็น “พระบิดาวงการกล้วยไม้ของประเทศไทย”

ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 วงการกล้วยไม้ของไทยมีการขยายตัวขึ้นจากการมีระบบขนส่งสินค้าทางอากาศ ทำให้กล้วยไม้ที่นำมารอดชีวิตมากขึ้น และมีราคาลดลง และปี พ.ศ. 2480 ได้มีการนำกล้วยไม้ทั้งพันธุ์แท้และลูกผสมจากต่างประเทศเข้ามาเผยแพร่ปลูกเลี้ยงกันกว้างมากขึ้น และปี พ.ศ. 2484 พลโท นายแพทย์หลวงนิത്യเวชวิชิตฐ์ (นิത്യ เปาเวทย์) สามารถเพาะเมล็ดกล้วยไม้บนอาหารสังเคราะห์ในสภาพปลอดเชื้อตามวิธีของ Knudson ได้สำเร็จ และปลูกเลี้ยงจนออกดอกได้เป็นคนแรกในประเทศไทย ทำให้การผสมพันธุ์ลูกผสมมีมากขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2490 อาจารย์กาน ชลวิจารณ์ อดีตหัวหน้าแผนกวิชาพฤกษศาสตร์และโรคพืช มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเริ่มสอนการวิจัยการผสมพันธุ์และการเพาะเมล็ดกล้วยไม้ในสภาพปลอดเชื้อ ส่งผลให้มีการจำหน่ายต้นกล้วยไม้ลูกผสมสกุลหวายแก่สาธารณชนเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2492 และได้จดทะเบียนชื่อ grex แก่คู่ผสม *Dendrobium stratiotes* x *Dendrobium schulleri* เป็น *Dendrobium Bangkhen* ในปี พ.ศ. 2493

การค้าดอกกล้วยไม้ได้เริ่มต้นตามมามากมายหลัง ประมาณปี พ.ศ. 2512 ในขณะที่วงการกล้วยไม้ของประเทศไทย ได้กระจายการเลี้ยงกล้วยไม้ออกสู่ประชาชนในระดับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่สูงนัก พันธุ์กล้วยไม้ก็เริ่มมีราคาลดลง อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงเริ่มมีการปลูกกล้วยไม้ตัดดอกเป็นการค้าขึ้น กล้วยไม้ที่ปลูกตัดดอกเป็นการค้าในระยะแรก ๆ นั้น ได้แก่ หวายลูกผสมที่มีชื่อว่า ปอมปาดัวร์ (*Dendrobium Pompadour*) ตลาดดอกกล้วยไม้ของประเทศไทยในต่างประเทศนั้น เริ่มต้นขึ้นในทวีปยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศเยอรมนีตะวันตก ฮอลันดา อิตาลี และสวีเดน เป็นต้น ต่อมาในระยะหลัง ได้มีการเปิดตลาดดอกกล้วยไม้ขึ้นในประเทศญี่ปุ่น ประมาณปี พ.ศ. 2520 และในปี พ.ศ. 2523 ได้สำรวจตลาด และทดลอง ส่งดอกไม้ไปยังสหรัฐอเมริกา และแคนาดา มูลค่าทั้งหมดของดอกกล้วยไม้ที่ส่งจากประเทศไทย ออกไปสู่ตลาดต่างประเทศ ได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนประมาณ ๕๐๐ ล้านบาท และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต ด้านการปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้ เพื่อตัดดอกเป็นการค้านั้น เริ่มมีการวิจัย และส่งเสริมเผยแพร่ ให้ชาวสวนกล้วยไม้ขยายการผลิตออกไปสู่พันธุ์กล้วยไม้ใหม่ ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา การปลูกกล้วยไม้ตัดดอก ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเป็นอาชีพของชาวสวนเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งกล้วยไม้สามารถสร้างเป็นอาชีพ สร้างรายได้สู่การเป็นสินค้าไม้ดอกเศรษฐกิจที่สำคัญเพื่อการส่งออก ของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จนเป็นสัญลักษณ์ของประเทศไทยในสายตานานาชาติ (หนังสือว่าด้วย กล้วยไม้: ศาสตร์และศิลป์เพื่อการพัฒนา)

เหตุการณ์สำคัญของกล้วยไม้กับประวัติศาสตร์ชาติไทย

ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดงาน The 9th World Orchid Conference Bangkok 1978 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2521 ณ สวนสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นการจัดงานกล้วยไม้ในระดับนานาชาติขึ้นครั้งแรก ในประเทศไทย มีทั้งกิจกรรมการประชุมทางวิชาการ การจัดแสดง และการประกวดกล้วยไม้ที่ส่งมาจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และการจัดทัศนศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม และสิ่งที่น่าสนใจต่างๆ ของประเทศด้วย มีผู้เข้าร่วมงานประชุมกว่า 3,000 คน จาก 41 ประเทศทั่วโลก โดยพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 เสด็จฯ แทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เมื่อครั้งยังทรงเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จร่วมงานและเป็นประธานเปิดงานชุมนุมกล้วยไม้โลกครั้งที่ 9 และทรงพระราชดำรัสความว่า “มีความยินดีที่ได้มาร่วมงานนี้ ขอต้อนรับและขอขอบใจผู้แทนของสถาบันและสมาคมต่าง ๆ ในต่างประเทศ ตลอดจนทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือ ร่วมใจจัดงานครั้งนี้ อันเป็นประโยชน์และเป็นเกียรติประวัติแก่ประเทศชาติ การชุมนุมครั้งนี้ นอกจากจะมีวัตถุประสงค์ ที่จะส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาการ และทางด้านสังคมแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีต่อกัน ในระหว่างผู้ที่สนใจและเกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ ได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นกับผู้ที่มีความรู้และความสนใจ ในสิ่งเดียวกัน อันจะเป็นทางเสริมสร้างให้เกิดความสงบสุขขึ้นในระหว่างมวลมนุษยชาติทั่วโลก เพราะความงาม ตามธรรมชาติ นั้น เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถบันดาลให้คนมีความเจริญทางด้านจิตใจ มีความคิดสร้างสรรค์ในสิ่งดีงาม โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นเชื้อชาติใด ภาษาใด หรือสาขาอาชีพใด นับได้ว่า กล้วยไม้เป็นงานอดิเรกที่ให้ความเพลิดเพลิน และการพักผ่อนหย่อนใจที่ดี ทั้งยังเป็นสื่อสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ในระหว่างมนุษยชาติอย่างกว้างขวาง อีกด้วย” ซึ่งนับเป็นงานชุมนุมนานาชาติครั้งใหญ่ เป็นประวัติการณ์ของประเทศไทย และได้รับการชมเชยจากทั่วโลก ว่าเป็นงานชุมนุมกล้วยไม้โลกที่ประสบผลสำเร็จมากที่สุด เท่าที่ได้เคยมีมา และไปรษณีย์ไทยได้ออกแสตมป์ชุดการประชุม กล้วยไม้โลกครั้งที่ 9 พ.ศ. 2521 อีกด้วย (ที่มา : หนังสือเมืองไทยโลกของกล้วยไม้)

(ที่มา : แสตมป์การประชุมกล้วยไม้โลก (ครั้งที่ 9) Thailand Stamps 1978 9th World Orchid Conference)

การใช้ประโยชน์จากกล้วยไม้ และสัญลักษณ์จากกล้วยไม้ไทย

มนุษย์รู้จักการใช้ประโยชน์จากกล้วยไม้มายาวนานไม่ต่ำกว่าหลายร้อยปี โดยปรากฏหลักฐานในรูปแบบของหนังสือและงานศิลปะเก่าแก่ที่หลงเหลืออยู่ในหลายประเทศ เช่น จีน ญี่ปุ่น อิตาลี กรีซ ฯลฯ นอกจากปลูกเลี้ยงเพื่อความสวยงามของดอกหรือประดับสถานที่แล้ว บางชนิดยังใช้เป็นส่วนประกอบสำคัญของสมุนไพร เช่น ลำลูกกล้วย ตากแห้งของกล้วยไม้หลายชนิดในสกุลหวาย (Dendrobium) ที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในยาจีนบางตำรับ หรือใช้ปรุงแต่งกลิ่นอาหาร เช่น ฝักวานิลลา (Vanilla) ซึ่งเป็นกล้วยไม้อิงอาศัยชนิดหนึ่งที่กลายเป็นวัตถุดิบที่ขาดไม่ได้ในการทำขนมหวาน และไอศกรีม (ice cream) โดยปรากฏอยู่ในวรรณคดีไทยหลายเรื่องตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ของกรุงรัตนโกสินทร์ มีผู้นำต้นเข้ามาปลูกเลี้ยงกันอย่างจริงจัง และมีการพัฒนาสายพันธุ์ สร้างกล้วยไม้ลูกผสมใหม่ ๆ มากมายจนถึงปัจจุบัน

“กล้วยไม้” เป็นดอกไม้สัญลักษณ์ประจำวันครู ว่าด้วยคุณลักษณะของดอกกล้วยไม้ มีลักษณะและความหมายคล้ายคลึงกับความพยายามของครู เพราะกว่ากล้วยไม้แต่ละช่อจะผลิดอกออกผลให้เราชื่นชมได้ ต้องใช้เวลาและต้องการดูแลเอาใจใส่ไม่น้อย เช่นเดียวกับครูแต่ละคน กว่าที่จะสั่งสอนศิษย์คนหนึ่งจนคนเล่าให้มีความเจริญงอกงามก้าวหน้าในชีวิตได้ ก็ต้องใช้เวลาอบรมสั่งสอนมิใช่น้อยเช่นกัน นอกจากนี้ กล้วยไม้ยังเป็นพืชที่อยู่ในที่สูงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศไม่ร่วงโรยง่าย เปรียบเสมือนครูที่อยู่ทั่วแดนไทยที่ต้องอดทนต่อสู้เพื่ออุดมการณ์และอุทิศตนเพื่อการศึกษาของชาติ รวมทั้ง มีการนำดอกกล้วยไม้ไทยมาใช้เป็นสัญลักษณ์ในระดับประเทศอย่างการบินไทย เป็นสายการบินที่ใช้ดอกกล้วยไม้เป็นสัญลักษณ์ประกอบการบริการมายาวนาน เพื่อสะท้อนการให้บริการด้วยเสน่ห์แบบไทย โดยใช้ดอกกล้วยไม้ สีม่วง ‘มาดามปอมปาดัวร์’ มาประดิษฐ์เป็นช่อดอกไม้ติดเสื้อแจกให้กับผู้โดยสาร และปักบนชุดพนักงานต้อนรับ อย่างต่อเนื่องมานานกว่า 50 ปี และได้นำสีของดอกกล้วยไม้อยู่ในตราสัญลักษณ์ของการบินไทย โดยปี พ.ศ. 2515 การบินไทยเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการยกระดับรูปแบบการดำเนินงานและภาพลักษณ์ให้มีความเป็นสากลยิ่งขึ้น โดยออกแบบตราสัญลักษณ์ใหม่แบบที่ได้รับการคัดเลือกมีลวดลายที่ดูอ่อนช้อยแบบไทย ผสานความสมัยใหม่แบบสากล โดยคณะออกแบบได้แรงบันดาลใจมาจาก “ใบเสมา” นำมาตะแคงเอียงข้างลง สื่อถึงความเร็วที่พุ่งขึ้นตรงไปในท้องฟ้า และใช้สีทองจากวัดวชิรอาราม สีม่วงจากดอกกล้วยไม้ (มาดามปอมปาดัวร์) และสีชมพูจากผ้าไหมไทย เพื่อเอกลักษณ์ในการแสดงถึงการให้บริการด้วยเสน่ห์แบบไทย และในปี พ.ศ. 2548 การบินไทยปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ให้ดูมีชีวิตชีวาขึ้น โดยออกแบบลวดลายที่ลำตัวเครื่องบินให้ดูทันสมัย

รวมถึงออกแบบตราสัญลักษณ์ใหม่โดยปรับให้ดูมีมิติขึ้น และเน้นสีให้เด่นชัดและสดใสขึ้น แต่ยังคงอยู่ในโทนสีเดิม อีกทั้งออกแบบตัวอักษรใหม่ โดยปรับให้เป็นตัวพิมพ์ใหญ่เท่ากันหมด เพื่อแสดงความแข็งแกร่งและมั่นคงขององค์กร กลายเป็นตราสัญลักษณ์ที่อยู่คู่การบินไทยจนถึงปัจจุบัน (ที่มา : วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี/การบินไทย)

ลักษณะสำคัญของกล้วยไม้

กล้วยไม้ เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวในวงศ์ Orchidaceae ทั่วโลกพบประมาณ 20,000 ชนิด จาก 700 วงศ์ ว่ากันว่าชื่อ “กล้วยไม้” ในภาษาไทยนั้นมาจากลักษณะของลำต้นที่ดูคล้ายกับหวีกล้วยซึ่งเกาะอยู่บนต้นไม้ กล้วยไม้เป็นพืชวงศ์ใหญ่ที่มีความหลากหลายของสายพันธุ์และมีความสวยงามที่โดดเด่น โดยมีลักษณะเฉพาะที่ทำให้กล้วยไม้แตกต่างจากพืชอื่น ๆ มีลักษณะสำคัญ การปลูก และสายพันธุ์ ดังนี้

1. จัดเป็นพืชดอกที่มีทั้งลำต้นแท้ (Stem) และลำต้นเทียม (Pseudostem) ที่มีการสังเคราะห์แสงแบบ CAM (Crassulacean acid metabolism) โดยการสังเคราะห์แสงของกล้วยไม้เริ่มตั้งแต่วเวลาปากใบเปิดในเวลากลางคืน เพื่อดูดตรึงก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เข้าไปเก็บไว้ในรูปกรดมาลิก (malic acid) เมื่อถึงเวลากลางวันมีแสงแดดจึงนำก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เก็บไว้มาใช้ในกระบวนการสังเคราะห์แสง ช่วงกลางวันที่มีแสงแดดปากใบของกล้วยไม้หลายชนิดจะปิด และชั้นผิวใบหนาเนื่องจากชั้น cuticle & palisade cell ทำให้กล้วยไม้มีใบหนาอวบ น้ำ ทนทานต่อความแห้งแล้งได้ดี โดยพืชในวงศ์กล้วยไม้มีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ประจำวงศ์ ได้แก่ 1) ก้านชูเกสรเพศผู้และก้านชูเกสรเพศเมียเชื่อมกันเป็นชิ้นเดียว เรียกว่า “เส้าเกสร” (gynostemium) เพื่อให้เหมาะสมกับการที่มีแมลงและนกเป็นพาหนะถ่ายเรณู และ 2) เมล็ดมีขนาดเล็กมาก ซึ่งภายในมีเพียงกลุ่มเซลล์ที่ยังไม่มีพัฒนาการด้านรูปร่าง เรียกว่า “pro-embryo” และไม่มีอาหารสะสม จึงมีน้ำหนักราว สามารถปลิวตามกระแสลมได้เป็นระยะไกล สองลักษณะดังกล่าวสามารถพบได้ในกล้วยไม้ทุกชนิด

2. การเจริญเติบโตแบบกึ่งอิงอาศัย กล้วยไม้หลายชนิดเติบโตในสภาพแวดล้อมที่อิงอาศัยบนต้นไม้ใหญ่ โดยไม่ทำลายต้นไม้ที่อิงอยู่ การเจริญเติบโตเช่นนี้ทำให้กล้วยไม้ได้รับแสงแดดและอากาศที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโต นอกจากกล้วยไม้อิงอาศัย ยังมีกล้วยไม้บางชนิดที่เจริญเติบโตบนดินและดูดซึมสารอาหารจากดินโดยตรงอย่างกล้วยไม้ดิน

3. ดอกที่มีความสวยงามและซับซ้อน

3.1 โครงสร้างของดอก ดอกกล้วยไม้มีลักษณะซับซ้อน ประกอบด้วยกลีบดอก 6 กลีบ เรียงเป็น 2 วง วงแรกคือกลีบเลี้ยง 3 กลีบ และวงที่สองคือกลีบดอกอีก 3 กลีบ โดยหนึ่งในกลีบนี้จะถูกดัดแปลงเป็น “ปาก” (labellum) ที่มีหน้าที่ดึงดูดแมลงหรือสัตว์ผสมเกสร

3.2 สีสน กล้วยไม่มีสีสนที่หลากหลายและโดดเด่น บางชนิดมีลวดลายที่สวยงาม เช่น ลายเส้น จุด หรือสีที่ผสมกันอย่างลงตัว

3.3 ขนาดและรูปร่างของดอก กล้วยไม่มีดอกที่มีขนาดแตกต่างกันไปตั้งแต่เล็กจิ๋วไปจนถึงดอกขนาดใหญ่ รูปร่างของดอกก็หลากหลายตามสายพันธุ์

4. การขยายพันธุ์ กล้วยไม้ขยายพันธุ์ทั้งแบบอาศัยเพศและไม่อาศัยเพศ โดยการผสมเกสรของกล้วยไม้มักต้องอาศัยแมลงหรือสัตว์เล็กๆ ที่มาช่วยผสมเกสร เช่น ผึ้ง แมลงหวี่ หรือแมลงปอ นอกจากการขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด กล้วยไม้ยังสามารถขยายพันธุ์แบบอาศัยเพศโดยการแยกหน่อหรือตัดส่วนของลำต้นเพื่อปลูกใหม่

5. สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมของการปลูกกล้วยไม้ ประกอบด้วย

5.1 แสงแดด (Sunlight or Light Intensity) เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตของกล้วยไม้ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการสังเคราะห์แสง ซึ่งเป็นการสร้างอาหารของต้น และเชื่อมโยงถึงอีกหลายระบบ เช่น การหายใจ การสะสมอาหาร การสังเคราะห์ฮอร์โมน การออกดอก คุณภาพดอก เป็นต้น ฉะนั้น ก่อนปลูกเลี้ยง จึงต้องรู้ในธรรมชาติของกล้วยไม้ที่ต้องการปลูกว่าสามารถขึ้นอยู่กลางแจ้งหรือเป็นที่ชุ่มชื้น ซึ่งปัจจุบัน กล้วยไม้เพื่อการค้าส่วนใหญ่ไม่ต้องการแสงแดดจัด การปลูกเลี้ยงจึงต้องการร่มเงา หรือมีการพรางแสง เช่น กล้วยไม้สกุลหวาย พรางแสงร้อยละ 50 - 60 สกุลอะแรนดา (มอคคารา) พรางแสงร้อยละ 40 - 50 สกุลออนซิเดียม พรางแสงร้อยละ 60 - 70 ซึ่งมีผลต่อการเจริญเติบโตทางรูปทรงของลำต้น การออกดอก และความแข็งแรง โดยถ้าความเข้มแสงมากในขณะที่กล้วยไม้ชนิดนั้น ๆ ต้องการความเข้มแสงต่ำ จะส่งผลให้เกิดอาการใบไหม้หรือแห้ง ในขณะเดียวกันถ้าความเข้มแสงน้อยเกินไป แต่กล้วยไม้ชนิดนั้นต้องการความเข้มแสงมาก จะส่งผลให้ต้นเกิดการยืดผิดปกติและไม่แข็งแรง นอกจากนี้ ความเข้มแสงยังมีผลต่อความชื้นสัมพัทธ์จำนวนชั่วโมงที่ได้รับ ทิศทางการจัดวางต้นกล้วยไม้ ต้องมีการจัดการอย่างถูกต้องและเหมาะสม

5.2 อุณหภูมิ (Temperature) เป็นปัจจัยที่แปรสภาพตามแสง ฤดูกาล และระดับความสูงจากน้ำทะเล ดังนั้นการปลูกกล้วยไม้เพื่อการค้า ต้องใช้พื้นที่ปลูกจำนวนมาก จึงต้องเลือกพื้นที่ที่มีอุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและออกดอก ซึ่งส่วนใหญ่กล้วยไม้ของประเทศไทยจัดเป็นกล้วยไม้เขตร้อนเจริญเติบโตได้ดีในช่วงอุณหภูมิ 25 - 35 องศาเซลเซียส นอกจากนี้ จำเป็นต้องปลูกบนพื้นที่ราบและไม่มีปัญหาน้ำท่วม

5.3 ความชื้นสัมพัทธ์ (Relative Humidity) ควรมีความชื้นสัมพัทธ์ประมาณร้อยละ 60 - 80 ถ้าความชื้นสัมพัทธ์ไม่เหมาะสม ต้นกล้วยไม้จะแสดงอาการไม่แข็งแรง เกิดเชื้อราได้และจะมีโอกาสเข้าทำลายต้นกล้วยไม้ หรือกรณีความชื้นสัมพัทธ์ไม่เพียงพอ การเจริญเติบโตลดลงและทิ้งใบได้

5.4 การถ่ายเทอากาศ (Air Ventilation) ควรเลือกพื้นที่ระบายอากาศดี มีลมพัดตลอดเวลา ทำให้ต้นกล้วยไม้เจริญเติบโตดี เนื่องจากลดอุณหภูมิและความชื้นส่วนเกินบนใบและวัสดุปลูกได้ และช่วยลดการระบาดของโรคและแมลงได้ อีกทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในแปลงได้อีกทางหนึ่ง

5.5 น้ำ (Water) เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการเจริญเติบโต ดังนั้น คุณภาพน้ำที่จะนำมาใช้ควรมีค่า pH ประมาณ 5.7 - 6.5 มีค่าการนำไฟฟ้าต่ำ (Electrical Conductivity, EC) น้อยกว่า 750 ไมโครซีเมนต์ต่อเซนติเมตร ปัจจุบัน วิธีการรดน้ำในสวนกล้วยไม้ นิยมใช้ระบบให้น้ำอัตโนมัติแบบพ่นฝอย (สปริงเกอร์) เพราะประหยัดแรงงานและเวลาในการรดน้ำ

5.6 ธาตุอาหาร มีความจำเป็นต่อการเจริญเติบโตเช่นเดียวกับพืชทั่วไป จึงควรมีทั้งธาตุอาหารหลัก ได้แก่ ไนโตรเจน (N) ฟอสฟอรัส (P) และโพแทสเซียม (K) ธาตุอาหารรอง ได้แก่ แคลเซียม (Ca) แมกนีเซียม (Mg) กำมะถัน (S) และจุลธาตุต่าง ๆ เช่น เหล็ก แมงกานีส เป็นต้น

กล้วยไม้ที่นิยมปลูกเป็นการค้าในประเทศไทยมีหลากหลายสกุล อาทิ สกุลหวาย อะแรนดา (มอคคารา) แวนดา และสกุลออนซิเดียม ฯลฯ ซึ่งแต่ละสกุลมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. กล้วยไม้สกุลหวาย

กล้วยไม้สกุลหวาย ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dendrobium* spp. วงศ์: ORCHIDACEAE เป็นกล้วยไม้สายพันธุ์ที่ส่งออกเป็นหลักของประเทศไทยอันดับที่ 1 โดยลักษณะทางพฤกษศาสตร์ เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว มีลักษณะการเจริญเติบโตแบบซิมโพเดียล (Sympodium) คือ กล้วยไม้ที่มีลำลูกกล้วยเมื่อลำต้นเจริญเติบโตเต็มที่แล้ว จะแตกหน่อเป็นลำต้นใหม่และเป็นกอมีใบเรียงสลับกันหรือเรียงซ้อนทับกัน ใบเดี่ยว แบนแข็งหนา สีเขียว เส้นใบขนานกันไปตามความยาวของใบดอกช่อ ออกตามซอกใบ ดอกเรียงสลับ 6 – 8 คู่ ปลายคี่ กลีบเลี้ยง 3 กลีบ สีเดียวกับกลีบดอก แต่สีเข้มกว่าเล็กน้อย กลีบดอก 5 กลีบ มักมี 3 สี ภายใน 1 ดอก มีกลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปร่างไปเนื่องจากมีเกสรเพศผู้ และยอดเกสรเพศเมียติดรูปมารวมอยู่ด้วยกัน มีลักษณะเป็นปาก (labellum) มีสีเข้มเด่นชัดกว่ากลีบอื่น ๆ ผลเป็นฝักสีเขียว เมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ภายในมีเมล็ดจำนวนมาก (ที่มา : เว็บไซต์สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล กล้วยไม้สกุลหวาย)

2. กล้วยไม้สกุลอะแรนดา (มอคคารา)

กล้วยไม้สกุลมอคคารา ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Mokara* spp. วงศ์: ORCHIDACEAE เป็นกล้วยไม้ลูกผสม 3 สกุล (*Arachnis* x *Ascocentrum* x *Vanda*) ในขั้นแรกนักพัฒนาพันธุ์ได้นำกล้วยไม้สกุลอะแรนนิส (*Arachnis*) หรือเอื้องแมลงปอที่พบทางภาคใต้ มาผสมกับสกุลแวนดา (*Vanda*) พบมากทางภาคเหนือ ได้แก่ ฟ้ามุ่ย เอื้องสามปอย เรียกเป็นสกุลใหม่ว่า อะแรนดา (*Aranda*) แล้วนำสกุลอะแรนดา มาผสมกับสกุลเข็ม (*Ascocenda*) ได้แก่ เข็มแสด เข็มแดง เป็นกล้วยไม้ที่มีดอกขนาดเล็ก กลายเป็นสกุลใหม่ เรียกว่า มอคคารา ซึ่งต้นมีการเจริญเติบโตแบบโมนาโพเดียล (Monopodial) ลักษณะใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับซ้ายขวาในระนาบเดียว ใบซ้อนชิดกัน แผ่นใบมีลักษณะขอบขนาน ใบพับรูปรางน้ำ (บางพันธุ์ปลายใบแผ่แบน) ใบมีลักษณะหนา ใบสีเขียว และกาบใบสีเขียวขอบใบเรียบ ปลายหยักเว้าไม่เท่ากัน ช่อดอกเกิดจากตาข้างตรงซอกใบ ปัจจุบัน มีผู้ปรับปรุงพันธุ์ได้ผสมสายพันธุ์ใหม่จนมีสีดอกเด่นชัด ออกมาในตลาดมากมายหลายสี เช่น เหลือง แดง ส้ม เหลืองจุด ส้มจุด บลู (ม่วง) และขาว เป็นต้น (ที่มา : เว็บไซต์อุทยานหลวงราชพฤกษ์)

3. กล้วยไม้สกุลแวนดา

กล้วยไม้สกุลแวนดา ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Vanda* spp. วงศ์ : ORCHIDACEAE เป็นกล้วยไม้ที่พบในป่าตามธรรมชาติประมาณ 40 ชนิด มีกระจายพันธุ์อยู่ในทวีปเอเชีย ตั้งแต่ประเทศอินเดีย ศรีลังกา พม่า ไทย อินโดนีเซีย จนถึงฟิลิปปินส์ แวนดาได้รับการปรับปรุงสายพันธุ์ขึ้นอีกหลายพันธุ์ โดยมีลักษณะทางพฤกษศาสตร์เป็นกล้วยไม้ประเภทโมโนโพเดียล (Monopodial) เจริญเติบโตทางยอด ไม่แตกกอ รากเป็นรากอากาศ ใบมีลักษณะกลมแบนหรือร่อง ใบซ้อนสลับกัน ช่อดอกจะออกด้านข้างของลำต้นสลับกับใบ ช่อดอกยาวและแข็ง กลีบนอกและกลีบในมีรูปร่างคล้ายคลึงกัน โคนกลีบแคบ และไปรวมกันที่โคนเส้าเกสร กลีบดอกในลำต้นใต้มีเดือยแหลมยื่นออกมาเป็นส่วนท้ายของปากกระเปาะ ปากกระเปาะของแวนดาเป็นแบบธรรมดาแบนเป็นแผ่นหนาแข็ง และพุ่งออกด้านหน้า รูปลักษณะคล้ายช้อน หูกระเปาะทั้งสองข้างแข็งและตั้งขึ้น สีดอกมีมากมายแตกต่างกันตามแต่ละชนิด ในปัจจุบันได้มีการจำแนกประเภทของแวนดา โดยอาศัยรูปร่างลักษณะของใบออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. แวนดาใบกลม มีลักษณะของใบกลมยาวทรงกระบอก ต้นสูง ช่อห่าง สังเกตได้ที่ใบติดอยู่ห่าง ๆ กัน มีดอกช่อละหลายดอก แต่ดอกจะบานติดต้นอยู่คราวละ 2-3 ดอกเท่านั้น เมื่อดอกข้างบนบานเพิ่มขึ้น ดอกข้างล่างจะโรยไล่กันขึ้นไปเรื่อย ๆ การปลูกใช้ดอกจึงนิยมปลิดดอกมากกว่าตัดดอกทั้งช่อ

2. แวนดาใบแบน ลักษณะใบแผ่แบนออก ถ้าตัดมาดูหน้าตัดจะเป็นรูปตัววี มีข้อถี่ปล้องสั้น ใบซ้อนชิดกัน ปลายใบโค้งลงและจักเป็นแฉก

3. แวนดาใบร่อง มีรูปทรงของใบและลำต้นคล้ายใบแบนมากกว่าใบกลม แวนดาประเภทนี้ไม่พบในป่าธรรมชาติ การนำมาปลูกเลี้ยงเป็นพันธุ์ลูกผสมทั้งสิ้น โดยนำแวนดาใบกลมมาผสมกับแวนดาใบแบน

4. แวนดาก้างปลา มีรูปทรงของใบและลำต้น กิ่งใบกลมกับใบแบน พบตามป่าธรรมชาติน้อยมาก เพราะกล้วยไม้พันธุ์นี้เป็นหมันทั้งสิ้น

ทั้งนี้ บรรดาแวนดาทั้ง 4 ประเภทนี้ แวนดาใบกลมเป็นแวนดาที่เลี้ยงง่ายที่สุด สามารถปลูกลงแปลงกลางแจ้งได้โดยไม่ต้องมีโรงเรือน แต่ดอกมักจะบานไม่ทน ส่วนที่เลี้ยงยากที่สุดคือ แวนดาใบแบน มีหลายพันธุ์ ทั้งดอกใหญ่และดอกเล็ก แต่ที่ได้รับความนิยม เช่น ดร.เอนก (ลูกผสมระหว่างแวนดา พิวส์ดีไลท์ x พรพิมล) เพราะดอกใหญ่ สีสวย เป็นต้น (ที่มา : โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช)

4. กล้วยไม้สกุลออนซีเดียม

กล้วยไม้สกุลออนซีเดียม ชื่อวิทยาศาสตร์ *Oncidium altissimum* วงศ์ ORCHIDACEAE เป็นกล้วยไม้ที่มีถิ่นกำเนิดในอเมริกา และได้รับความนิยมอย่างสูงจากผู้ชื่นชอบเลี้ยงกล้วยไม้ในทวีปอเมริการวมไปถึงในแถบอเมริกาใต้ ในธรรมชาติพบแล้วหลายร้อยชนิดและมีลูกผสมออนซีเดียมอีกมากกว่า 1,000 ชนิด ด้วยลักษณะที่โดดเด่นเฉพาะของออนซีเดียม โดยกล้วยไม้สกุลออนซีเดียมชนิดแรก มีชื่อว่า ‘ออนซีเดียม เอลทิสซิมัม’ (*Oncidium altissimum*) โดยผู้ตั้งชื่อคือ Olof Swartz ในปี ค.ศ. 1800 และกล้วยไม้สกุลออนซีเดียม ที่นำเข้ามาและปลูกเลี้ยงอย่างแพร่หลายเพื่อตัดดอกคือ โกลเดียนา (*Oncidium Goldiana*) ซึ่งเป็นลูกผสมระหว่าง เฟล็กซูโอซั่ม (*Oncidium flexuosum*) กับ สฟาซีลาตัม (*Oncidium Sphacelatum*) กล้วยไม้ชนิดนี้นิยมเรียก นางระบำ ตูกตาเร้งระบำ หรือกระโปรงเหม่หม่ กล้วยไม้สกุลนี้ส่วนใหญ่เป็นกล้วยไม้รากอากาศ (epiphytes) แม้บางชนิดจะเป็นรากกิ่งอากาศ (lithophytes) หรือรากดิน (terrestrials) มีรูปทรงของต้นทั้งที่เป็นแบบมีลำลูกกล้วย และไม่มีลำลูกกล้วย ต้นมีแต่ลำต้นเล็กสั้น และมีกาบใบหุ้มจนมิด ส่วนของยอดลำต้นสั้นจะมีใบขนาดใหญ่มากติดอยู่ 1-3 ใบ บางชนิดใบมีขนาดใหญ่หนา บางชนิดใบกลมยาว ดอกส่วนมากจะมีสีเหลืองหรือมีพื้นสีเหลืองลายสีน้ำตาล สีแดง สีขาวหรือสีชมพู เส้าเกสรมีปีกยื่นออกทั้ง 2 ข้าง มีตุ่มที่โคนปาก ปลายปากใหญ่ถือเป็นจุดเด่นของดอก

ความสำคัญเชิงเศรษฐกิจของกล้วยไม้

ประเทศไทยเป็นที่รู้จักในฐานะเป็นผู้ผลิตและส่งออกกล้วยไม้เขตร้อน (Tropical orchid) อันดับ 1 ของตลาดโลก ด้วยสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมกับการผลิต ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร กรุงเทพฯ ราชบุรี และจังหวัดนนทบุรี เนื้อที่เพาะปลูกกล้วยไม้ 17,183 ไร่ มีเกษตรกรปลูกกล้วยไม้ที่มีทักษะและประสบการณ์ประมาณ 1,600 ราย พันธุ์ที่ส่งออกหลัก ได้แก่ สกุลหวาย (พันธุ์ไซเนีย และขาวสนาน) อะแรนดา (มอคคารา) แวนดา และออนซีเดียม ผลผลิตออกมาก ในช่วงเดือนกันยายน - มกราคม ผลผลิตกล้วยไม้ไทย เป็นผลผลิตเพื่อการส่งออกร้อยละ 50 และใช้ในประเทศร้อยละ 50 โดยประเทศไทยเป็นแหล่งพันธุ์กรรมของกล้วยไม้เขตร้อนที่พบในธรรมชาติมากกว่า 1,200 ชนิด เนื่องจากมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ จึงเป็นแหล่งกระจายพันธุ์ของกล้วยไม้พันธุ์แท้ (Species) ซึ่งได้รับความสนใจจากนักอนุรักษ์กล้วยไม้ทั่วโลก ความหลากหลายของกล้วยไม้ไทยทั้งพันธุ์แท้และลูกผสมได้เป็นที่ยอมรับในระดับโลก ประเทศไทยจึงเป็น Land of Orchid แห่งหนึ่งของโลก

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นโอกาสที่ดีของประเทศไทย ที่จะแสดงความเป็นเอกลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ที่โดดเด่นในการสร้าง Soft Power ของประเทศไทยที่มีชื่อเสียงในวงการกล้วยไม้ทั่วโลก เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของกล้วยไม้ไทย และส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว รวมทั้งยกระดับมาตรฐานกล้วยไม้ และเพิ่มบทบาทให้เห็นถึงความสำคัญ

ของกล้วยไม้ไทย โดยการกำหนดให้เป็นวันสำคัญของชาติที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ ในวันที่ 18 มกราคมของทุกปี ให้เป็นวันกล้วยไม้แห่งชาติ ซึ่งเป็นการระลึกถึงจอมพลเรือ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต โดยอ้างอิงจากวันที่ 18 มกราคม 2487 ซึ่งเป็นวันสิ้นพระชนม์ของพระองค์ท่าน และได้แสดงศักยภาพกล้วยไม้ไทยในทุกมิติ ให้นานาประเทศได้รับรู้ถึงเอกลักษณ์กล้วยไม้ไทย และความสำคัญเชิงเศรษฐกิจของกล้วยไม้ ทั้งตลาดในประเทศและตลาดส่งออกต่างประเทศ สามารถสรุปได้ดังนี้

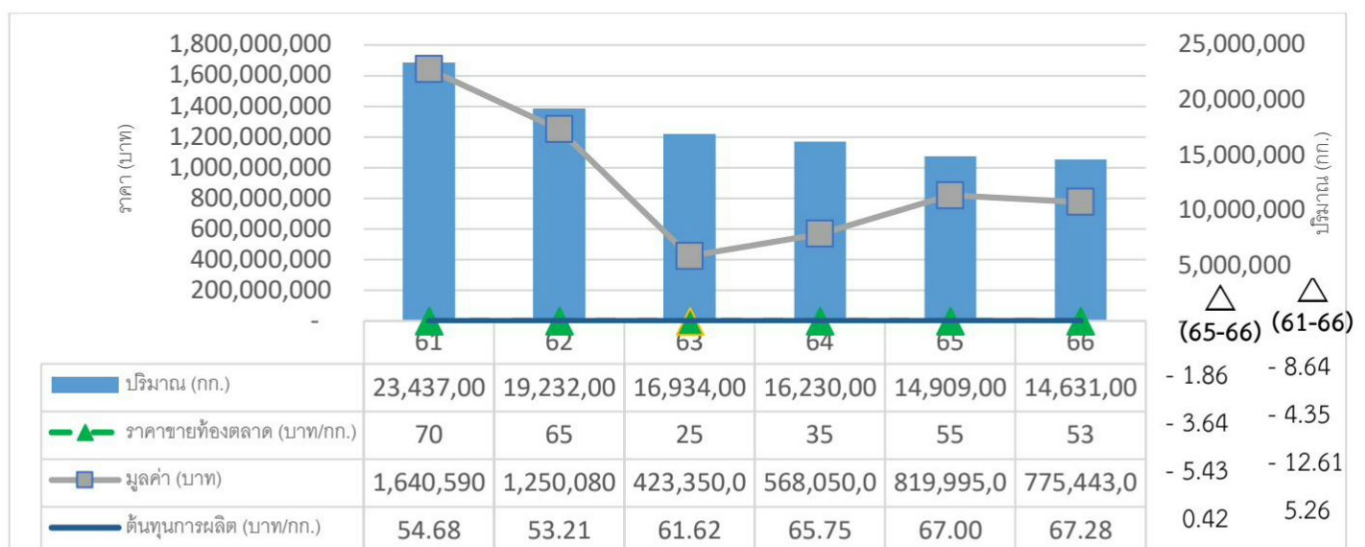
1. ความต้องการของตลาด (Demand)

1.1 ความต้องการของตลาดภายในประเทศ

ประเทศไทยมีความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกทั่วทุกภูมิภาค เพื่อใช้สำหรับพิธีกรรมทางศาสนา การจัดงานต่าง ๆ อาทิ งานอีเวนต์ การตกแต่งสถานที่ ฯลฯ ซึ่งต้องการใช้กล้วยไม้ที่ได้คุณภาพและมีความแปลกใหม่ โดยตลาดจำหน่ายที่สำคัญ ได้แก่ ปากคลองตลาด ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง และตลาดท้องถิ่นตามภูมิภาค โดยมีราคาขายท้องตลาด ช่วงปี 2561 - 2566 มีแนวโน้มลดลง ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.64 และ 4.35 ตามลำดับ เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจซบเซา จากการระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ผู้ประกอบการ โรงแรม ร้านอาหาร หยุดกิจการชั่วคราว รวมถึงการจัดกิจกรรมที่ต้องใช้ดอกไม้เป็นส่วนประกอบ ส่งผลให้ความต้องการใช้ในประเทศและราคาขายท้องตลาดจาก 23,437,000 กิโลกรัม และ 70 บาท ในปี 2561 เหลือ 14,631,000 กิโลกรัม และ 53 บาท ในปี 2566 ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 1.86 และ 3.64 ตามลำดับ ซึ่งความต้องการใช้ภายในประเทศ มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 50 ของผลผลิตทั้งหมด สอดคล้องกับมูลค่าผลผลิตที่ลดลง ในช่วงปี 2561 -2566 ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 12.61 ขณะที่ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.62 ซึ่งเป็นผลจากสภาพเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวเท่าที่ควรจากผลกระทบโรคโควิด 19 ประกอบกับต้นทุนการผลิต เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายา ค่าแรงงานที่สูงขึ้น ทำให้เกษตรกรรายย่อยส่วนใหญ่ไม่สามารถแบกรับภาระต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นได้ ปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น ประกอบกับสภาพอากาศที่แปรปรวน จึงส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงกว่าราคาขายท้องตลาดต่อเนื่องตั้งแต่ ปี 2563 - 2566

กราฟที่ 1 ความต้องการกล้วยไม้ตัดดอกของตลาดในประเทศ ปี 2566

กล้วยไม้ตัดดอก

ที่มา : ข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด

1.2 ความต้องการของตลาดส่งออกต่างประเทศ

กล้วยไม้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกล้วยไม้ตัดดอก โดยมีแนวโน้มมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกในช่วง 6 ปีที่ผ่านมาในปี 2561 – 2566 (ตารางที่ 2) ลดลงร้อยละ 0.93 สอดคล้องกับสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 79 ของมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ไทยทั้งหมด มีอัตราเติบโตลดลงร้อยละ 1.44 ในขณะที่ต้นกล้วยไม้มีแนวโน้มมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.86 สอดคล้องกับสัดส่วนมูลค่าการส่งออกต้นกล้วยไม้ คิดเป็นร้อยละ 21 ของมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ไทยทั้งหมด มีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.32 (ตารางที่ 3) จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงควรเร่งส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออกกล้วยไม้ ทั้งกล้วยไม้ตัดดอก และต้นกล้วยไม้ โดยเน้นตลาดส่งออกสำคัญที่มีมูลค่าสินค้าต่อหน่วยสูง เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เวียดนาม อิตาลี เป็นต้น เพื่อรักษาตลาดกล้วยไม้ของประเทศไทยให้กลับคืนมาดังเดิม ไม่ให้สูญเสียแก่ประเทศคู่แข่งขึ้น โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการพัฒนาสินค้ากล้วยไม้ให้มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐาน และมีความหลากหลาย ทั้งด้านพันธุ์ รูปลักษณ์/รูปแบบ และการใช้ประโยชน์ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าให้สูงขึ้น รวมทั้งประชาสัมพันธ์กล้วยไม้ให้เป็นที่รู้จักในตลาดโลก เพื่อขยายการส่งออกไปยังตลาดใหม่ ๆ ที่มีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มมากขึ้น ในแถบตะวันออกกลาง และคาดว่าสถานการณ์การส่งออกกล้วยไม้ปี 2566 มีแนวโน้มปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น เนื่องจากการคลี่คลายของสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด - 19

ตารางที่ 2 การส่งออกดอกกล้วยไม้ของไทยรายประเทศปี 2561 - 2566

ประเทศ	2561		2562		2563		2564		2565		2566		%Δ (65-66)		%Δ (61-66)	
	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
VIETNAM	2,797,843	286,962,403	2,913,010	323,606,759	8,528,363	313,873,591	2,028,051	262,363,074	2,672,560	501,193,176	2,544,518	495,988,030	(4.79)	(1.04)	(4.44)	11.69
UNITED STATES	2,639,036	605,410,955	2,501,539	529,938,125	1,059,122	203,493,540	1,678,342	337,427,560	1,926,822	477,342,643	1,861,715	493,509,581	(3.38)	(3.38)	(5.74)	(2.34)
JAPAN	3,885,823	508,252,894	3,614,455	499,301,644	2,603,512	395,508,433	2,387,137	343,086,579	2,340,729	340,705,751	2,220,723	370,577,763	(5.13)	(5.13)	(11.35)	(7.87)
CHINA	8,237,060	198,845,238	8,241,098	188,624,149	5,957,604	132,906,096	7,960,402	304,427,779	6,471,100	274,033,162	7,556,906	259,280,730	16.78	(2.8)	(2.45)	9.81
ITALY	1,126,927	170,877,215	1,072,680	153,421,269	556,731	81,185,255	718,231	108,271,965	694,309	128,705,666	598,282	123,361,496	(13.83)	(4.15)	(11.35)	(5.20)
Other	5,030,268	516,677,043	4,744,047	470,535,306	3,166,025	240,556,702	2,781,836	307,463,556	2,989,536	347,872,491	3,209,665	373,557,873	7.36	7.38	(10.19)	(6.31)
Sum	23,716,957	2,287,025,748	23,086,829	2,165,427,252	21,871,357	1,367,523,617	17,553,999	1,663,040,513	17,095,056	2,069,852,889	17,991,809	2,116,275,473	5.25	2.24	(6.90)	(0.93)

ที่มา : กรมศุลกากร ผ่าน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 การส่งออกต้นกล้วยไม้ของไทยรายประเทศปี 2561 - 2566

ประเทศ	2561		2562		2563		2564		2565		2566		%Δ (22-23)		%Δ (18-23)	
	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
BRAZIL	2,809,728	101,355,887	2,917,709	73,504,381	2,038,844	60,039,547	3,102,225	59,336,826	5,500,794	97,938,892	4,433,231	95,381,772	(19.41)	(2.61)	14.05	1.57
NETHERLANDS	4,528,296	94,863,147	5,895,986	103,133,211	6,702,638	112,909,455	12,070,602	177,689,467	8,471,709	138,312,552	3,003,540	82,054,412	(64.55)	(40.67)	(1.07)	1.75
UNITED STATES	2,114,750	57,693,864	1,350,005	29,528,487	1,211,941	37,603,515	1,550,249	54,738,936	1,511,531	79,256,790	947,108	61,873,973	(37.34)	(21.93)	(9.34)	11.11
VIETNAM	4,542,876	38,744,198	4,271,521	30,174,046	1,401,048	8,273,978	844,339	18,112,727	2,094,658	234,954,428	1,147,821	51,463,408	(45.20)	(78.10)	(23.82)	26.98
INDIA	2,905,321	24,535,551	3,083,040	31,706,775	1,150,082	19,689,027	1,503,695	28,586,215	1,709,889	29,566,974	2,982,163	44,480,606	74.41	50.44	(3.84)	9.38
Other	15,872,063	218,878,221	14,362,415	220,601,050	7,022,349	132,474,809	8,242,743	201,686,953	6,303,329	186,497,007	7,934,353	230,023,733	25.88	23.34	(15.22)	0.47
Sum	32,773,034	536,070,868	31,880,676	488,647,950	19,526,902	370,990,331	27,313,853	540,151,124	25,591,910	766,526,643	20,448,216	565,277,904	(20.10)	(26.25)	(7.38)	5.86

ที่มา : ข้อมูลกรมศุลกากร ผ่าน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. มาตรฐานการผลิต GAP

ปัจจุบันประเทศไทยมีเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้ตัดดอกประมาณ 1,476 ราย มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 17,183 ไร่ มีทั้งแบบที่ปฏิบัติตามเกษตรที่ดีที่เหมาะสมกับแบบทั่วไป ซึ่งมีขั้นตอนการผลิตกล้วยไม้ไม่แตกต่างกัน โดยการผลิตแบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสมมีการผลิตและดูแลรักษาที่เข้มงวดมากกว่าการผลิตแบบทั่วไป โดยเฉพาะในประเด็นการจดบันทึกการจัดการการผลิตอย่างสม่ำเสมอแต่ขั้นตอนการปฏิบัติอื่น ๆ เช่น การเตรียมสวนกล้วยไม้ การเตรียมพันธุ์ การควบคุมแหล่งน้ำ และคุณภาพน้ำ การใช้สารเคมีทางการเกษตร การเก็บเกี่ยว รวมถึงการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว มีการปฏิบัติที่เหมือนกัน แต่ด้วยเกษตรกรยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการผลิตกล้วยไม้ตามแบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสม และคิดว่ามีความยุ่งยากในการปฏิบัติ โดยเฉพาะการจดบันทึก รวมถึงขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตร และไม่เห็นถึงผลตอบแทนที่ได้จะคุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งเหตุผลผลตอบแทนนี้จัดเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้มีการขอใบรับรองมาตรฐาน GAP กล้วยไม้ มีเพียง 230 ราย บนเนื้อที่เก็บเกี่ยว 3,548.50 ไร่ คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 16 และ 21 ของจำนวนเกษตรกรและผลผลิตทั้งหมด ตามลำดับ เท่านั้น (ที่มา : ข้อมูลกรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 22 มิ.ย. 2567)

3. โครงสร้างเกษตรกรผู้ผลิตกล้วยไม้

เกษตรกรผู้ผลิตกล้วยไม้ในประเทศไทย สามารถจำแนกตามขนาดการผลิตได้ดังนี้

1. เกษตรกรรายย่อย มีพื้นที่ปลูกกล้วยไม้ไม่เกิน 10 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 50 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมด นิยมปลูกกล้วยไม้พันธุ์ที่ส่งตลาดทั่วไป (Mass market) สามารถผลิตผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ไม่เกิน 4,000 ต้น ใช้แรงงานครอบครัวเป็นหลัก จึงไม่เน้นการนำเทคโนโลยีการผลิตมาใช้ในแปลง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง เพราะซื้อของต่าง ๆ ในปริมาณที่น้อย ทำให้ผลตอบแทนที่ได้ต่ำ รวมทั้งเสี่ยงต่อปัญหาการจัดการหวั่นโซ่อุปทาน เช่น โรค แมลงศัตรูพืช ที่ส่งผลต่อคุณภาพผลผลิต และความผันผวนของราคา

2. เกษตรกรรายกลาง มีพื้นที่ปลูกกล้วยไม้ระหว่าง 10 - 50 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 30 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมด มักปลูกกล้วยไม้พันธุ์ส่งตลาดทั่วไป (Mass Marketing) และตลาดเฉพาะ (Niche Marketing) สามารถผลิตผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ไม่เกิน 5,000 ต้น ใช้แรงงานครอบครัวและจ้างแรงงาน จึงมีการค้นหาและนำเทคโนโลยีการผลิตมาใช้ในแปลงบ้าง ส่งผลให้ต้นทุนการไม่สูงนัก ผลตอบแทนจึงสูงกว่ารายย่อย รวมทั้ง ยังคงเสี่ยงต่อปัญหาการจัดการหวั่นโซ่อุปทาน เช่น โรค แมลงศัตรูพืช ที่ส่งผลต่อคุณภาพผลผลิต และความผันผวนของราคา เหมือนเกษตรกรรายย่อย

3. เกษตรกรรายใหญ่ มีพื้นที่ปลูกกล้วยไม้มากกว่า 50 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมด มีทั้งที่ ปลูกกล้วยไม้พันธุ์ตลาดทั่วไป (Mass Marketing) หรือ ตลาดเฉพาะ (Niche Marketing) หรือทำทั้ง 2 ตลาด มีการวางแผนการผลิตที่ชัดเจน สามารถผลิตผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มากกว่า 9,000 ต้น จ้างแรงงานเป็นหลัก และนำเทคโนโลยีการผลิตต่าง ๆ มาใช้ในแปลง ตามยุคดิจิทัล เพื่อให้เกิดความแม่นยำ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดความเสี่ยง และลดต้นทุนด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวที่หายากขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตในรายใหญ่จะต่ำกว่าทั้งรายเล็กและรายกลาง ผลตอบแทนที่ได้จึงสูง และยังคงเสี่ยงต่อปัญหาการจัดการหวั่นโซ่อุปทานกล้วยไม้ เช่น โรค แมลงศัตรูพืช และความผันผวนของราคา แต่มีวิธีการบริหารได้เร็วและดีกว่าเกษตรกรรายย่อยและรายกลาง

บทสรุป

ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำเสนอวันกล้วยไม้แห่งชาติ ในวันที่ 18 มกราคม ของทุกปี โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ ต่อคณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ในการประชุมครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2567 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบและให้นำเสนอคณะกรรมการนโยบาย และแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์พิจารณาให้ความเห็นชอบกำหนดให้วันที่ 18 มกราคมของทุกปี เป็นวันกล้วยไม้แห่งชาติ

คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ในการประชุมครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2567 ที่ประชุมมีมติรับทราบกำหนดให้วันที่ 18 มกราคมของทุกปี เป็นวันกล้วยไม้แห่งชาติ และนำเสนอเรื่อง ดังกล่าวเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเห็นเพื่อพิจารณา ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. มิติด้านบุคคลสำคัญ

การศึกษาข้อมูลบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า จอมพลเรือ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงสนพระทัยในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นงานอดิเรกตั้งแต่ต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงนิพนธ์และทรงจัดพิมพ์หนังสือ ชื่อ “ตำราเล่นกล้วยไม้” เล่มแรกของประเทศไทย เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นงานอดิเรก เมื่อปี ๒๔๖๐ ในวงกว้าง จนได้รับการยกย่องให้ทรงเป็น “พระบิดาวงการกล้วยไม้ของประเทศไทย”

2. มิติด้านเหตุการณ์สำคัญของกล้วยไม้กับประวัติศาสตร์ชาติไทย

ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดงาน The 9th World Orchid Conference Bangkok 1978 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2521 ณ สวนสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นการจัดงานกล้วยไม้ในระดับนานาชาติขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย และมีผู้เข้าร่วมงานประชุมกว่า 3,000 คน จาก 41 ประเทศทั่วโลก โดยพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 เสด็จฯ แทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เมื่อครั้งยังทรงเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จร่วมงานและเป็นประธานเปิดงานชุมนุมกล้วยไม้โลกครั้งที่ 9 และโปรยชัยไทยได้ออกแสตมป์ชุดการประชุมกล้วยไม้โลกครั้งที่ 9 ปี 2521 อีกด้วย

3. มิติด้านเศรษฐกิจ

กล้วยไม้ไทย มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจในประเทศอย่างมาก โดยประเทศไทยเป็นที่รู้จักในฐานะเป็นผู้ผลิตและส่งออกกล้วยไม้เขตร้อน (Tropical orchid) อันดับ 1 ของตลาดโลก ด้วยสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมกับการผลิต ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร กรุงเทพฯ ราชบุรี และจังหวัดนนทบุรี เนื้อที่เพาะปลูกกล้วยไม้ 17,183 ไร่ มีเกษตรกรปลูกกล้วยไม้ที่มีทักษะและประสบการณ์ประมาณ 1,600 ราย พันธุ์ที่ส่งออกหลัก ได้แก่ สุกหลาว (ไซเนีย และขาว) สุกละแฉนดา (มอคคารา) แวนดา และออนซิเดียม ช่วงผลผลิตออกมาก คือ กันยายน - มกราคม ผลผลิตกล้วยไม้ไทยเป็นผลผลิตเพื่อการส่งออกประมาณร้อยละ 50 และใช้ในประเศร้อยละ 50 และประเทศไทยเป็นแหล่งพันธุ์กรรมของกล้วยไม้เขตร้อนที่พบในธรรมชาติมากกว่า 1,200 ชนิด เนื่องจากมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ จึงเป็นแหล่งกระจายพันธุ์ของกล้วยไม้พันธุ์แท้ (Species) ซึ่งได้รับความสนใจจากนักอนุรักษ์กล้วยไม้ทั่วโลก ความหลากหลายของกล้วยไม้ไทยทั้งชนิดแท้และลูกผสมได้เป็นที่ยอมรับในระดับโลก ประเทศไทยจึงเป็น Land of Orchid แห่งหนึ่งของโลก รวมทั้งมีการนำดอกกล้วยไม้ไทยมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของสายการบินระดับประเทศอย่างการบินไทย เพื่อเอกลักษณ์ในการแสดงถึงการให้บริการด้วยเสน่ห์แบบไทย โดยใช้ดอกกล้วยไม้ ‘มาตามปอมปาดัวร์’ สีม่วง อย่างต่อเนื่องมานานกว่า 50 ปี

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นโอกาสที่ดีของประเทศไทย ที่จะมิกกล้วยไม้เป็นเครื่องแสดงถึงพลัง Soft Power ที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ที่โดดเด่นของประเทศไทยสร้างชื่อเสียงในวงการกล้วยไม้ทั่วโลก เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของกล้วยไม้ไทย และเป็นการกระตุ้นการส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว รวมทั้ง สามารถยกระดับมาตรฐานกล้วยไม้ ซึ่งกล้วยไม้ไทยสามารถสร้างเป็นอาชีพ สร้างรายได้สู่การเป็นสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญเพื่อการส่งออกของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การประกาศให้วันที่ 18 มกราคมของทุกปี เป็นวันกล้วยไม้แห่งชาติ และเป็นวันสำคัญของชาติ จะเป็นการรับรองอย่างเป็นทางการ และยืนยันให้ทั่วโลกรับรู้ถึงเอกลักษณ์กล้วยไม้ไทย อีกทั้งประเทศไทยยังได้รับการยกย่องเป็น Land of Orchid แห่งหนึ่งของโลก นอกจากนี้ ยังสามารถให้สาธารณชนเกิดความตระหนักรู้มากยิ่งขึ้นถึงคุณค่ากล้วยไม้ไทย สร้างความภาคภูมิใจในกล้วยไม้ไทยที่เป็นทั้งเอกลักษณ์และภาพลักษณ์ความเป็นชาติไทย ซึ่งถือเป็นโอกาสที่ดีของประเทศไทยที่จะแสดงความเป็นเอกลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ที่โดดเด่น เพื่อแสดงศักยภาพกล้วยไม้ไทยในทุกมิติ ให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้างทั้งในระดับชาติและนานาชาติได้รับรู้ จึงเห็นควรกำหนดให้วันที่ 18 มกราคมของทุกปี เป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” เป็นวันสำคัญของชาติ โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ

มูลนิธิจุฬาราชวิทยาลัย

วังสวนผักกาด

352-354 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0-2246-1775-6, 0-2245-0568, 0-2245-6368, 0-2245-2852

โทรสาร (662) 247-2079

www.chumbhot-pantip.org

CHUMBHOT-PANTIP FOUNDATION

SUAN PAKKAD PALACE

352-354 SRI AYUDHYA ROAD

RAJATHEVI, BANGKOK 10400

TEL. 0-2246-1775-6, 0-2245-0568, 0-2245-6368, 0-2245-2852

FAX. (662) 247-2079

www.chumbhot-pantip.org

ที่ 054 /2567

2 กันยายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตใช้วันสำคัญของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต เพื่อกำหนดให้เป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ”

เรียน นายพิรพันธุ์ คอทอง (อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)

โดยที่กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีหนังสือที่ กษ 1011/5099

ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2567 และได้มีคณะผู้แทนจากกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาพบผมเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2567 ที่ผ่านมา เพื่อยืนยันและอธิบายว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะขอให้มีการบรรจุ “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” ลงในปฏิทิน กรมส่งเสริมการเกษตร ตระหนักถึงคุณูปการที่ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงมีต่อวงการ กล้วยไม้ไทย พระองค์ทรงให้ความสนพระทัยและทรงเรียนรู้การเลี้ยงกล้วยไม้ ทรงนิพนธ์และจัดพิมพ์ หนังสือ ชื่อ “ตำราเล่นกล้วยไม้” ซึ่งเป็นหนังสือกล้วยไม้เล่มแรกของประเทศไทย เพื่อเผยแพร่ความรู้ ให้แก่ผู้ที่สนใจเลี้ยงกล้วยไม้ ทั้งยังทรงได้รับการยกย่องให้เป็น “พระบิดาวงการกล้วยไม้ของประเทศไทย” โดยจะกำหนดให้วันที่ 18 มกราคม 2487 ซึ่งเป็นวันสิ้นพระชนม์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตร สุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต เป็นข้อมูลอ้างอิงในการกำหนดให้วันที่ 18 มกราคมของทุกปี เป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” นั้น

เพื่อให้ทุกอย่างเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผมได้ดำเนินการเรียนถามความเห็นสมาชิกราชสกุล บริพัตรผู้อาวุโส ซึ่งต่างให้ความเห็นชอบแล้ว จึงสามารถนำวันครบรอบวันสิ้นพระชนม์ จอมพลเรือ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต วันที่ 18 มกราคม ไปบรรจุเป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร)

ประธานมูลนิธิจุฬาราชวิทยาลัย

กรมส่งเสริมการเกษตร
เลขรับ 05000
เสนอ 989
วันที่ 6 กย 2567

สำนักส่งเสริมและการตลาดการสินค้าเกษตร
รับที่ 3911
วันที่ 6 กย 2567
เวลา 10.30

รับที่ 353
วันที่ 6 กันยายน 2567
เวลา 10.35 น.

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๑๑.๑/ ๗๐๘

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง การกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี/

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๗๓๕๙ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๗

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอความเห็นกระทรวงมหาดไทยในส่วนที่เกี่ยวข้อง กรณี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอเรื่อง การกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ เพื่อประกอบ การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ กล้วยไม้ไทยภายในประเทศ และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่กล้วยไม้ไทย ประกอบกับมูลนิธิจุมภฏ - พันธุ์ทิพย์ ได้เรียนถามความเห็นของสมาชิกราชสกุลบริพัตรผู้อาวุโสต่างให้ความเห็นชอบการนำวันครบรอบวันสิ้นพระชนม์ จอมพลเรือ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต วันที่ ๑๘ มกราคม ไปบรรจุเป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” ได้ จึงเห็นชอบการกำหนดให้วันที่ ๑๘ มกราคมของทุกปี เป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” เป็นวันสำคัญของชาติ โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ซึ่งเป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๗ ทั้งนี้ ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ “วันกล้วยไม้แห่งชาติ” ดังกล่าว ให้แก่หน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ รวมถึงประชาชนและเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้ทราบ เพื่อส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์กล้วยไม้ไทยให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักนโยบายและแผน (กลุ่มงานกิจการพิเศษ)

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๖๒๒ ๒๔๔๓

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเฉลิมขวัญ ทองจันทร์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

1 พ.ย. ๕๖

ที่ วธ ๐๒๐๔.๔/ ๕๔๙๔

กระทรวงวัฒนธรรม
๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร
เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรม

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรม ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๗๓๕๙ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมขอให้กระทรวงวัฒนธรรมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เรื่อง การกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวัฒนธรรมโดยด่วน นั้น

กระทรวงวัฒนธรรมพิจารณาแล้ว เห็นชอบการกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ เพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ความภาคภูมิใจในกล้วยไม้ที่เป็นเอกลักษณ์และภาพลักษณ์ความเป็นชาติไทย รวมถึงสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับคุณค่าของกล้วยไม้ไทยให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้างทั้งในระดับชาติและนานาชาติ และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการผลิตและการส่งออกกล้วยไม้ของประเทศ ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับประชาชนผู้ผลิตและส่งออกกล้วยไม้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและนำความเห็นเสนอประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวัฒนธรรมต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

๑๔๖๗

(นางสาวสุดาวรรณ หวังศุภกิจโกศล)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โทร. ๐ ๒๒๐๔ ๓๕๓๐-๓๑

โทรสาร ๐ ๒๒๐๔ ๓๕๒๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@m-culture.go.th

สำเนาถูกต้อง

๕ ๕

(นางสาวเฉลิมขวัญ ทองจันทร์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
1 ๒๔. ๕๔

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๑๐๙/๑๘๘๘

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๗๓๕๙ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอเรื่องการกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ โดยขอให้เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ จะเป็นการส่งเสริมและเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทยในบริบทใหม่ที่มีเรื่องราวและลักษณะเฉพาะ พร้อมทั้งช่วยผลักดันให้กล้วยไม้ไทยเป็นที่รู้จักและยอมรับของชาวไทยและชาวต่างประเทศ สามารถนำมาพัฒนาต่อยอดในการเพิ่มขีดความสามารถด้านเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงมิติทางวัฒนธรรมที่ดีของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นการร่วมสืบสาน ต่อยอดพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการรวบรวมและขยายพันธุ์กล้วยไม้สำหรับการศึกษาวิจัย การท่องเที่ยว รวมถึงการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พันธุ์กล้วยไม้หายาก ดังนั้น จึงเป็นการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมส่งเสริมให้กล้วยไม้ไทยเป็นที่รับรู้อย่างกว้างขวางและสามารถต่อยอดมาขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้ต่อไป จึงเห็นสมควรพิจารณาให้ความเห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๗๐๖

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๗๕๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opm.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเฉลิมขวัญ ทองจันทร์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

1 ค.ช.บ. ๕๔

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๔/๑๑๖๘๗

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๗๓๕๙ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๗

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ขอให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดให้วันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานฯ ได้พิจารณาแล้ว เห็นควรให้ความเห็นชอบกำหนดให้วันที่ ๑๘ มกราคมของทุกปี เป็นวันกล้วยไม้แห่งชาติเป็นวันสำคัญของชาติ โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ เพื่อประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของกล้วยไม้ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่าและมีความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้างทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านการจัดกิจกรรมวันกล้วยไม้แห่งชาติที่มุ่งส่งเสริมการพัฒนาสายพันธุ์ใหม่ ๆ การสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้ และผู้ประกอบการในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดจากอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกล้วยไม้ได้อย่างหลากหลาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายตฤชา พิขณันท์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

โทร. ๐๒ ๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๕๖๕๒ หรือ ๕๖๒๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๑๘๒๑

E-mail: athipong@nesdc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเจลิมาขวัญ ทองจันทร์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๑ ๑๖.๖.๖๘

